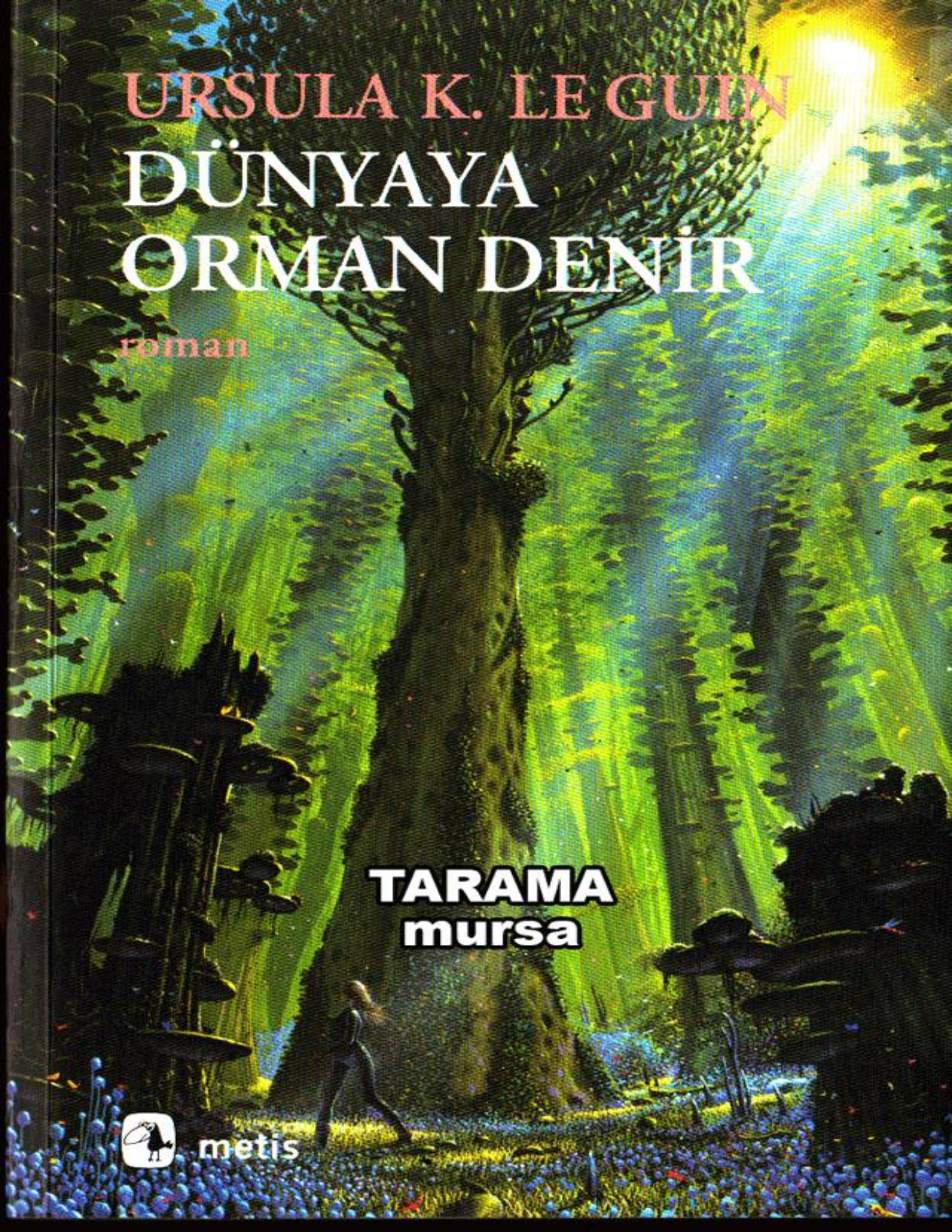

URSULA K. LE GUIN
DÜNYAYA ORMAN DENİR
roman
TARAMA
mursa
metis

Ursula K. LeGuin

DÜNYAYA ORMAN DENİR

Ursula Kroeber LeGuin, 1929'da California'da doğdu. Babası ünlü antropolog Alfred Kroeber, annesi yazar Theodora Kroeber'dir. Radcliff ve Columbia üniversitelerinde edebiyat eğitimi gördü. 19501i yıllarda fantastik öyküler ve romanlar yazmaya başladı. 1962'de ilk bilimkurgu öyküsü yayımlandı. 1974 tarihli *Mülksüzler'e* kadar altı bilimkurgu romanı yazdı. Bu tarihten sonra zaman zaman bilimkurgu öyküleri yazmakla birlikte romanlarında daha ziyade yarı gerçekçi/yarı fantastik temalar işledi.

Kısa hikâye, deneme, şiir, çocuk kitapları ve roman türlerinde eserler veren LeGuin'in aldığı çok sayıda edebiyat ödülü arasında Ulusal Kitap Ödülü, beş kez Hugo ve beş kez Nebula Ödülü, Kafka Ödülü ve PEN/Malamud Ödülü bulunuyor. LeGuin halen Portland, Oregon'da yaşıyor.

Türkçede *Mülksüzler* ile başladığımız LeGuin edebiyatı, okurdan gördüğü ilgiyle birlikte geniş bir koleksiyon oluşturdu. "Yerdeniz" dizisi, yazarın ilk dört kitaptan on yıl sonra yazdığı *Öteki Rüzgârla* bir beşleme haline geldi. Kısa hikâyelerden oluşan *Yerdeniz Öyküleri* de beşlemeyle aynı coğrafyada geçiyor.

LeGuin’in düzyazılarını merak eden okurlarımıza, edebiyat konulu makale ve denemelerini bir araya getirdiğimiz *Kadınlar Rüyalar Ejderhalar* başlıklı seçkiyi öneriyoruz.

Metis Yayınları İpek Sokak 5, 34433 Beyoğlu, İstanbul Tel: 212 2454696 Faks: 212 2454519 e-posta: info@metiskitap.com www.metiskitap.com

Metis Edebiyat DÜNYAYA ORMAN DENİR

Ursula K. LeGuin

Özgün adı:

The Word for World is Forest, 1972

© Ursula K. LeGuin, 1972 © Metis Yayınları, 1998 Virginia Kidd Literary Agency, Inc. ve Prava I Prevodi aracılığıyla

İlk Basım: Eylül 1996 Üçüncü Basım: Eylül 2010

Metis Edebiyat Yayın Yönetmeni:

Müge Gürsoy Sökmen

Kapak Tasarımı: Emine Bora Kapak Resmi: Tim White'ın bir resminden detay

Dizgi ve Baskı Öncesi Hazırlık:

Metis Yayıncılık Ltd.

Baskı ve Cilt:

Yaylacık Matbaacılık Ltd.

Fatih Sanayi Sitesi No: 12/197-203 Topkapı, İstanbul Tel: 212 5678003

ISBN-13: 978-975-342-120-6

URSULA K. LE GUIN

DÜNYAYA ORMAN DENİR

Çeviren:

ÖZLEM DİNÇKAL

LE GUIN KOLLEKSİYONU

*

MÜLKSÜZLER 1991
ROCANNON'UN DÜNYASI 1995
BALIKÇIL GÖZÜ 1995
DÜNYAYA ORMAN DENİR 1996
BAĞIŞLANMANIN DÖRT YOLU 1997
UÇUŞTAN UÇUŞA 2004
DÜNYANIN DOĞUM GÜNÜ 2005
İÇDENİZ BALIKÇISI 2007
LAVINİA 2009
RÜYANIN ÖTE YAKASI 2011

*

Yerdeniz

YERDENİZ BÜYÜCÜSÜ 1994
ATUAN MEZARLARI 1995
EN UZAK SAHİL 1995
TEHANU 2000
ÖTEKİ RÜZGÂR 2004

YERDENİZ ÖYKÜLERİ 2001

*

Batı Sahili Yıllıkları

MARİFETLER 2006
SESLER 2008
GÜÇLER 2009

*

KADINLAR RÜYALAR EJDERHALAR 1999

1

Aklında bir gün evvelinden kalma iki şeyle uyandı Yüzbaşı Davidson; karanlıkta uzanırken bir süre onları seyretti. İyi olan: yeni kadın yüklü gemi gelmişti. İnanılır gibi değil. Burada, Centralville'delerdi, NAFAL'a göre Arz'dan yirmi yedi ışıkyılı, kopterle Smith Kampı'ndan dört saat uzaklıkta, Yeni Tahiti Kolonisi için ikinci çiftleşgen kadın grubu, hepsi sağlam ve temiz, 212 baş kullanıma hazır insan stoku. Ya da, en azından, yeteri kadar kullanılabilir. Kötü olan: Çöplük Adası'ndan gelen mahsul kaybı ve erozyonla ilgili rapor; tam bir bozgun. 212 baş yatağa atılabilir memeli vücudun görüntüsü Yüzbaşı Davidson'un zihninde, yağmurun sürülmüş toprağı çamura çevirip kırmızı bulanık bir çorba gibi incelterek kayalardan aşağı, hızla dövdüğü denize döktüğünü gördüğünde belirsizleşti. Erozyon, Smith Kampı'm yönetmek üzere Çöplük Adası'ndan ayrılmasından önce başlamıştı, tanrı vergisi olan olağanüstü görsel hafızası sayesinde her şeyi çok net olarak hatırlıyordu. Görünüşe bakılırsa Kocakafa Kees haklıydı, işlenmesi planlanan arazide bir sürü ağacı ayakta bırakmak gerekliydi. Yine de, toprağın bilimsel olarak işlendiği bir soya fasulyesi tarlasında, ağaçlar yüzünden niçin bu kadar çok yer harcamak gerektiğini anlamış değildi. Ohio'da böyle değildi; mısır istedin mi mısır ekersin ve de ağaç gibi şeyler için hiç mi hiç yer kaybetmezsin. Fakat o zamanlar Arz ehlileştirilmiş bir gezegendi, oysa Yeni Tahiti için aynı şey söylenemezdi. Zaten burada olma nedeni de buydu: ehlileştirmek.

Madem Çöplük Adası sırf kaya ve çukurlardan oluşuyor, bırakın onu; başka bir adada yeniden başlayın ve daha iyisini yaratın. Bize boyun eğdiremezsin, biz İnsanoğlu'yuz. Bunun ne demek olduğunu çok yakında öğreneceksin, kahrolası lanet gezegen, diye düşündü Davidson ve barakasının karanlığında meydan okurcasına dişlerini gıcırdattı. İnsanoğlunu düşünürken aklına Kadın geldi ve gülümseyen, kırıtan küçük vücutlar yine zihninde dolaşmaya başladı.

"Ben," diye bağırdı, doğrulup çıplak ayaklarını soğuk zemine sallandırırken. "Sıcak su hazırla, acele-et-çabuk!" Gürültüsünden iyice uyandı. Bir dizi rahat hareketle gerindi, göğsünü kaşıdı, şortunu çekti ve barakadan güneşin aydınlattığı meydana çıktı. İri- yarı, sert kaslı bir adamdı, iyi geliştirdiği vücudundan hoşnuttu. Yaratıkçığı Ben, her zamanki gibi ateş üzerinde dumanlar çıkan sıcak suyunu hazırlamış, boşluğa bakmaktaydı. Yaratıkçıklar hiç uyumazlar, sadece oturur ve bakarlar. "Kahvaltı. Acele-et-çabuk!" dedi Davidson, yaratıkçığın havlu ve ayna ile beraber hazır ettiği jiletini kaba tahta masadan alırken.

Kalkmadan önce son anda Merkez'e uçup kendisine yeni kadınlar bakmaya karar vermiş olduğundan bu gün yapacağı çok iş vardı. İki binden fazla erkek arasında 212 çok uzun dayanmazdı, ve ilk grup gibi muhtemelen bunların da çoğunluğu Koloni Gelini'ydi, sadece yirmi ya da otuzu Eğlence Personeli olarak gelmişti; ama o bebekler gerçekten çok arzulu kızlardı ve bu sefer en azından birini ilk olarak kapmaya kararlıydı. Sağ

yanağını vızıldayan jilete doğru gergin tutarken, sol tarafıyla sırıttı.

Yaşlı yaratıkçık sallanıyor, aşevinden kahvaltıyı getirmesi bir saat alıyordu. "Acele-et-çabuk!" diye bağırdı Davidson, Ben uğraşarak kemiksiz bedenin başıboş hareketlerini bir yürüyüşe çevirdi. Aşağı yukarı bir metre boyundaydı ve sırtındaki tüyler yeşilden çok beyazdı; yaşlıydı ve bir yaratıkçık için bile fazla kafasızdı, ancak Davidson onu nasıl idare edeceğini bilirdi. Adamların birçoğu bu beş para etmez yaratıkları idare edemiyorlardı ama Davidson'un hiç böyle bir problemi olmamıştı; eğer emeğine değecek olsa, hepsini evcilleştirebilirdi. Değmezdi gerçi. Getirin buraya yeteri kadar insan, yapın makinalarla robotları, kurun çiftliklerle şehirleri, bir daha kimsenin de yaratıkçıklara ihtiyacı kalmazdı. Ayrıca iyi de olurdu. Çünkü bu dünya, Yeni Tahiti, gerçek anlamıyla insanoğlu içindi. Temizlenip boşaltıldığı, karanlık ormanın hububat tarlalarına yer açmak üzere kesildiği, ilkel kasvet, yabanilik ve cehalet silinip süpürüldüğü zaman burası cennet, gerçek bir Aden olurdu. Yıpranmış Arz'dan daha iyi bir dünya. Ve bu onun dünyası olurdu. Çünkü Davidson'un içinde, çok derinlerinde bu vardı: dünya-terbiyecisi. Palavracı bir adam değildi, ölçüsünü bilirdi. Sadece bunun için yaratılmıştı. Ne istediğini biliyordu, nasıl elde edeceğini de. Ve istediğini her zaman elde etmişti.

Gözleri mavi golf topları gibi dışarı fırlamış Kees Van Sten' in şişko, beyaz ve endişeli görüntüsünün yaklaştığını görmek bile keyfini kaçıramadı.

"Don," dedi Kees selamlamadan, "ağaç kesimcileri Arazi'de yine kırmızı geyik avlamışlar. Salonun arka odasında on sekiz çift boynuz var".

"Hiç kimse yasak avlananları yasak avlanmaktan alıkoyama- mıştır, Kees."

"Sen onları durdurabilirsin. Bunun için sıkıyönetim altında yaşıyoruz, bunun için bu Koloni'yi Ordu yönetiyor. Kurallar'ı uygulamak için".

Şişko Kocakafa'dan cephe taarruzu! Bu neredeyse komikti. "Peki," dedi Davidson anlayışlı bir şekilde. "Onları durdurabilirdim. Ama bak, benim ilgilendiğim insanlar; benim işim onlar, senin de dediğin gibi. Ve önemli olan da onlar. Hayvanlar değil. Eğer küçük bir gayriresmi av partisi bu kahrolası hayata tahammül edebilmelerine yardım ediyorsa, o zaman görmezlikten gelirim. Biraz eğlenmeleri gerek".

"Oyunları, sporları, hobileri, filmleri, geçen yüzyılın tüm önemli spor olaylarının teleteypleri, içkileri, marihuanaları, düş- gördürücüleri ve Ordu'nun pek yaratıcı olmayan hijyenik eşcinsellik düzenlemelerinden memnun olmayanlar için Merkez'de bir sürü taze kadın var. Senin şımarık, kötü ahlaklı sınır kahramanlarının nadir bulunan yerli bir canlı türünü 'eğlence için' yok etmelerine gerek yok. Eğer harekete geçmezsen Yüzbaşı Gosse'ye bir Ekoloji İhlal Tutanağı rapor etmem gerekecek".

"Eğer uygun görüyorsan yapabilirsin Kees," dedi sinirini hiç bozmayan Davidson. Kees gibi bir Avrupalı'nın

duygularının kontrolünü kaybettiğinde yüzünün kıpkırmızı olması biraz dokunaklıydı. "Bu senin işin ne de olsa. Sana karşı koymayacağım; tartışmayı Merkez'de yapıp kimin haklı olduğuna karar verebilirler. Görüyor musun Kees, sen burayı, aslında nasılsa öyle korumak istiyorsun. Büyük bir Ulusal Orman gibi. Bakmak ve incelemek için. Harika, sen bir uz'sun. Fakat bak, işleri bitiren biz sıradan adamlarız. Arz'ın oduna ihtiyacı var, hem de feci şekilde. Odunu Yeni Tahiti'de buluyoruz. Bu yüzden ağaç kesimcisiyiz. Bak, ayrıldığımız nokta şu ki, senin için Arz önce gelmiyor aslında. Benim için ise önemli olan o."

Kees o mavi golf-topu gözleriyle yan yan baktı. "Öyle mi? Bu dünyayı Arz'a mı benzetmek istiyorsun, ha? Beton çölüne?"

"Arz dediğimde, Kees, insanları kastediyorum. İnsanoğlunu. Sen geyikler, ağaçlar ve fiberotu için endişeleniyorsun, çok güzel, senin bileceğin iş. Fakat ben olayları önem derecelerine göre görmek isterim, yukarıdan aşağıya, ve yukarıda, şimdiye kadar hep insan oldu. Şu anda buradayız, o zaman bu dünya bizim istediğimiz şekilde dönecek. İster beğen ister beğenme, bu yüzleşmen gereken bir gerçek; işler böyle yürüyor. Dinle Kees, Merkez'e inip kolonimizin yeni üyelerine bir göz atacağım. Gelmek ister misin?"

"Hayır, sağolun Yüzbaşı Davidson," dedi uz laboratuvar barakasına doğru ilerlerken. Gerçekten deliydi. O kahrolası geyikler için üzüntü içindeydi. Gerçekten muhteşem hayvanlardı doğrusu. Davidson'un canlı

hafızası ilk gördüğünü hatırladı, burada Smith Toprağı'nda, büyük kırmızı bir gölge, yerden omuza kadar iki metre, dar altın boynuz tacı, çevik, cesur bir hayvan, hayal edilebilecek en iyi av hayvanı. Arz'dayken, Yüksek Kayalık Dağlar'da ve Himalaya Parkları'nda bile robot geyikler kullanılıyordu, gerçekleri neredeyse yok olmuştu. Bunlar bir avcının rüyasıydılar. Bu yüzden de avlanılacaklardı. Hay kör şeytan, yabani yaratıkçıklar bile o iğrenç oklarıyla avlıyorlardı onları. Geyikler avlanılacaktı, çünkü onların burada olma nedeni buydu. Fakat zavallı yufka yürekli Kees bunu göremiyordu. Aslında akıllı bir adamdı, ama gerçekçi değildi, yeteri kadar sert değildi. Kazanan tarafta oynamak gerektiğini, aksi takdirde kaybedeceğini görmüyordu. Ve kazanan her zaman İnsanoğlu'ydu. Fatih.

Davidson gözlerinde sabah güneşi, ılık havada kesilen odunların ve odun dumanının hoş kokusu, yerleşim bölgesine doğru uzun adımlarla ilerledi. Bir ağaç kesim kampı için gayet iyi gidiyordu her şey. Burada iki yüz adam önemli bir miktar yabaniliği sadece üç A-ayında terbiye etmişlerdi. Smith Kampı: bir çift büyük bakırplast jeodesit, yaratıkçık emeğiyle inşa edilmiş kırk ahşap baraka, bıçkıhane, kesilmiş kereste ve dönümlerce ağaç gövdesi üzerinde mavi dumandan bir sorguç yükselten ocak; tepe üstünde havaalanı ve helikopterler ve ağır makinalar için yapılmış büyük prefab hangar. Hepsi bu kadardı. Ama buraya geldiklerinde hiçbir şey yoktu. Ağaçlar. Ağaçların karanlık, bir araya sıkışmış, intizamsız dolambaçlılığı, sonsuz, anlamsız. Üzerine

ağaçlar sarkan, sıkışmış, tembel bir nehir, ağaçlar arasında gizlenmiş birkaç yaratıkçık köyü, biraz kırmızı geyik, tüylü maymunlar, kuşlar. Ve ağaçlar. Kökler, gövdeler, dallar, sürgünler, yapraklar, kafanın üzerinde yapraklar, ayağının altında yapraklar, yüzünde ve gözlerinde, sonsuz sayıda ağaç üzerinde sonsuz yapraklar.

Yüzeyin hemen altındaki kayalar, adacıklar, takım adalarla Kuzeybatı Çeyrekküresi'nin karşısında uzanan 2500 kilo-arklık beş büyük Toprak tarafından kesilen Yeni Tahiti'nin büyük bir kısmı suydu. Tüm o toprak lekeleriyle benekler de ağaçlarla kaplanmıştı. Okyanus: orman. Yeni Tahiti'de tercih bu ikisi arasındaydı. Su ve güneş ışığı ya da karanlık ve yapraklar.

Fakat artık insanoğlu, karanlığa son vermek ve ağaç karma- şasını Arz'da altından da değerli olan temiz bıçkılanmış kalas döşemeye çevirmek üzere buradaydı. Kelimenin gerçek anlamıyla; altın antarktik buzların altından ve deniz suyundan çıkartabildiği halde, odun çıkarılamıyordu; tahta sadece ağaçlardan elde ediliyordu. Ve Arz'da gerçekten zorunlu bir lükstü bu. Bu yüzden yabancı ormanlar odun haline geldi. Robot-bıçkıcıları ve taşıyıcılarıyla iki yüz insan Smith Toprağı'nda üç ay içinde sekiz mil genişliğinde Arazi kesmişlerdi bile. Kampa en yakın Arazi çoktan bembeyaz ve kel olmuştu; kimyasal işlemlerden geçmiş kütükler, kalıcı kolonistlerle çiftçiler Smith Kampı'na yerleşmek üzere geldiklerinde verimli küller üzerine düşmüş olacaklardı. Çiftçilerin yapması gereken tek şey tohumları ekmek ve yeşermeye bırakmak olacaktı.

Bu daha önce bir kez yapılmıştı. Bu garip şey, aslında, Yeni Tahiti'nin insanların eline geçmesi gerektiğinin de kanıtıydı. Buradaki her şey Arz'dan gelmişti, bir milyon kadar yıl önce; ve evrim öyle benzer bir şekilde gelişmişti ki, her şeyi anında tanımak mümkündü: çam, meşe, ceviz, kestane, köknar, çobanpüskülü, elma, dişbudak; geyik, kuş, fare, kedi, sincap, maymun. Hain-Da-venant'daki insansılar tabii ki bunu da Arz'ı kolonize ederken kendilerinin yaptıklarını iddia etmişlerdi, fakat o ET'lere inanacak olursan, Galaksi'deki tüm gezegenleri kendilerinin düzenlediğini ve seksten raptiyeye kadar her şeyi kendilerinin bulduğunu iddia ederlerdi. Atlantis hakkındaki teoriler çok daha gerçekçiydi ve burası da kayıp bir Atlantis kolonisi olabilirdi. Fakat insan yok olmuştu. Yerini doldurmak için maymundan türeyen en benzer canlı da, bir metre boyundaki yeşil tüylü yaratıkçık olmuştu -bir metre boyunda, yeşil tüylü bir ET türü olarak ortalama sayılırlardı, ancak insanla kıyaslandığında hiç şansları yoktu; daha tam olmamışlardı. Bir milyon yıl daha verirseniz, belki. Ancak Fatihler daha önce gelmişlerdi, evrim artık bir milyon yılda bir meydana gelecek rastlantısal bir mutasyona bağlı olarak değil, Arz Filosu' nun yıldızgemileri hızında ilerleyecekti.

"Hey, Yüzbaşı!"

Davidson döndü, tepkisinde sadece bir mikrosaniye geç kalmıştı, ancak bu onu sinirlendirmeye yetecek kadar uzundu. Bu kahrolası gezegende bir şey vardı; altın güneş ışınları, puslu havası, çürük yaprak ve polen kokan hafif esintilerinde gündüz düşleri görmenize yol

açan bir şey. Fatihleri, kaderi ve bu tip şeyleri düşünerek aylakça dolaşırdınız, ta ki, bir yaratıkçık gibi aptallaşıp yavaşlayana kadar. "Günaydın, Ok!" dedi canlı bir şekilde ağaçkesimci ustabaşına.

Tel halat gibi simsiyah ve eğilmez görünen Oknanawi Nabo, Kees'in fiziksel karşıtıydı, fakat onda da aynı endişeli ifade vardı. "Biraz vaktin var mı?"

"Tabii. Derdin ne, Ok?"

"Küçük piçler."

Sırtlarını kesilmiş raydan parmaklığa dayadılar. Davidson günün ilk esrarlı sigarasını yaktı. Duman mavisi olmuş sıcak güneş ışığı, havada dağıldı. Kampın arkasındaki çeyrek mil genişliğinde kesilmemiş arazisi olan orman, sabahları ormanlarda çok duyulan, zayıf fakat sürekli çatırtı, takırtı, patırtı, vızıltı sesleriyle doluydu. Bu meydan 1950'lerin Idaho'su olabilirdi. Ya da 1830' da Kentucky. Ya da, M.Ö. 50'de Galya. "Ciiik", dedi uzaklardan bir kuş.

"Onlardan kurtulmak istiyorum, Yüzbaşı."

"Yaratıkçıklardan mı? Ne demek istiyorsun, Ok?"

"Bırakın gitsinler. Değirmende onları tutmamıza değecek kadar iş çıkarmıyorlar. Lanet birer baş belası olmaları da cabası. İşe yaramıyorlar."

"Onları kullanmayı bilirsen yararlar. Kampı onlar kurdu."

Oknanawi'nin sert yüzü asılmıştı. "Tamam, onları tanıyorsun.

Sanıyorum. Ben tanımıyorum." Durakladı. "Uzak-hizmeti eğitimi için aldığımız Uygulamalı Tarih kursunda, köleliğin işe yaramadığını söylemişlerdi. Ekonomik değilmiş."

"Doğru, ama bu kölelik değil Ok, yavrum. Köleler insandır. İnek yetiştirdiğin zaman buna kölelik mi dersin? Hayır. Ayrıca, işe de yarar."

Ustabaşı başıyla onayladı, hissiz bir biçimde; sonra, "Çok küçükler," dedi. "Somurtkan olanlarını aç bıraktım. Öyle oturup açlıktan öldüler."

"Tamam, küçükler, ama buna aldanma, Ok. Kuvvetliler; korkunç dayanıklılar; ve insan gibi acı çekmiyorlar. İşin bu kısmını unutuyorsun, Ok. Sanıyorsun ki, bir yaratıkçığa vurmak, çocuğa vurmak gibi bir şey. İnan ki, aslında hissettikleri açısından, daha çok bir robota vurmaya benziyor. Bak, bazı dişi yaratıkçıklarla yattın, herhangi bir şey, zevk ya da acı hissetmediklerini biliyorsun, sen ne yaparsan yap, şilte gibi öyle uzanıyorlar. Hepsi öyle. Muhtemelen sinirleri insanınkilerden daha ilkel. Balık gibi. Bununla ilgili acayip bir şey anlatayım sana. Merkez'deyken, buraya gelmeden önce bir kere, evcilleştirilmiş erkeklerden biri üstüme atladı. Hiç dövüşmediklerinin söylendiğini biliyorum, fakat bu, delirdi, kafayı tamamen yedi, silahı olmaması büyük şans, yoksa beni öldürmüştü. Durdurana kadar, salağı neredeyse öldürüyordum. Tekrar tekrar üzerime atlıyordu. Müthiş dayak yedi ama

hissetmedi bile. Geberdiğinin farkına bir türlü varmadığı için sürekli ezmek gereken bir böcek gibi. Şuna bak." Davidson kulağının arkasındaki yumruyu göstermek için, kısa traşlı başını eğdi. "Feci yakın bir darbe. Bunu ayrıca, kolunu kırıp yüzünü kızılcık sosu haline getirinceye kadar dövdükten sonra yaptı. Kalkıp kalkıp saldırdı. Gerçek şu ki, Ok, yaratıkçıklar tembel, aptal ve hainler, üstelik acı da hissetmiyorlar. Onlara sert davranmalısın ve hep sert olmalısın."

"Bu çabaya değmezler, Yüzbaşı. Lanet olası, somurtkan, küçük, yeşil piçler, dövüşmeyecekler, çalışmayacaklar, hiçbir şey yapmayacaklar. Sadece beni gebertecekler." Oknanawi'nin homurdanmasında, ardındaki inatçılığı saklayamayan bir sevimlilik vardı. Yaratıkçıkları, bu kadar küçük oldukları için dövmezdi; bu onun için gayet açıktı. Durum artık, adamlarını nasıl idare edeceğini bilen Davidson için de açıktı. "Dinle, Ok. Bir de şunu dene. Grup başkanlarını çağır ve onlara düşgördürücü iğne yapılacağını söyle. Kaktüs, mantar, herhangi biri. Hepsinden korkuyorlar. Kafanı takma, işe yarayacaktır. Garanti verebilirim."

"Niçin düşgördürücülerden korkuyorlar?" diye sordu ustabaşı, meraklı meraklı.

"Nerden bileyim? Kadınlar niçin fareden korkar? Kadınlar ve yaratıkçıklardan makul olmalarını beklemeyeceksin, Ok. Bu sabah Merkez'e gitmemin nedeni de kadınlar, senin için iyi bir parça seçmemi ister misin?"

"Sadece birkaç tanesinden uzak dur, yeter," dedi Ok, dişlerini gıcırdatarak. Nehir tarafında inşa edilen Eğlence Odası için 12 x 12'lik uzun bir kiriş taşıyan bir yaratıkçık grubu geçti önlerinden. Yavaş, ayaklarını sürüyerek yürüyen küçük bedenler, büyük kirişi, ölü bir solucanı sürükleyen bir dolu karınca gibi sürükleyerek ilerlediler, somurtarak ve beceriksizce. Oknanawi onları izledi ve, "Doğrusunu istersen, Yüzbaşı, tüylerimi ürpertiyorlar", dedi.

Ok gibi sert, sessiz bir adam için bu tuhaftı.

"Aslında, bu çaba ya da riske değmeyecekleri konusunda sana katılıyorum, Ok. O osuruk Lyubov olmasa ve Albay Kurallar'a böyle takılıp kalmasaydı, sanırım bu Gönüllü Çalışma rutinini kaldırıp yerleştiğimiz alanları onlardan temizleyebilirdik. Nasılsa er ya da geç işleri bitirilecek, niçin şimdi olmasın? Bu işler böyle. İlkel ırklar gelişmiş olanlara yer açmalı her zaman. Ya da, onlara benzemeli. Bir dolu yeşil maymunu asimile edemeyeceğimiz bariz. Senin de dediğin gibi, zekâları hiçbir zaman gerçekten güvenilir olamayacak kadar az. Afrika'da yaşayan o büyük maymunlar gibi, adları neydi?"

"Goriller mi?"

"Doğru. Burada yaratıkçıksız daha iyi idare ederdik, tıpkı Afrika'da gorilsiz becerdiğimiz gibi. Yolumuza çıkıyorlar... Fakat, bir Şam Babası çıkıyor, yaratıkçık çalıştırın diyor, biz de yaratık- çık çalıştırıyoruz. Bir süre için. Tamam mı? Akşama görüşürüz, Ok."

"Tamam, Yüzbaşı."

Davidson kopteri Smith Kampı MK'sından çıkardı: 4 metreküplük çam tahtası, iki çalışma masası, bir su soğutucusundan ibaret bir karargâh, bir de telsiz tamir eden Tğm. Bimo. "Kampın yanmasına izin verme, Bimo."

"Dönerken bir yavru getirin, Yüzb. Sarışın. 90-60-90."

"Tanrım, hepsi bu mu?"

"Tombulları değil, inceleri beğeniyorum, tamam mı?" Bimo tercihini havaya gayet anlaşılır bir biçimde çizdi. Homurdanarak, hangara doğru ilerledi Davidson. Helikopter tekrar kampın üzerine geldiğinde yukarıdan baktı: makina yükselirken küçülen kamp, çocukların oyuncak tahta küpleri gibiydi; yolların işaret çizgilerini, uzun kütük dipli meydanları ve büyük adanın kesilmemiş ormanlarının yeşilini gördü; o koyu yeşilin arkasında da sonsuza uzanan denizin soluk yeşilini. Artık Smith Kampı kocaman yeşil bir manzaradaki san bir nokta gibi görünüyordu.

Smith Boğazları'yla kuzey Merkez Adası'nın ormanla kaplı, içiçe geçmiş alanlarını geride bıraktı ve öğleyin Centralville'e indi. Şehre benziyordu en azından, ormanda geçirilen üç aydan sonra; gerçek caddeleri, gerçek binaları vardı, dört yıl önce Koloni başladığından beri buradaydı.

Aslında, ne kadar entipüften küçük bir sınır kasabası olduğu, yarım mil kadar güneye bakıp kütük arazilerinin

ve beton blokların üzerinde parıldayan, Centralville'deki her şeyden daha uzun altın kuleyi görene kadar anlaşılmıyordu. Gemi çok büyük değildi ama buradan çok büyük görünüyordu. Yere inişlerin yapıldığı bir yardımcı gemiydi sadece, iniş gemisi; bu güzergâhın NAFAL gemisi *Shackleton,* yarım milyon kilo yukarıda, yörüngedeydi. İniş gemisi, Arz'ın yıldızları birleştiren teknolojisinin gücünün ve ihtişamının tırnak ucu büyüklüğündeki bir ipucuydu sadece.

Yurdunun gemisini gördüğünde Davidson'un gözlerinin bir an için yaşlarla dolmasının nedeni buydu. Bundan utanç duymuyordu. O yurtsever bir adamdı, böyle yaratılmıştı.

Her iki ucunda da pek geniş bir manzarası olmayan o sınır şehri caddelerinde yürürken gülümsemeye başladı. Çünkü kadınlar gelmişti gerçekten, ayrıca taze oldukları da anlaşılıyordu. Çoğu dar, uzun etekle kırmızı veya mor ya da altın rengi galoş gibi kısa çizmeler ve altın ya da gümüş renkte farbalı gömlekler giymişti. Meme uçları açıkta değildi artık. Moda değişmişti; rezalet. Hepsi saçını yukarıdan bağlamıştı, o zamklı şeylerle de spreylemişlerdi. İğrenç derecede çirkindi, ancak bu sadece kadınların saçlarına yaptığı türden bir şeydi ve dolayısıyla tahrik ediciydi. Davidson kafadan çok saça sahip olan geniş göğüslü küçük bir avrafa sırıttı, ama bariz bir karşılık alamadı; yalnızca izle, izle, izle beni diyerek uzaklaşan kalçaların sallanması. Fakat izlemedi. Henüz değil. Merkez MK'sına gitti: hızlıtaş ve plastik kaplama Standart Donanım, 40 ofis, 10 su soğutucusu ve bir bodrum teçhizat bürosu olan Yeni Tahiti Merkez

Koloni Yönetimi Komutanlığına uğradı. Birkaç gemi mürettebatıyla karşılaştı, Ormancılık için yeni bir yarırobot ağaç kabuğu soyucusu istediğini bildiren bir yazı bıraktı ve eski arkadaşı Juju Sereng'le Luau Bar'da öğleden sonra ikide buluşmak üzere sözleşti.

İçmeye başlamadan önce biraz tıkınmak için, bara bir saat erken gitti. Lyubov oradaydı, filo üniformalı, bir tür uz olan, *Shackleton'la* gelmiş birkaç çocukla oturuyordu. Donanma için Davidson'un büyük bir önemi yoktu, gezegen içi pis, belalı, tehlikeli işleri Ordu'ya bırakan bir dolu süslü güneşgezgini; ama omuzu kalabalıkların dediği olurdu, Lyubov'un da üniformalı biriyle samimi samimi konuşması komikti. Her zaman yaptığı gibi elleriyle hareketler yaparak konuşuyordu. Tam o anda içeri giren Davidson omuzuna vurdu ve, "Selam, Raj, eski dostum, işler nasıl gidiyor?" dedi. Kaşlarını çatmasını beklemeden ilerledi, oysa bunu kaçırmayı hiç istemezdi. Lyubov'un ondan nefret etmesi cidden gülünçtü. Muhtemelen çoğu entelektüel gibi o da kadınsıydı ve Davidson'un erkekliğine içerliyordu. Neyse, Davidson zamanını Lyubov'dan nefret ederek harcamayacaktı, uğraşmaya değmezdi.

Luau'da birinci sınıf karaca külbastısı yapılırdı. Eski Arz'da bir kişinin bir oturuşta bir kilo et yediğini görseler ne derlerdi? Zavallı kahrolası soya fasulyesi bebeleri. Daha sonra Juju, Davidson'un güvenle beklediği gibi, yeni Fıstıklar'ın en iyi ikisiyle birlikte geldi: iki tatlı güzel, Gelin değil Eğlence Personeli'nden. Eski Koloni Yönetimi işi kıvırıyordu bazen! Uzun, sıcak bir öğleden sonra oldu.

Kampa deniz üzerinden geri uçarken dev bir sis yatağı üstünde uzanan güneş seviyesindeki Smith Boğazları'nı geçti. Şarkı söyleyerek pilot koltuğunda sallandı. Smith Toprağı sis içinde görünmeye başladı, kamp üzerinde duman vardı, sanki çöp fırını içine yağ kaçmış gibi karanlık bir is. Binaları bile seçemiyordu. Kömürleşmiş jeti, enkaz haline gelmiş kopterleri, yanmış hangarı ancak iniş alanına konarken gördü.

Kopteri yine yükseltip kamp üzerinde geriye doğru, ayakta kalan tek şey olan fırının konik tepesine çarpabilecek kadar alçaktan uçtu. Gerisi gitmişti, değirmen, kalorifer ocağı, kereste deposu, MK, barakalar, kışla, yaratıkçık kompleksi, her şey. Hâlâ tüten, siyah birer hurda yığını ve harabe halindeydiler. Fakat bu orman yangını değildi. Orman oradaydı, yıkıntıların yanı başında, yemyeşil. Davidson geri, alana döndü, alçaldı ve indi, motosikleti aramaya koyuldu, fakat o da hangarın ve makinaların iğrenç kokan, içten içe yanan yıkıntıları gibi siyah bir enkazdı. Uzun ve rahat adımlarla kampa giden patikada koşmaya başladı. Bir zamanlar radyo barakası olan yapıyı geçerken birden aklı başına geldi. Bir adımında bile tereddüt etmeden yönünü değiştirdi, patikadan çıktı, tahrip olmuş kulübenin arkasına geçti. Orada durdu. Dinledi.

Hiç kimse yoktu. Tamamen sessizdi. Yangın uzun zaman önce sönmüştü; sadece hâlâ içten içe yanarak kül ve kömür haline gelmiş şeylerin altından sıcak bir kırmızı olarak görünen kereste yığınları vardı. O dikdörtgen kül yığınları altından daha değerliydi. Ancak

kışla ve barakaların siyah iskeletlerinden hiç duman çıkmıyordu; küller arasında kemikler vardı.

Radyo barakasının arkasında çömelirken Davidson'un beyni çok açık ve işlekti şimdi. İki olasılık vardı. Bir: başka bir kampın saldırısı. King ya da Yeni Java'dan bir subay kafayı yemiş ve gezegende darbe yapmaya çalışıyordu. İki: gezegen dışından gelen bir saldırı. Merkez'de, uzay havuzundaki altın kuleyi görmüştü. Ancak, eğer *Shackleton* korsanlığa başladıysa, niçin Centralville'i ele geçirmek dururken ufak bir kampı yok etmekle işe başlasındı? Hayır bu, yabancı istilası olmalıydı. Bilinmeyen bir ırk, belki de Cetililer ya da Hainliler Arz kolonilerine taşınmaya karar vermişlerdi. O kahrolası zeki insansılara hiç güvenmemişti zaten. Saldırı bir ısı bombasıyla yapılmış olmalıydı. İstilacı güç, jetler, hava arabaları ve atom bombasıyla bir adada, ya da deniz yüzeyinin hemen altındaki kayalıklarda, GB Çeyrekküre'nin herhangi bir yerinde kolayca gizlenebilirdi. Kopterine geri dönmeli ve alarm işareti göndermeli, sonra da etrafa bakınmalı, araştırmalıydı, böylece MK'ya son durum tahlilini söyleyebilirdi. Tam doğruluyordu ki, sesleri duydu.

İnsan sesi değil. Yüksek, yumuşak, kaz sürüsü gürültüsüne benzeyen sesler. Yabancılar.

Barakanın ısıyla biçimi bozularak yarasa kanadı şekline girmiş, yerde yatan plastik çatısının arkasında elleri ve dizleri üzerinde eğilerek hareketsiz kaldı ve dinledi.

Dört yaratıkçık, patikada birkaç metre ötesinden geçti. Bıçak ve torbaların asılı olduğu gevşek deri kemerlerin

dışında çıplak olan yabani yaratıkçıklardı. Hiçbirinin üzerinde evcilleştirilmiş yaratıkçıklara verilen deri kolluk ve şortlardan yoktu. Komplekste ki Gönüllüler de insanlarla birlikte yakılmış olmalıydı.

Yavaş, kaz sürüsü sesleriyle konuşarak, saklanma yerinin çok az ilerisinde durdular. Davidson nefesini tuttu. Onun farkına varmalarını istemiyordu. Yaratıkçıklar burada ne halt karıştırıyorlardı? İstilacılara ajan ve gözcü olarak hizmet ediyor olabilirlerdi.

Bir tanesi konuşurken güneyi işaret etti ve döndü, bu şekilde Davidson onun yüzünü gördü. Hatırladı da. Yaratıkçıkların hepsi birbirine benzer, ancak bu farklıydı. O yüze boydan boya imzasını atmıştı, bir yıldan az bir zaman önce. Aşağıda Merkez'de kafayı yiyip üzerine saldıran buydu, katil, Lyubov'un hayvanı. Burada hangi allahın cezası boku yiyordu?

Davidson'un zihni koşturmaya başladı, jeton düştü; her zamanki gibi hızlı bir tepkiyle ayağa kalktı, aniden, uzun boylu, rahat, elinde silah. "Siz, yaratıkçıklar. Durun. Olduğunuz yerde kalın. Hareket etmek yok!"

Sesi kırbaç gibi şakladı. Dört küçük yaratık hareket etmedi. Yüzü dağıtılmış olan, siyah yıkıntının arkasından irileşmiş, içinde hiç ışık olmayan ifadesiz bakışlarla ona baktı.

"Cevap ver, hemen. Bu yangın, kim çıkardı?"

Cevap yok.

"Cevap ver, hemen: Acele et, çabuk! Cevap yok, o zaman bunu yakarım, sonra bunu, sonra bunu, anladın mı? Bu yangın, kim çıkardı?"

"Kampı biz yaktık, Yüzbaşı Davidson," dedi Merkez'den olanı, Davidson'a bir insanı hatırlatan tuhaf yumuşaklıktaki sesiyle. "İnsanların hepsi öldü."

"Siz mi yaktınız, ne demek bu?"

Yaralıyüz'ün adım bir sebeple çıkaramıyordu.

"İki yüz insan vardı burada. Benim halkımdan da doksan esir. Benim insanlarımdan dokuz yüz kişi ormandan geldi. Önce, ormanda ağaç kesenleri oldukları yerde öldürdük, sonra da evler yanarken buradakileri öldürdük. Sizin öldüğünüzü sanıyordum. Sizi gördüğüme sevindim, Yüzbaşı Davidson."

Bütün bunlar çılgıncaydı, ve tabii ki yalandı. Hepsini öldürmüş olamazlardı, Ok, Bimo, Van Sten, tüm diğerleri, iki yüz adam, bir kısmı kaçmıştı mutlaka. Yaratıkçıkların sahip olduğu tek şey, ok ve yaydı. Her halükârda, yaratıkçıklar bunu yapmış olamazlardı. Yaratıkçıklar dövüşmezler, öldürmezler, savaş yapmazlardı. Saldırgan olmayan bir aratürdüler, bu da, oturan ördek anlamına gelirdi. Saldırıya karşılık vermezlerdi. Bir darbede iki yüz adamı katledemeyeceklerine adı gibi emindi. Bu çılgıncaydı. Sessizlik, uzun sıcak akşam ışığında zayıf yanık kokusu, onu hareketsiz gözlerle izleyen solgun yeşil yüzler, bunlar birleştiğinde müthiş kötü bir rüyadan, bir kâbustan başka bir anlam çıkmıyordu.

"Bunu sizin için kim yaptı?"

"Halkımdan dokuz yüzü," dedi Yaralıyüz o iğrenç insan taklidi sesiyle.

"Hayır, onu demiyorum. Başka kim? Kimin için çalışıyordunuz? Size ne yapacağınızı kim söyledi?"

"Karım söyledi."

Davidson, o zaman, yaratığın duruşunda kendini ele veren gerilimi gördü, yaratıkçık üzerine o kadar kıvrak ve beklenmedik bir şekilde atladı ki, kurşun gözlerinin ortasında patlayacağına, bir kolunu ya da omuzunu yakarak ıskaladı. Yaratıkçık, onunkinin yansı kadar boy ve ağırlığıyla üzerindeydi, hücumuyla dengesini bozmuştu, çünkü silahına güveniyor, saldırıyı beklemiyordu. Bu şeyin kolları ince, sert, pençeleri kaba tüylüydü, onunla boğuşurken şarkı söylüyordu.

Sırtüstü yere yatırılmış, silahsız. Dört küçük maymun surat ona yukarıdan baktılar. Yaralıyüzlü olan hâlâ şarkı söylüyordu, durmayan bir kaz sesiyle ama ahenkli ahenkli. Diğer üçü dinliyorlardı, sırıtırlarken beyaz dişleri görünüyordu. Hiçbir yaratık- çığın gülümsediğini görmemişti. Bir yaratıkçığın yüzüne hiç aşağıdan bakmamıştı. Her zaman yukarıdan aşağıya. Üzerinden. Boğuşmamaya çalıştı, şu anda boş bir çaba olurdu. Küçüklerdi gerçi, ama sayıca fazlalardı, ayrıca silahı Yaralıyüz'deydi. Beklemeliydi. Fakat, hasta gibiydi, vücudunun iradesi dışında seğirmesine ve gerilmesine neden olan bir mide bulantısı. Küçük eller zorlanmadan

onu yere mıhladı, küçük yeşil yüzler ona doğru eğilip kalkarak sırıttı.

Yaralıyüz şarkısını bitirdi. Davidson'un göğsünde dizlerinin üzerine çöktü, bir elinde bıçak vardı. Diğer elinde Davidson'un silahı.

"Siz şarkı söyleyemezsiniz Yüzbaşı Davidson, değil mi? Peki, o zaman kopterinize koşup, buradan kaçabilir ve Merkez'deki Albay'a buranın yakıldığını ve bütün insanların öldüğünü söyleyebilirsiniz."

Kan, aynı insan kanı gibi ürkütücü kırmızı kan, yaratıkçığın sağ kolunun tüylerini kapladı ve bıçak yeşil pençeyi sarstı. Keskin, yaralanmış yüz Davidson'unkine çok yakından baktı, şu anda kömür karası^gözlerin derinliklerinde yanan tuhaf ışığı görebiliyordu. Ses hâlâ yumuşak ve sakindi.

Onu serbest bıraktılar.

Temkinlice kalktı, Yaralıyüz tarafından yere devrildiğinden beri başı dönüyordu. Yaratıkçıklar şimdi kol boyunun onlarınkinin iki katı olduğunu bildiklerinden hayli uzak duruyorlardı; fakat silahlı olan bir tek Yaralıyüz değildi, barsaklanna nişan almış başka bir tabanca daha vardı. Tabancayı tutan Ben'di. Kendi yaratıkçığı Ben, küçük gri uyuz piç, her zamanki gibi aptal görünüyor fakat elinde bir tabanca tutuyordu.

İki nişan almış tabancaya arkanı dönmek zordur fakat Davidson başardı ve alana doğru yürümeye başladı.

Arkasından bir ses, yaratıkçık dilinde bir şey söyledi, tiz ve yüksek. Başka biri "Acele-et-çabuk!" dedi ve cıvıldayan kuş sesi gibi garip bir gürültü oldu, yaratıkçık kahkahası olmalı. Bir kurşun patladı ve hemen yanında yerde vınladı. Tanrım, bu adil değildi, onlarda tabanca vardı, oysa o silahsızdı. Koşmaya başladı. Bütün yaratıkçıklardan kaçabilirdi. Tabancayı nasıl ateşleyeceklerini bilmiyorlardı.

"Koş," dedi çok arkasından sakin bir ses. Bu Yaralıyüz'dü, Selver, adı buydu. Ona Sam diyorlardı, Lyubov ona hakettiği gibi davranmayı bırakıp, ev kedisi haline getirene kadar, sonra adı Selver olmuştu. Tanrım, tüm bunlar neydi, bir kâbus. Koştu. Kan kulaklarında gümbürdedi. Altın, dumanlı akşama doğru koştu. Patikanın yanında bir ceset vardı, yaklaştığını fark etmedi bile. Yanmamıştı, havası kaçmış beyaz bir balona benziyordu. Mavi gözleri takılı kalmıştı. Onu, Davidson'u öldürmeye cesaret edemezlerdi. Bir daha ateş etmemişlerdi. Mümkün değildi. Onu öldüremezlerdi. Kopter vardı, güvenli ve pırıl pırıl, koltuğa hamle etti, yaratıkçıklar herhangi bir şey yapmaya kalkışmadan havalandı. Elleri titriyordu, çok fazla değil, sadece şok. Onu öldürememişlerdi. Tepenin üzerinde döndü, dört yaratıkçığı aramak için hızlıca ve alçaktan geri döndü. Ancak, kampın döküntüleri içinde hiçbir şey kıpırdamıyordu.

Orada bu sabah bir kamp vardı. İki yüz adam. Şu anda ise sadece dört yaratıkçık vardı. Bunların hepsini rüyasında görmemişti. Böyle yok olamazlardı. Orada, saklanıyorlardı.

Kopterin burnundaki makinalı tüfeği çıkardı, yanmış yerleri taradı, ormanın yeşil yapraklarında delikler açtı, yanmış kemiklerle adamlarının soğuk bedenlerini ve enkaz olmuş makinaları ve çürüyen beyaz kütükleri tekrar tekrar geri dönerek cephanesi bitene ve silahın titremesi sona erene kadar bombaladı.

Davidson'un elleri titremiyordu artık, vücudunun yatıştığını hissediyordu ve rüya görmediğini biliyordu. Geri, Boğazlar'a, Centralville'e yöneldi haberi ulaştırmak için. Uçarken yüzünün normal sakin çizgilerine dönerek rahatladığını hissediyordu. Felaketten dolayı onu suçlayamazlardı, çünkü orada bile değildi. Belki, orada olup savunma düzenlemesi halinde yaratıkçıkların başaramayacaklarını bildiklerinden, onun yokluğunda saldırmaları önemli bulunabilirdi. Bu da iyi bir şeye sebep olacaktı. İlk başta yapmaları gerekeni yapacaklar ve gezegeni insan yerleşimi amacıyla temizleyeceklerdi. Artık yaratıkçıkların kökünü kazımalarını Lyubov bile önleyemezdi, diğerlerinin katliamı yönetenin Lyubov'un evcil yaratıkçığı olduğunu duymasından sonra bu mümkün değildi! Şimdi bir süre için temizlik için çalışırlardı; belki de -bir umut- bu küçük işi ona verirlerdi. Bu düşünceye gülümsenirdi. Ama yüzü sakinliğini korudu.

Altındaki deniz alacakaranlıkta grimsiydi, önünde ada tepeleri, loşlukta kıvrım kıvrım, çok nehirli, çok yapraklı ormanlar uzanıyordu.

2

PAS VE GÜNBATIMININ tüm renkleri, kahve-kırmızılar, soluk yeşiller, uzun yapraklarda rüzgâr eserken durmaksızın değiştiler. Kalın ve kabartma çizgili bakır rengi söğüt kökleri, akan suyun içinde yosun yeşiliydi; çok sayıda yumuşak anafor, kaya ve köklerle, sarkan ve düşmüş yapraklarla çevrelenen su, arada bir duraklar gibi görünüyor, rüzgâr gibi yavaşça hareket ediyordu. Hiçbir yön açık, hiçbir ışık kesintisiz değildi ormanda. Yaprakla dal, ağaç gövdesiyle kök, gölgeli ve karmaşık olan, rüzgârı, suyu, güneş ışığını, yıldız ışığını hep bölüyordu. Dalların altından, ağaç gövdelerinin çevresinden, köklerin üzerinden küçük patikalar geçiyordu; bunlar düz uzamıyor, her engele yol veriyor, sinirler gibi her yöne sapıyorlardı. Yer kuru ve sert değil, daha çok canlıların, yapraklarla ağaçların uzun ve özümlenmiş ölümüyle birleşmesinin sonucu nemli ve baharsıydı; bu zengin mezarlıkta otuz metrelik ağaçlar ve çapı bir santim olan minik yuvarlak mantarlar yetişiyordu. Havanın kokusu ince, değişik ve tatlıydı. Görüş hiçbir zaman açık değildi, yıldızlan sadece dalların arasından yukarı baktığınızda görürdünüz. Hiçbir şey saf, kuru, sıcaktan çatlamış, çıplak değildi. Aydınlanma eksikti. Her şeyi bir anda görmek diye bir şey yoktu: kesinlik yoktu. Pas ve günbatımı renkleri bakır renkli söğütlerin sarkan yapraklarında sürekli değişiyordu, söğüt yapraklarının kahverengimsi kırmızı

mı, kırmızımsı yeşil mi yoksa yeşil mi olduğunu bile söyleyemezdiniz.

Selver yavaş yavaş yürüyerek, söğüt köklerinin üzerinde tökezleyerek suyun yanındaki patikaya çıktı. Düşgören yaşlı bir adam gördü ve durdu. Yaşlı adam uzun söğüt yapraklarının arasından baktı ve onu düşlerinde gördü.

"Loca'nıza gelebilir miyim Düşgören Efendim? Uzun yoldan geliyorum."

Yaşlı adam hareketsiz oturuyordu. O anda Selver derenin yanında, patikanın hemen dışında topukları üzerinde çömeldi. Başını öne eğdi, çünkü yorgundu ve uyuması gerekliydi. Beş gündür yürüyordu.

"Düş-zamanda mısın yoksa dünya-zamanda mı?", diye sordu yaşlı adam, en sonunda.

"Dünya-zamanda."

"O zaman benimle gel." Yaşlı adam hemen kalktı ve Selver'i söğüt korusundan, meşe ve dikenli bitkilerin olduğu daha kuru, daha karanlık bölgelere ilerleyen patikaya yönlendirdi. "Tanrı olduğunu sandım," dedi yaşlı adam, bir adım önden gidiyordu. "Ayrıca seni daha önce görmüş gibiyim, belki düşte."

"Dünya-zamanda olamaz. Ben Somollu’yum, buraya daha önce hiç gelmedim."

"Burası Cadast. Ben Coro Mena'yım. Beyaz-dikenler'den."

"Benim adım Selver. Dişbudak'tan."

"Aramızda Dişbudak'tan insanlar var, erkek de kadın da. Evlilik klanlarınız Huş ve Çobanpüskülü'nden; Elma'dan hiç kadın yok. Fakat sen eş aramak için gelmedin. Öyle değil mi?"

"Eşim öldü", dedi Selver.

Genç meşe ağaçlığında, yüksek bir meydanda bulunan Erkekler Locası'na vardılar. Durup giriş tünelinden sürünerek geçtiler. Yaşlı adam içeride, ateş ışığında ayağa kalktı, ancak Selver kalkamadı, elleri ve dizleri üzerinde kaldı. Yardım ve rahatlık bulur bulmaz, çok zorladığı vücudu artık daha fazla dayanamamıştı. Selver gözleri kapalı uzandı; rahatlama ve minnettarlıkla büyük karanlığa kayıverdi.

Cadast Locası'nın erkekleri onunla ilgilendiler, iyileştiricileri sağ kolundaki yaraya bakmaya geldi. Akşamlan Coro Mena ve iyileştirici Torber ateşin önünde oturdular. Diğer erkeklerin çoğu akşamları eşleriyle birlikte geçirirdi; sıralar üzerinde sadece bir çift genç çırak-düşgören vardı ve ikisi de çabucak uyuyakalıyorlardı. "Bir adam nasıl böyle yaralanır, bilemiyorum," dedi iyileştirici, "bu yüzündeki yaralar. Hele kolundaki gibi bir yara. Çok tuhaf bir yara."

"Kemerine takılı olan da tuhaf bir makina," dedi Coro Mena.

"Gördüm ve anlamadım."

"Sırasının altına koydum. Cilalanmış demire benziyor, fakat insan yapımı değil."

"Sana Somol'dan geldiğini söylemişti."

İkisi de bir süre sessiz kaldı. Coro Mena nedensiz bir korkunun üzerine çöktüğünü hissetti, ve korkunun sebebini bulmak için düşe daldı; çünkü yaşlı ve uzun zamandır ustaydı. Düşte devler yürüdü, ağır ve uğursuz. Kuru, pullarla kaplı uzuvları kumaşla sarılmıştı; gözleri küçük ve teneke boncuklar gibi parlaktı. Arkalarında cilalanmış demirden yapılmış devasa şeyler sürünüyordu. Ağaçlar onların önünde devrildi.

Devrilen ağaçların arasından ağzında kan, bağırarak bir adam koştu. Üzerinde koştuğu patika Cadast Locası'nın giriş patikasıydı.

"Hiç şüphe yok," dedi Coro Mena, düşten sıyrılırken. "Toprağımıza doğrudan Somol'dan, deniz aşın yoldan ya da Kelme Deva sahilinden yürüyerek gelmiş. Gezginlerin söylediğine göre, devler o iki yerde bulunurlar."

"Onu izleyecekler mi," dedi Torber; soru değil, bir olasılık cümlesi olduğu için, ikisi de cevap vermedi.

"Sen devleri bir kez görmüştün, değil mi Coro?"

"Bir kez," dedi yaşlı adam.

Düşgördü; bazen çok yaşlı olduğu ve pek güçlü olmadığından, bir süre için uykuya dalıyordu. Gün azaldı, öğle geçti. Loca'nm dışında av partisi

yapılıyordu, çocuklar cıvıldıyorlar,, kadınlar akan suya benzer sesleriyle konuşuyorlardı. Kuru bir ses kapıdan Coro Mena'ya seslendi. Akşam güneşine doğru sürünerek çıktı. Dışarıda hoş kokulu esintiyi zevkle koklayan, ancak her zamanki gibi sert görünen kız kardeşi duruyordu. "Yabancı uyandı mı, Coro?"

"Henüz değil. Torber ona bakıyor."

"Hikâyesini öğrenmeliyiz."

"Şüphesiz yakında uyanacaktır."

Ebor Dendep kaşlarını çattı. Cadast'ın Başkadını olarak halkı için endişeleniyordu; ancak ne incinmiş bir adamın rahatsız edilmesini ne de Locala'ına girmeye hakkı olduğunda ısrar ederek Düşgörenler'i gücendirmeyi isterdi. "Uyandıramaz mısın, Coro?" diye sordu sonunda. "Ya... izleniyorsa?"

Kız kardeşinin duygularını kendi duygularının dizginiyle süremezdi, yine de onları hissetti; Ebor Dendep'in endişesi ona da bulaştı. "Torber izin verirse, uyandırırım," dedi.

"Getirdiği haberleri hemen öğrenmeye çalış. Keşke kadın olsaydı ve anlamlı konuşsaydı..."

Yabancı kendine gelmiş, Loca'nın yarı karanlığında ateş içinde uzanıyordu. Hastalığın dizginlenmemiş düşleri gözlerinde hareket etti. Yine de oturdu ve kontrollü bir şekilde konuştu. Dinlerken Coro Mena'nın kemikleri içinde küçülerek bu berbat hikâyeden, bu yeni şeyden saklanmaya çalışıyor gibiydi.

"Sornol Eshreth'de yaşarken Selver Thele'ydim. Şehrim, dev adamlar o bölgedeki ağaçlan kestiklerinde yok edildi. Eşim Thele'yle birlikte onlara hizmet etmek zorunda bırakılanlardandım. Eşim onlardan biri tarafından tecavüze uğrayarak öldü. Onu öldüren devadama saldırdım. Beni o zaman öldürebilirdi, ancak başka biri kurtardı ve serbest bıraktı. Devadamlar yüzünden artık hiçbir şehrin güvenli olmadığı Somol'dan ayrıldım, buraya, Kuzey Adası'na geldim ve Al Koru'da Kelme Deva sahilinde yaşadım. O sırada devadamlar oraya da geldiler ve dünyayı kesmeye başladılar.

Orada bir şehri, Penle'yi yok ettiler. Yüz erkek ve kadın yakalayarak kendilerine hizmet etmek ve ağıllarda yaşamak zorunda bıraktılar. Ben yakalanmadım. Kelme Deva'nın kuzeyindeki bataklıkta, Penle'den kaçan diğerleriyle birlikte yaşadım. Bazı geceler devadamların kafeslerindeki insanların arasına katıldım. Onun orada olduğunu söylediler. O öldürmeye çalıştığım adamın. Önce tekrar denemeyi düşündüm; ya da ağıllardaki insanları serbest bırakmayı. Ancak, hep ağaçların devrilmesini izledim, dünyanın kesilerek açıldığını ve çürümeye terk edildiğini gördüm. Erkekler kaçabilirlerdi ama kadınlar daha güvenlikli bir şekilde kapatılmışlardı ve kaçmaları mümkün değildi ve ölmeye başlamışlardı. Bataklık'ta gizlenen insanlarla konuştum. Hepimiz çok korkmuştuk ve çok öfkeliydik, korku ve öfkeyi serbest bırakmanın yolu yoktu. Böylece, uzun konuşmalar ve düşgörmeler sonunda bir plan yapıldı, oraya gün ışığında gittik ve Kelme Deva'nın deva- damlarını oklar ve av mızraklarıyla öldürdük, şehirlerini ve makinalarını

yaktık. Hiçbir şey bırakmadık. Fakat o adam uzaktaydı. Tek başına geri geldi. Onun üzerinden şarkı söyledim ve serbest bıraktım."

Selver sessizleşti.

"Sonra," diye fısıldadı Coro Merta.

"Sonra, Somol'dan uçan bir gemi geldi ve bizi ormanda aradı ancak kimseyi bulamadı. Bu yüzden ormanı ateşe verdi; fakat yağmur yağdı, bu yüzden çok az bir zarar verebildi. Ağıl ve diğer yerlerden kaçanların çoğu daha kuzey ve doğuya. Holle Tepele- ri'ne doğru gittiler, çünkü daha çok devadamın bizi avlamaya gelmesinden korkuyorduk. Ben yalnız gittim. Devadamlar beni tanıyorlar, gördüğün gibi yüzümü biliyorlar; bu beni ve birlikte olduğum insanları korkutuyor."

"Yaran ne yarası?" diye sordu Torber.

"O adam, beni onların silahıyla vurdu; ama ben ona şarkı söyledim ve serbest bıraktım."

"Tek başına bir devi mi yendin?" dedi Torber inanmak isteyen güçlü bir sırıtışla.

"Tek başıma değil. Üç avcı ve elimde onun bu silahıyla beraber."

Torber o şeyi gördüğünde geri çekildi.

Bir süre için ikisi de konuşmadı. En sonunda, Coro Mena, "Bize anlattıkların çok kara ve gittikçe daha da kararacak. Senin Loca'nın Düşgörenleri'nden misin?"

"Öyleydim. Artık Eshreth Locası yok."

"Hepsi bir; ikimiz de Eski Dil'i konuşuyoruz. Asta'nın söğütleri arasında benimle konuşurken Düşgören Efendim demiştin. Öyleyim. Sen düş görür müsün, Selver?"

"Artık nadiren," diye cevapladı Selver, sorgulamayı kabul ederek, ateşli yüzü öne eğildi.

"Uyanıkken mi?"

"Uyanıkken."

"İyi düşgörür müsün, Selver?"

"İyi değil."

"Düşü ellerinle tutabilir misin?”

"Evet."

"Biçimini belirler misin, yönetebilir, izleyebilir misin, başlatabilir ve istediğin an durdurabilir misin?"

"Bazen. Her zaman değil."

"Düşünün gittiği yolda yürüyebilir misin?"

"Bazen. Bazen korkarım."

"Kim korkmaz? O kadar da ümitsiz değilsin, Selver."

"Yo, ümitsizim," dedi Selver, "iyi hiçbir şey kalmadı." Titremeye başladı.

Torber içmesi için söğüt birası verdi ve onu yatırdı. Coro Mena hâlâ Başkadın'ın sorusunu sormamıştı; hasta adamın önünde çömelerek sordu: "Devler, senin deyişinle devadamlar, izini sürecekler midir?"

"Hiç iz bırakmadım. Kelme Deva ile burası arasında beni tam altı gün kimse görmedi. Tehlike o değil." Yine düz oturmaya çabaladı. "Dinle, dinle. Tehlikeyi anlamıyorsun. Nasıl anlayacaksın ki. Benim yaptığımı sen yapmadın, bunu hiç düşünde görmemişsindir, iki yüz insanı öldürmeyi. Benim izimi sürmeyecekler, ama hepimizinkini sürebilirler. Avcıların tavşanların izini sürdüğü gibi. Bizi öldürmeye çalışabilirler. Hepimizi öldürmeye, bütün insanları."

"Uzan..."

"Hayır, sayıklamıyorum, bu gerçek olay ve düş. Kelme Deva'da iki yüz devadam vardı ve hepsi öldü. Biz öldürdük onları. Onları sanki insan değillermiş gibi öldürdük. Şimdi onlar da dönüp aynısını yapmazlar mı? Bazılarımızı öldürdüler, şimdi de ağaçları öldürdükleri gibi öldürecekler, yüzlerce ve yüzlerce ve yüzlerce."

"Sakin ol," dedi Torber. "Böyle şeyler ateşliyken düşte görülür, Selver. Dünyada olmaz."

"Dünya hep yenidir," dedi Coro Mena, "kökleri ne kadar eski olsa da. Selver, bu yaratıklar nasıl peki? İnsana benziyorlar mı, insan gibi mi konuşuyorlar, yoksa insan değiller mi?"

"Bilmiyorum. Delirmediği sürece insan insanı öldürür mü? Hiçbir hayvan kendi cinsinden birini öldürür mü? Sadece böcekler. Bu devadamlar bizi, bizim yılanları öldürdüğümüz gibi rahatça öldürüyorlar. Bana ders veren, birbirlerini kavgalarda, dövüşen karıncalar gibi gruplar halinde öldürdüklerini söylemişti. Ben bunu görmedim. Fakat yaşamlarının bağışlanması için yalvaranlardan bunu esirgediklerini biliyorum. Eğilmiş bir boynu koparırlar, gözlerimle gördüm! Onların içinde bir öldürme arzusu var ve bu yüzden onların ölmesini uygun buldum."

"Tüm insanların düşleri de," dedi Coro Mena, gölgede bacak bacak üstüne atmış olarak, "değişecek. Bir daha hiç aynı olmayacak. Dün seninle geldiğimiz, söğüt korusundan yukarı giden, hayat boyu yürüdüğüm patikada bir daha asla yürümeyeceğim. Değişti. Üzerinde yürüdün ve o tamamen değişti. Bugünden önce, yapmamız gereken şey yapılması gereken şeydi; gitmemiz gereken yol doğru yoldu ve bizi eve getiriyordu. Evimiz nerede şimdi? Çünkü sen yapman gerekeni yaptın, ve o doğru değildi. İnsan öldürdün. Onları beş yıl önce, uçan gemileriyle geldikleri Lemgan Vadisi'nde görmüştüm; saklandım ve devleri izledim. Altı kişiydiler, konuştuklarını, kaya ve bitkilere baktıklarını ve yemek pişirdiklerini gördüm. İnsan onlar. Fakat, sen onların arasında yaşadın, söyle bana, Selver: düşgörüyorlar mı?"

"Çocuklar gibi, uykuda."

"Hiçbir eğitimleri yok mu?"

"Hayır. Zaman zaman düşlerinden söz ederler, iyileştiriciler iyileştirmekte kullanmaya çalışır ancak hiçbiri eğitimli ya da yetenekli değil. Bana ders veren Lyubov, ona nasıl düşgörüleceğini gösterdiğimde, anladı ama yine de sanki aralarındaki fark buymuş gibi, dünya-zamana 'gerçek', düş-zamana 'gerçekdışı' dedi."

"Yapman gerekeni yaptın," diye yineledi Coro Mena biraz sessizlikten sonra. Gölgelerin içinden gözleri Selver'inkilerle karşılaştı. Selver'in yüzündeki umutsuz gerilim hafifledi; yaralı ağzı gevşedi ve başka bir şey söylemeden arkasına uzandı. Kısa bir süre içinde uyumuştu.

"O bir tanrı," dedi Coro Mena.

Torber yaşlı adamın yargısını neredeyse rahatlamayla kabul ederek başını salladı.

"Fakat, öbürküler gibi değil. Takipçi gibi ya da yüzü olmayan Arkadaş gibi, ya da düş ormanlarında yürüyen Tozağacı-yaprağı Kadın gibi değil. Kapıbekçisi ya da Yılan gibi değil. Lir-çalan, Oymacı, ya da Avcı gibi değil, onlar gibi dünya-zamanda gelmesine rağmen. Son birkaç yıldır Selver'i düşümüzde görmüş olabiliriz ama bundan sonra görmeyeceğiz; düş-zamanı terk etti. Yaprakların düştüğü, ağaçların devrildiği ormana, ormandan geldi, ölümü bilen bir tanrı, öldüren ve kendisi tekrar doğmayacak olan bir tanrı."

Başkadın, Coro Mena'nın naklettikleriyle kehanetlerini dinledi ve harekete geçti. Cadast şehri tetikteydi, her aile bir miktar hazır yiyecekle taşınmaya hazırdı, yaşlı

ve hastalar için sedyeler hazırdı. Gözcü devadamlardan haber alabilmek için genç kadınları güneye ve doğuya gönderdi. Diğerleri her zamanki gibi her gece avlandıkları halde, silah taşıyan tek avcı grubunu sürekli olarak şehir civarında tuttu. Selver gücünü topladığında Loca'dan çıkıp hikâyesini anlatması için ısrar etti: devadamların Somol'da insanları nasıl öldürdüğünü, köleleştirdiğini, ormanları kestiğini; Kelme Devalılar'm devadamları nasıl öldürdüğünü. Bunları anlamayan kadınlarla düşgörmeyen erkekleri anlayana ve korkana kadar tekrar tekrar dinlemeye zorladı. Çünkü Ebor Dendep pratik bir kadındı. Ağabeyi, büyük düşgören, Selver'in bir tanrı, değiştirici, gerçeklikler arasında bir köprü olduğunu söylediğinde ona inandı ve harekete geçti. Yargısında dikkatli ve doğruluğundan emin olmak, Düşgören'in sorumluluğuydu. Onun sorumluluğu ise o yargıyı kabul edip gerektirdiği şekilde hareket etmekti. Coro Mena ne yapmak gerektiğini görmüştü; Ebor Dendep ise yapılmasını sağladı.

"Ormandaki tüm şehirlerin duyması gerekli," dedi Coro Mena. Bu yüzden, Başkadın genç koşucuları gönderdi, diğer şehirlerdeki başkadınlar da dinleyip, kendi koşucularını gönderdiler. Kelme Deva'daki katliam ve Selver'in adı Kuzey Adası ve diğer denizaşırı ülkelerde kulaktan kulağa veya yazıyla, çok hızlı olmasa da duyuldu, çünkü Orman Halkı'nın koşuculardan daha hızlı habercileri yoktur; yine de bunlar yeteri kadar hızlıdır.

Dünyanın Kırk Ülkesi'ndeki insanların hepsi aynı halktan değildiler. Ülkeden daha çok dil, tüm dillerin de farklı

şehirlerde konuşulan farklı lehçeleri vardı. Hareket tarzı, ahlak, gelenek ve zanaatlerinin sonsuz sayıda kolu vardı; Beş Büyük Ülke'nin her birinde de farklı fiziksel türler. Somol halkı uzun boylu, solgun ve ticarette çok başarılıydı; Rieshwel halkı kısaydı, çoğunun tüyleri karaydı, maymun yerlerdi, vs. Ancak, iklim ve orman pek farklı değildi, denizse hep aynıydı. Merak, düzenli ticaret yolları ve uygun Ağaç'tan gelen karı veya koca bulma zorunluluğu, insanların şehirler ve ülkeler arasında kolayca dolaşmalarını sağlamıştı, bu yüzden en uzak uç bölgelerle Uzak ve Güneydoğu'nun barbar olduğu iddia edilen yarı efsane küçük adaları dışında hepsinin aralarında bazı benzerlikler vardı. Kırk Ülkeler'in tümünde şehir ve köyleri kadınlar yönetiyorlardı ve hemen hemen her köyde bir Erkekler Locası bulunurdu. Localarda Düşgörenler eski bir dil konuşurlardı ve bu ülkeden ülkeye pek az değişirdi. Bu dil, avcılar, balıkçılar dokumacılar ve inşaatçılar tarafından, Loca dışında sadece küçük düşler gören kadın ve erkekler tarafından nadiren öğrenilirdi. Çoğu yazışmalar bu Loca dilinde olduğu için, başkadınlar mesaj taşıyan koşucu kızları gönderdiklerinde, mektuplar Loca'dan Loca'ya gider ve bu şekilde Düşgörenler tarafından Yaşlı Kadınlar'a diğer belgeler, rivayetler, sorunlar, mitler ve düşler gibi yorumlanırdı. Ancak, inanıp inanmamak her zaman Yaşlı Kadınlar'ın seçimiydi.

Selver Eshsen'de küçük bir odadaydı. Kapı kilitli değildi, ancak eğer kapıyı açarsa içeri kötü bir şey gireceğini biliyordu. Kapalı tuttuğu sürece her şey yolundaydı.

Problem, evin önünde ekilmiş genç ağaçlar, ağaç fidanları olmasıydı; meyve ya da fındık değil, hatırlayamadığı farklı bir tür. Ne ağacı olduklarını anlamak için dışarı çıktı. Hepsi kırılmış ve kökleri sökülmüştü. Aralarından gümüşsü bir dalı tuttu ve kırık uçtan biraz kan döküldü. Hayır, burada değil, yine değil, Thele: Ah Thele, ölmeden önceki gibi bana gel! dedi. Ancak o gelmedi. Sadece ölümü oradaydı, kırık huş ağacı, açık kapı. Selver döndü ve devadam evi gibi toprağın tamamen üzerine inşa edildiğini keşfettiği, yüksek ve ışıklı eve çabucak girdi. Yüksek tavanlı odanın diğer tarafındaki kapının dışında devadamların Merkez şehrinin caddesi uzanıyordu. Tabanca Selver'in kemerindeydi. Eğer gelseydi, Davidson'u vurabilirdi. Açık kapının hemen iç tarafında, dışarıdaki güneş ışığına bakarak bekledi. Davidson geldi, kocamandı, o kadar hızlı koşuyordu ki, geniş caddede çılgınca öne arkaya, çok hızlı, hep daha hızlı; çift göründüğü için Selver ona nişan alamadı. Tabanca ağırdı. Selver tabancayı ateşledi, fakat ateş almadı, öfke ve dehşet içinde tabancayı ve düşü attı.

Tiksinti ve üzüntüyle tükürdü ve inledi.

"Kötü düş ha?" diye sordu Ebor Dendep.

"Hepsi kötü ve hep aynı," dedi, ancak o derin huzursuzluk ve ıstırap cevap verirken azalmıştı. Serin sabah güneşi ince huzmeler halinde düştü, Cadast'ın huş korusunun ince yaprak ve dallarının arasından süzüldü. Başkadın orada, Selver düşgörür ya da yarı-düşgörür halde önünde uzanırken, boş durmamak için

oturmuş karasaplı eğreltiotundan bir sepet örüyordu. On beş gündür Cadast'taydı ve yarası hızla iyileşiyordu. Hâlâ çok uyuyordu, fakat uzun aylardan beri ilk kez, düşgörmeye başlamıştı. Uyanıkken günde ve gecede bir ya da iki kez değil, gerçek düşgörme ritmi ve eğiliminde, yani bir günlük döngüde onla on dört kez arası. Düşleri hep dehşet ve utanç dolu olduğu halde onları davet ediyordu. Köklerinden koparıldığı ve eylemin ölü toprağında fazla ilerlediği için, gerçekliğin kaynaklarına geri dönüş yolunu bir daha hiç bulamamaktan korkmuştu. Şimdi, su çok acı olduğu halde, yine içiyordu.

Kısa bir süre için yine Davidson'u yanan kampın külleri arasında yere yatırmıştı ve bu kez onun üzerinden şarkı söylemek yerine, bir kayayla ağzına vurdu. Davidson'un dişleri kırıldı ve beyaz yarıklar arasından kan akmaya başladı.

Faydalı bir düştü, bir dileğin yerine gelmesi gibi, ama Davidson'la Kelme Deva'da karşılaşmadan önce ve karşılaştığından beri, birçok kez gördüğü için orada durdurdu. Bu düş sadece rahatlatıyordu onu. Bir yudum tatsız su. İhtiyaç duyduğu ise acı olanlardı.

Kesinlikle dönmeliydi, Kelme Deva'ya değil, Ölüm'e saldırıp yenilgiye uğratıldığı, Merkez denilen o yabancı şehrin uzun ve dehşetli caddelerine dönmek zorundaydı.

Ebor Dendep çalışırken mırıldanıyordu. İpeksi yeşil tüyleri yaşlılıktan gümüş rengine dönmüş ince elleri, kara eğreltiotu saplarını düzgün biçimde ve hızla

örüyordu. Eğreltiotu toplamayla ilgili bir şarkı söylüyordu, genç kızların söylediği bir şarkı: Eğreltiotu topluyorum, Acaba geri dönecek mi... Yaşlı, cılız sesi bir cırcırböceğininki gibi dalgalandı. Güneş huş yapraklarında titredi. Selver başını kollarının üzerine indirdi.

Huş korusu Cadast köyünün hemen hemen merkezindeydi. Ağaçların arasından dönerek ilerleyen sekiz dar patika köy dışına çıkıyordu. Ağaç dumanı kokan bir esinti vardı; dalların ince olduğu korunun güney ucunda bir ev bacasından, ağaçlar arasında çözülen mavi ip gibi bir duman yükseldiği görülebiliyordu. Yakından bakıldığında, canlı meşe ve diğer ağaçların arasında yerin bir metre kadar üzerinde yükselen çatıları görmek mümkündü; yüzle iki yüz arası - evleri saymak zordu. Keresteden yapılmış, porsuk yuvaları gibi üç kök arasına oturtulmuş bu evlerin üçte ikisi yer altındaydı. Damlan küçük dallardan, ananas samanı, saz ve gübreli topraktan yapılmıştı. Yalıtkan, su geçirmiyor, neredeyse hiç görünmüyorlardı. Orman ve sekiz yüz kişilik insan topluluğu, Ebor Dendep'in eğreltiotu sepeti yaptığı huş korusu çevresinde işlerini görüyorlardı. Başının üzerindeki dalların arasından bir kuş, "cik cik," dedi, tatlı tatlı. Son günlerde buraya toplanan, çoğu genç erkek ve kadın, elli ya da altmış yabancı yüzünden, normalden fazla insan sesi vardı. Bir kısmı, Kuzey'in diğer şehirlerinden gelmişti, diğerleri ise onunla Kelme Deva'daki katliamı yapanlardandı. Söylentileri izleyerek buraya onunla birlik olmak için gelmişlerdi. Yine de, oradan oraya bağıran sesler ve

banyo yapan kadınların ya da dere kıyısında oynayan çocukların cıvıltıları, kuşların sabah ötüşmeleri ve böceklerin vızıltıları ve köyün bir bölümünü oluşturduğu yaşayan ormanın içten içe çıkardığı ses kadar yüksek değildi.

Bir kız hızla yaklaştı, solgun huş yaprağı renginde genç bir avcı. "Güney kıyısından haber var, anne," dedi. "Koşucu Kadınlar Locası'nda."

"Yemekten sonra buraya gönderin onu," dedi Başkadın yumuşak bir şekilde. "Şşşt, Tolbar görmüyor musun, uyuyor."

Kız durup dev bir tütün yaprağı koparttı ve Selver'in, üzerine dik ve parlak bir şekilde güneş ışığı düşen gözlerine hafifçe örttü. Elleri yarı açık ve yaralı, bereli yüzü yukarı dönük, uzanmıştı; incinebilir ve saf, çocuk gibi uyuyan bir Büyük Düşgören. Ancak, Ebor Dendep'in izlediği kızın yüzüydü. O hareketli gölgelikte, acıma ve dehşet içinde, hayranlıkla parlıyordu.

Tolbar koştu. O anda, Yaşlı Kadınlar'dan ikisi haberciyle birlikte, güneşin lekelediği patikadan tek sıra halinde sessizce geldiler. Ebor Dendep elini kaldırarak sessiz olmalarını işaret etti. Haberci hemen yere uzanıp dinlendi; kahverengi benekli yeşil tüyleri toz ve ter içindeydi, uzun bir yolu hızla koşmuştu. Yaşlı Kadınlar güneş ışığıyla lekelenen yere oturdular ve hareket etmediler. Parlak ve canlı gözleriyle iki eski gri-yeşil taş gibi öylece durdular.

Selver kontrolü dışında olan bir uyku-rüyasıyla boğuşarak büyük bir korku içindeymiş gibi bağırdı ve uyandı.

Su içmek için dereye gitti; döndüğünde onu sürekli izleyenlerden altı ya da yedisi peşindeydi. Başkadın yarı bitmiş işini bir kenara bırakarak, "Hoşgeldin, koşucu. Konuş," dedi.

Koşucu ayağa kalktı, eliyle Ebor Dendep'i selamlayarak haberini söyledi: "Trethat'lıyım. Sözlerim Sorbron Deva'dan ve ondan önce Boğazlar'ın denizcilerinden, ondan önce de, Somol'da ki Broter'den geliyor. Tüm Cadast'ın duyması ve Eshreth'deki Dişbudakta doğmuş olan Selver adlı adama söylenmesi için. Sözler şöyle: Somol'daki devlerin büyük şehrine yeni devler geldi ve bunların birçoğu dişi. San ateş gemisi, Peha adlı yerde bir yukarı bir aşağı gidiyor. Eshrethli Selver'in Kelme Deva'daki dev şehrini yaktığı Somol'da biliniyor. Broter'deki Sürgünler'in Büyük Düşgörenleri Kırk Ülkeler'in ağaçlarından bile fazla dev düşgörmüşler. Getirdiğim haberin tüm sözleri bu kadar." Aynı tempoda ve cansız bir şekilde şarkı söyledikten sonra hepsi sessizleşti. Biraz uzaktaki bir kuş, "Cik cik?" dedi sorarcasına.

"Bu çok kötü bir dünya-zaman," dedi Yaşlı Kadınlar'dan bir tanesi romatizmalı bacağını ovuşturarak.

Köyün kuzey ucunu işaretleyen dev meşe ağacından gri bir kuş uçtu, yükselen sabah havasını tembel kanatlarıyla sürükleyerek sarmal bir hareketle yükseldi.

Bu gri çaylakların köy yakınlarında bir tünek ağaçlan olurdu; bunlar çöpçülük hizmeti görürlerdi.

Kendinden hafifçe uzun olan kız kardeşi tarafından izlenen ufak, şişman bir oğlan çocuğu, huş korusu tarafından onlara doğru koşuyordu. Çocukların ikisi de küçücük sesleriyle yarasa gibi haykırıyorlardı. Oğlan yere düştü ve ağladı, kız onu kaldırdı ve büyük bir yaprakla gözyaşlarını sildi. El ele ormana doğru hızla koştular.

"Aralarında Lyubov adında biri vardı," dedi Selver Başkadın'a. "Coro Mena'ya ondan söz etmiştim ama size anlatmadım. O adam beni öldürmeye çalışırken beni kurtaran Lyubov'du. Beni iyileştiren ve serbest bırakan oydu. Hakkımızda bilgi sahibi olmak istiyordu; bu yüzden sorularını cevapladım, o da benim sorularıma cevap verdi. Bir keresinde, ona bu kadar az kadın varken ırkının nasıl devam edeceğini sormuştum. Geldikleri yerde ırkın yarısının kadın olduğunu söylemişti. Ancak erkekler her şeyi ayarlayana kadar Kırk Ülkeler'e kadın getirmeyeceklerini söylemişti."

"Erkekler kadınlara uygun bir yer yapana kadar mı? Doğrusu, bayağı bir beklemeleri gerekebilir," dedi Ebor Dendep. "Elm Düşü'nde kıçları önde, başlan ters dönmüş gelen insanlar gibiler.

Ormanı kuru bir kumsala çevirdiler," -dillerinde 'çöl'e karşılık gelen bir kelime yoktu- "ve buna kadınlar için hazırlık yapmak diyorlar, ha? Önce kadınları göndermelilerdi. Belki onlarda Büyük Düşgörme'yi

kadınlar yapıyordur, kim bilir? Onlar ters, Selver. Onlar deli."

"Bir halk deli olamaz."

"Ama, sadece uykuda düşgörüyorlar dedin; uyanık düşgörmek istediklerinde düşlerin kontrolden çıkması için zehirler aldıklarını söyledin! Bir millet nasıl daha çılgın olabilir? Düş-zamanla dünya-zamanı bir bebekten daha iyi ayırt edemiyorlar. Belki de bir ağacı öldürdüklerinde tekrar canlanacağını düşünüyorlardır!"

Selver başını salladı. Başkadın'la ikisi hâlâ huş korusunda yalnızlarmış gibi hayli tereddütlü bir sesle, neredeyse uyuyacakmış gibi konuşuyordu. "Hayır, ölümü gayet iyi anlıyorlar... Tabii ki, bizim gördüğümüz gibi görmüyorlar ama bazı şeyleri bizden daha çok biliyor ve anlıyorlar. Lyubov ona anlattıklarımın çoğunu anladı. Ben onun bana anlattıklarının çoğunu anlamadım. Beni anlamaktan alıkoyan dil değildi; dilini biliyordum, o da bizimkini öğrenmişti; birlikte iki dilin yazısını çıkardık. Yine de, söyledikleri içinde hiç anlayamadıklarım var. Devadamların orman dışından olduklarını söyledi. Bu çok açık. Ormanı istediklerini söyledi: ağaçlan odun olarak, toprağı çim ekmek için." Selver'in sesi hâlâ yumuşak olmakla birlikte ahenk kazanmıştı; gümüş ağaçlar arasında oturan insanlar dinliyorlardı. "Onların dünyayı kestiklerini görenler için bu da açık. Devadamların bizler gibi insanlar olduklarını, aslında belki de, Kırmızı Geyik'in Gri Geyik' le olan yakın akrabalığına benzer şekilde hısım olduğumuzu söyledi. Orman olmayan başka bir yerden geldiklerini;

oradaki tüm ağaçların kesilmiş olduğunu; bizimki olmayan, aslında yıldız olan bir güneşi olduğunu söyledi. Gördüğün gibi, tüm bunlar benim için anlaşılır değildi. Sözlerini söylüyorum ama ne anlama geldiklerini bilmiyorum. Çok önemli değil. Ormanımızı kendileri için istedikleri açık. Boyları bizimkinin iki katı kadar, tüm silahlarımızdan daha uzağa ateş edebilen silahlan, ateş atıcılarıyla uçan gemileri var. Şimdi daha fazla kadın getirdiklerinden çocukları da olacak. Şu anda çoğu Somol'da, iki bin, belki de üç bin kişi olabilirler. Ama bir ya da iki insan ömrü kadar beklersek çoğalacaklar; sayılan ikiye katlanacak. Kadınları ve erkekleri öldürüyorlar; hayatlarının bağışlanması için yalvaranlara acımıyorlar. Birbirlerine karşı şarkı söyleyemiyorlar. Köklerini arkalarında bırakmışlar, belki geldikleri o başka ormanda, o hiç ağacı olmayan ormanda. Bu yüzden, içlerindeki düşleri serbest bırakmak için zehir alıyorlar ama bu onları sadece sarhoş ya da hasta ediyor. İnsan ya da deli olup olmadıklarını kimse kesin olarak söyleyemez ama fark etmez. Ormandan çıkarılmaları gerek çünkü tehlikeliler. Eğer gitmeyeceklerse, Ülkeler'den köklerinin kazınması gerekli, aynı ısırgan karıncaların şehir korularından kazınmaları gerektiği gibi. Beklersek kökü kazman biz olacağız. Bizim ısırgan karıncaları ezdiğimiz gibi ezebilirler bizi. Bir keresinde bir kadın gördüm, şehrim Eshreth'i yaktıkları zamandı, bir devadanım önünde eğilmişti patikada, hayatını bağışlaması için yalvarıyordu, o ise sırtını ezerek omurgasını kırdı ve onu ölü bir yılan gibi kenara tekmeledi. Bunu gördüm. Eğer devadamlar insansa, düşgörmeye ve insan gibi davranmaya uygun olmayan

ya da bunun için eğitilmemiş insanlar. Bu yüzden, içlerindeki, serbest bırakmayacakları köklerini koparark, inkâr etmeye çalışacakları tanrılar tarafından yönetilerek işkenceyle öldürmeye ve yok etmeye devam edecekler. Eğer bunlar insansa, tanrılarını inkâr ettikleri için karanlıkta kendi yüzlerini bile görmekten korkan, kötü insanlar. Cadast'ın Başkadını, inan bana." Selver ayağa kalktı, oturan kadınlar arasında uzun ve dik olarak durdu. "Sanırım, kendi ülkeme, Somol'a, sürgündekilerle köleleştirilenlere gitmenin zamanı. Yanan bir şehir düşgörenlere arkamdan Broter'e gelmelerini söyleyin." Ebor Dendep'i selamladı ve hâlâ topallayarak, kolu sargılı, huş korusunu terk etti; yine de yürüyüşünde onu diğer erkeklerden daha bütün yapan bir hızlılık, başında bir diklik vardı. Gençler onu sessizce takip ettiler.

Trethat'lı koşucu onu gözleriyle izlerken, "Kim o?" diye sordu.

"Haberi getirdiğin adam, Eshrethli Selver, aramızdaki tanrı. Daha önce bir tanrı gördün mü, kızım?"

"On yaşındayken Lir-çalan köyümüze gelmişti."

"Yaşlı Ertel, evet. Benim Ağaç'ımdandı ve o da Kuzey Vadi- ler'dendi. Ee, artık ikinci ve daha büyük bir tanrı gördün. Trethat' daki halkına ondan söz et."

"O hangi tanrı, anne?"

"Yeni bir tanrı," dedi Ebor Dendep yaşlı ve kuru sesiyle. "Orman ateşinin oğlu, öldürülenlerin kardeşi. Tekrar

doğmamış olan. Şimdi hepiniz gidin; Loca'ya gidin. Kimlerin Selver'le gittiğine bakın, yanlarına almaları için yemek hazırlayın. Beni biraz yalnız bırakın. Aptal yaşlı bir adam gibi kötü önsezilerle doluyum, düşgörmem gerek..."

Coro Mena o gece Selver'le ilk karşılaştıkları dere boyundaki bakır renkli söğütlerin olduğu yere kadar onunla gitti. Selver'in peşinden güneye giden birçok insan vardı, hepsi altmış kişi; bu kadar çok kişinin birlikte hareket ettiğini ilk kez görüyordu. Hareket büyüyecek, Somol'a giderken deniz yolunda daha da çok kişi toplayacaklardı. Selver bu gece için Düşgören'in yalnız kalma hakkını kullanmıştı. Tek başına yola çıkıyordu. Takipçileri ona sabahleyin yetişeceklerdi; daha sonra, kalabalık ve hareket içinde, yavaş ve derinden akan büyük düşler için az zamanı olacaktı.

"Burada karşılaştık," dedi yaşlı adam eğilen dalların, dökülen yaprakların peçesi arasında durarak, "ve burada ayrılıyoruz. Artık burası patikalarımızdan yürüyenler tarafından Selver Korusu diye adlandırılacaktır mutlaka."

Selver bir ağaç gibi hareketsiz durarak bir süre konuşmadı.

Üzerindeki gümüş rengi huzursuz yapraklar, bulutlar yıldızların üstünde kalınlaştıkça koyulaşıyordu. "Sen benden benim kendimden olduğumdan daha eminsin," dedi sonunda karanlıkta bir ses.

"Evet, eminim Selver... Düşgörme konusunda iyi eğitildim ve yaşlıyım. Artık kendim için çok az düşgörüyorum. Niçin göreyim? Benim için pek az şey yeni. Hayattan beklediklerimi elde ettim, hatta fazlasını. Hayatımın tümünü yaşadım. Ormandaki yapraklar kadar gün. İçi oyuk yaşlı bir ağacım ben, sadece köklerim yaşıyor. Bu yüzden sadece herkesin düşgördüklerini görüyorum. Vahiylerim, dileklerim yok. Olanı görüyorum. Dalda olgunlaşan meyvayı görüyorum. Dört yıldır olgunlaşıyor, o derinlerde yetişen meyva. Dört yıldır bizler bile korku içindeyiz, devadamların şehirlerinden uzak yaşadığımız, saklandıkları yerlerde sadece gözümüze iliştikleri, ya da gemilerinin üzerimizden uçtuğunu ya da dünyayı kestikleri ölü yerleri gördüğümüz, bunlarla ilgili uydurma hikâyeler duyduğumuz halde. Hepimiz korkuyoruz. Çocuklar, devler yüzünden ağlayarak uyanıyorlar uykularından; kadınlar ticaret için uzaklara gitmiyorlar; Localardaki erkekler şarkı söyleyemiyor. Korkunun meyvası olgunlaşıyor. Senin bunu topladığını görüyorum. Hasatçı sensin. Bizim bilmekten korktuğumuz her şeyi gördün, bildin; sürgün, utanç, acı, dünyanın düşen çatısı ve duvarları, ıstırap içinde ölmüş anne, eğitilmemiş, bağra basılmamış çocuklar... Dünya için kötü bir zaman: Sen bunların hepsini çektin. En ileriye kadar gittin. Orada, kara yolun sonunda Ağaç büyüyor; meyva orada olgunlaşıyor; şimdi uzan Selver, şimdi topla onu. Kökleri ormandan daha derinde olan o ağacın mey vasini elinde tuttuğunda dünya da tamamen değişir. İnsanlar anlayacaklar. Seni bilecekler, bizim bildiğimiz gibi. Yaşlı bir adamın ya da Büyük Düşgören'in bir tanrıyı tanıması

zor değil! Gittiğin her yerde ateş yanar; bunu sadece körler göremez. Fakat, dinle Selver, belki diğerleri görmedi ama benim gördüğüm şu, aynı zamanda seni sevmemin de nedeni: Seninle burada karşılaşmadan önce seni düşgördüm. Sen bir yolda yürüyordun ve ardında genç ağaçlar büyüyordu, meşe ve huş, söğüt ve çobanpüskülü, köknar ve çam, akçaağaç, karaağaç, beyaz çiçek açan dişbudak, dünyanın tüm çatı ve duvarları, tekrar tekrar yenilenen. Şimdi, hoşça kal, sevgili tanrı ve oğul, selametle git." Selver giderken karanlık çöktü, gece gören gözleri kara kütle ve yüzeylerden başka bir şey seçemeyene kadar yürüdü. Yağmur yağmaya başlamıştı. Meşale yakmakla mola vermek arasında bir seçim yapmak zorunda kaldığında Cadast'tan sadece birkaç mil uzaktaydı. Durmayı seçti ve el yordamıyla büyük bir kestane ağacının kökleri arasında bir yer buldu. Oraya, içinde hâlâ biraz güneş ısısı barındıran geniş, kıvrımlı gövdeye sırtını yaslayarak oturdu. Karanlıkta görünmeyen ince yağmur, başının üstündeki yapraklarda, ipek inceliğindeki sık tüyleri sayesinde korunan kolları, boynu ve başında, toprak ve eğreltiotlarında, yakınlardaki toprağın altında süregiden gelişimde, ormanın yakın ve uzak tüm yapraklarında pıtırdadı. Selver tepesindeki dallardan birindeki baykuş kadar sessiz, uyumadan, yağmurlu karanlıkta gözleri faltaşı gibi açık, oturdu.

3

Yüzbaşı raj lyubovun başı ağrıyordu. Ağrı, sağ omuz kaslarında yavaş yavaş başlayıp sağ kulağının üzerinde

zirveye ulaşarak davul sesi halini almıştı. Konuşma merkezleri sol beyin kabuğundaydı, diye düşündü fakat bunu söyleyemezdi; konuşamıyor, okuyamıyor, uyuyamıyor ve düşünemiyordu. Kabuk çabuk, migren baş ağrısı, margarin kulak ağrısı, of, of, of. Tabii ki tedavi görmüştü, bir kez üniversitede, sonra da zorunlu Ordu Önlem alıcı Psikoterapi Seansları sırasında; ancak, Arz'ı terk ederken yanına ne olur ne olmaz diye ergotamin tabletlerini de almıştı. Bunlardan iki tane, bir tane süperhiperduper analjezik ve sakinleştirici ve bir tane de ergotaminle etkileşen kafeinle etkileşmesi için hazmettirici ilaç almıştı, ancak matkap içeriden, sağ kulağının tam üstünden delmeye devam ediyordu, tam sağ kulağının üstünden, büyük bas davulun sesine uygun olarak. Matkap, balta, hasta, hastane. Aman Tanrım, bizi kurtar. Kıymalı karnabahar. Athsheliler migrene ne yaparlardı? Onlar migren çekmezler, gerilimi bir hafta öncesinden gündüz düş görerek atarlardı. Dene, gündüz düş görmeye çalış. Selver'in öğrettiği gibi başla. Selver elektrik hakkında hiçbir şey bilmediği, EEG prensibini anlayamadığı halde, alfa dalgalarını duyduğu anda ve dalgalar ortaya çıktıklarında, "A, evet, bunu demek istiyorsun," demiş ve küçük yeşil kafasının içinde olanları kaydeden grafik üzerinde, alfa eğrileri belirmişti. Alfa ritmlerini açıp kapamayı Lyubov'a yarım saatlik bir derste öğretti Selver. Hiç zor değildi aslında. Ancak şu anda değil, dünyanın çok fazla farkındayız, of, of, of, sağ kulağımda Zaman'ın kanatlı arabası yaklaşıyor hızla, çünkü Athsheliler evvelki gün Smith Kampı'nı yaktılar ve iki yüz insanı öldürdüler. İki yüz yedi, tam olarak söylemek gerekirse. Yüzbaşı dışında

hepsini diri diri. İlacın migren merkezine varamamasına şaşmamalı çünkü iki gün önce iki yüz mil uzakta bir adadaydı. Tepelerin üzerinde ve çok uzakta. Küller, küller yağıyor. Küller arasında 41. Dünya'nın Yüksek Zekâlı Yaşam Biçimleri (hilfler) hakkındaki tüm bilgisi de. Toz, çöp, yanlış veriler ve sahte hipotezler topluluğu. Neredeyse beş A-yılından beri buradaydı ve Athsheliler'in insan öldüremeyeceğine inanmıştı, kendi türünde ya da farklı türden. Nasıl ve niçin insan öldüremeyeceklerini açıklamak üzere uzun makaleler yazmıştı. Hepsi yanlış. Tamamen yanlış.

Göremediği neydi?

MK'daki toplantıya gitme vakti neredeyse gelmişti. Lyubov dikkatle ayağa kalktı, başının sağ tarafı aşağı düşmesin diye tek parça halinde hareket etti; su altındaki bir adamın yürüyüşüyle çalışma masasına yaklaştı, bir kadeh Genel Yapım votka doldurdu ve içti. Votka içini dışına çıkarttı: onu dışa döndürdü, normale döndürdü. Kendini daha iyi hissetti. Dışarı çıktı ve motosikletinin sarsıntısına dayanamayacağından Centralville'den MK'ya giden uzun, tozlu ana caddede yürümeye başladı. Luau'dan geçerken bir votka daha içmeyi arzu etti; ancak tam o anda Yüzbaşı Davidson kapıdan giriyordu, Lyubov yürümeye devam etti.

Shackleton'dan gelenler konferans salonuna varmışlardı bile. Daha önce tanışmış olduğu Komutan Yung bu sefer yörüngeden birkaç yeni yüz getirmişti. Donanma üniforması giymiyorlardı; bir saniye sonra Lyubov küçük bir şok geçirerek onların Arz'dan olmayan insanlar

olduklarım anladı. Hemen tanıştırılmayı bekledi. Biri, Bay Or, Tüylü bir Cetili, koyu gri, tıknaz ve asık yüzlü; diğeri, Bay Lepennon, uzun boylu, beyaz ve sevimliydi: Hainli. Lyubov'u ilgiyle selamladılar ve Lepennon, "Athsheliler'in çelişkili uykularının bilinçli kontrolüyle ilgili raporunuzu yeni okudum, Dr. Lyubov," dedi. Bu çok hoştu, kazanmış olduğu doktorluk unvanıyla hitap edilmesi de ayrıca hoştu. Konuşmaları Arz'da birkaç yıl bulunmuş olduklarını gösteriyordu, hilfçi ya da onun gibi bir şey olabilirlerdi. Ancak Komutan, onları tanıştırırken statü ya da konumlarını belirtmedi.

Oda doluyordu. Koloni çevrebilimcisi Gosse geldi; sonra tüm yüksek rütbeliler. İşi tıpkı Lyubov'unki gibi, askeri zihniyetin huzuru için zorunlu bir buluş olan Gezegen Gelişimi (ağaç kesim işleri) Başkanı Yüzbaşı Susun da geldi. Dimdik ve yakışıklı Yüzbaşı Davidson tek başına geldi, zayıf ve haşin yüzü sakin ve katıydı. Tüm kapılarda nöbetçi vardı. Askerlerin hepsi baston yutmuş gibiydi. Konferans açıkça bir soruşturmaydı. *Kimin hatası*? Benim hatam, diye düşündü Lyubov keder içinde. Ancak kederli haline rağmen, masanın karşısına, Yüzbaşı Don Davidson'a tiksinme ve hor görüyle baktı.

Komutan Yung'un sesi yüksek değildi. "Bildiğiniz gibi, beyler, gemim burada, 41. Dünya'da yeni kolonistleri indirmek için durdu, başka bir şey için değil. *Shackleton'un* görevi, Hain Grubundan 88. Dünya'ya, Prestno'ya gitmek. Ancak, burada geçireceğimiz hafta içinde meydana gelmiş olduğu için, ileri karakol mevkiine yapılan bu saldırı kolayca görmezlikten' gelinemez; özellikle de, normal şartlar altında biraz

sonra size anlatılacak olan bazı gelişmelerin ışığında. Durum şu ki, 41. Dünya'nın bir Arz Kolonisi olarak statüsü şu anda yeniden gözden geçirilmekte ve kampınızdaki katliam, Yönetim'in bu konudaki kararını hızlandırabilir. Kuşkusuz, bizim vereceğimiz kararlar hızla verilmeli çünkü gemimi uzun süre burada tutamam. O halde, ilk olarak konuyla ilgili olguların buradaki herkes tarafından bilinmesini arzu ediyoruz. Yüzbaşı Davidson'un Smith Kampı'ndaki olaylar üzerine yazdığı rapor gemide bizlere teypten duyurulmuştu; buradaki herkes de duydu mu? İyi. Şimdi, eğer aranızda Yüzbaşı Davidson'a soru sormak isteyen varsa, buyurun. Benim bir sorum var. Kampa ertesi gün döndünüz, Yüzbaşı Davidson, daha büyük bir kopterle ve sekiz askerle beraber. Bu uçuş için buradan, Merkez'den bir yetkili subaydan izin almış mıydınız?"

Davidson ayağa kalktı. "Aldım, efendim."

"Kamp yakınındaki ormana iniş yapmaya ve ormanı yakmaya yetkiniz var mıydı?"

"Hayır, efendim."

"Oysa, ormanı ateşe verdiniz?"

"Verdim, efendim. Adamlarımı öldüren yaratıkçıkları ortaya çıkarmaya çalışıyordum."

"Çok güzel. Bay Lepennon?"

Uzun boylu Hainli adam boğazını temizledi. "Yüzbaşı Davidson," dedi, "Smith Kampı'nda komutanız altında

yaşayan insanların genelde hoşnut olduğunu düşünüyor musunuz?"

"Evet, düşünüyorum."

Davidson'un tarzı kararlı ve samimiydi; başının belada olmasına kayıtsız gibiydi. Tabii, bu Donanma subayları ve yabancıların onun üzerinde otoritesi yoktu; iki yüz adam kaybetmenin ve yetkisi dışında misilleme yapmanın hesabım kendi Albayına vermek zorundaydı. Ancak, kendi Albayı tam orada, dinliyordu.

"İyi besleniyorlardı, barınakları iyiydi, fazla çalıştırılmıyorlardı, yani, bir sınır kampında yapılabileceği kadar, ha?"

"Evet."

"Disiplin sağlamak için zora başvuruyor muydunuz?"

"Hayır."

"Öyleyse, sizce onları isyana sevk eden neydi?"

"Bilmiyorum."

"Eğer hiçbiri memnuniyetsiz değildiyse, niçin bir kısmı geri kalanları katledip kampı yok etti?”

Endişeli bir sessizlik oldu.

"Bir şey söyleyebilir miyim?" dedi Lyubov. "Kampta çalıştırılanlar Arz insanlarına karşı orman insanlarıyla birleşerek saldıran yerli hilfler, Athsheliler'di. Bu raporda

Yüzbaşı Davidson Athsheliler’den 'yaratıkçık' diye söz ediyor."

Lepennon mahcup ve endişeli görünüyordu. "Teşekkürler Dr. Lyubov, tamamen yanlış anlamışım. Aslında, 'yaratıkçık' kelimesiyle ağaç kesim kampında daha çok hizmet işi yapan Arzlı insanların kastedildiğini düşünmüştüm. Hepimiz gibi, Athsheliler'in saldırgan olmayan bir ara tür olduğunu sandığımdan, bahsedilen grup olduklarını hiç düşünmedim. Doğrusu kamplarınızda sizinle birlikte çalıştıklarım hiç anlamamıştım. Bu durumda, saldırı ve ayaklanmayı neyin tahrik ettiğini anlamaktan iyice uzaklaştığımı söyleyebilirim."

"Bilmiyorum efendim."

"Yüzbaşı, kumandası altındaki insanların hoşnut olduklarını söylediğinde yerli insanları da dahil ediyor muydu acaba?" dedi Cetili Or, kuru bir mırıltıyla. Hainli konuyu hemen ele aldı ve Davidson'a, kendi ilgili ve kibar sesiyle sordu: "Kampta yaşayan Athsheliler hoşnutlar mıydı sizce?"

"Bildiğim kadarıyla."

"Oradaki konumlarında ya da yapmak zorunda oldukları işte normal olmayan bir şey yoktu, öyle mi?"

Lyubov artan gerilimi hissetti, Albay Dongh ve personelinde, ayrıca yıldız gemisi komutanında gerginliğin bir adım tırmandığını. Davidson sakin ve rahattı. "Normal olmayan hiçbir şey yoktu."

Lyubov o anda, *Shackleton'a* sadece bilimsel çalışmalarının gittiğini, protestolarının, hatta Yönetim tarafından istenilen "Yerlilerin Koloni Varlığına Gösterdiği Uyum"un yıllık değerlendirmelerinin MK'daki çekmecelerden birinde tutulduğunu anladı. Bu iki Arzlı olmayan insan, Athsheliler'in sömürülmesi hakkında hiçbir şey bilmiyorlardı. Komutan Yung biliyordu tabii ki; daha önce de buraya gelmişti ve muhtemelen yaratıkçık hücrelerini görmüştü. Her şekilde, Koloni'leri gezen bir Donanma komutanı, Arzlı-hilf ilişkileri hakkında fazla bir şey öğrenmezdi. Mesele Lyubov'un Koloni Yönetimi'nin işini nasıl yürüttüğünü onaylayıp onaylamaması değildi, onu şok edecek fazla bir şey yoktu. Ancak, bir Cetili ve bir Hainli, Arz kolonileri hakkında ne kadar bilgi sahibi olabilirlerdi ki, başka bir yere giderken şans onları kolonilerden birine sürüklemediyse eğer? Lepennon ve Or bu gezegene inmeye niyetlenmemişlerdi bile. Ya da muhtemelen, gezegene inmeye niyetli değillerdi, ancak problemi duyduklarında inmek için ısrar etmişlerdi. Komutan onları niçin indirmişti? Bu, komutanın isteği mi yoksa onların isteği miydi? Her kiminse, otoriteleri var gibiydi, gücün kuru ve zehirleyici kokulu nefesi. Lyubov'un baş ağrısı durmuştu, kendini uyanık ve heyecanlı hissediyordu, yüzü fazlasıyla sıcaktı. "Yüzbaşı Davidson," dedi, "Evvelki gün dört yerliyle yüzleşmenizle ilgili olarak birkaç sorum var. Bir tanesinin Sam ya da Selver Thele olduğundan eminsiniz, değil mi?"

"Sanırım."

"Size şahsi bir kini olduğunun farkındasınız."

"Bilmiyorum."

"Bilmiyor musunuz? Eşi sizinle cinsel ilişkiden hemen sonra kışlanızda öldü, ölümünden sizi sorumlu tutuyor; bunu bilmiyor muydunuz? Size, burada Centralville'de, daha önce bir kez daha saldırdı; bunu unutmuş muydunuz? Peki, mesele şu, Selver'in Yüzbaşı Davidson'a duyduğu şahsi nefret, daha önce benzerine rastlanmayan bu saldırının kısmi açıklaması ya da sevkedici nedeni olabilir. Athsheliler kişisel şiddetten âciz değiller, böyle bir şeyi hiçbir çalışmamda söylemedim. Kontrollü düşgörme ya da karşı şarkı söylemekte ustalaşmamış olan ergenlik çağındakiler, çokça güreş ve yumruk dövüşü yaparlar, bunların hepsi iyi niyetli değildir. Ancak, Selver erişkin ve uzman; Yüzbaşı Davidson'a tesadüfen bir bölümüne tanık olduğum ilk kişisel saldırısı kesinlikle bir öldürme girişimiydi. Tıpkı Yüzbaşı'nın misillemesi gibi. O zaman, o saldırının üzüntü ve stresten kaynaklanan, yinelenmesi muhtemel olmayan psikotik bir vaka olduğunu düşünmüştüm. Yanılmışım. Yüzbaşı, raporunuzda anlattığınız gibi, Athsheliler size tuzak kurarak üzerinize atıldıklarında, yüzükoyun olarak yere yatmak zorunda mı kalmıştınız?"

"Evet."

"Hangi pozisyonda?"

Davidson'un sakin yüzü gerildi ve sertleşti ve vicdan azabı Lyubov'a sancı gibi saplandı. Davidson'u yalanlarıyla köşeye sıkıştırmak, bir kez olsun doğruyu söylemeye zorlamak istemişti, onu başkalarının önünde

aşağılamak değil. Tecavüz ve cinayet suçlaması Davidson'un yiğit erkek imajım destekliyordu, ancak şimdi bu imaj tehlikeye girmişti: Lyubov onun resmini hatırlamıştı, asker, dövüşçü, sert adam; altı yaşında çocuk boyunda düşmanlar tarafından sırtı yere getirilmiş... Yere uzanmış, bu kez aşağıya doğru değil de yukarı, küçük yeşil adamlara baktığı anı hatırlamak Davidson'a neye mal olmuştu?

"Sırtüstü uzanmıştım."

"Başınız geriye mi düşmüştü, yoksa yana mı dönüktü?"

"Bilmiyorum."

"Burada bir olguyu açığa çıkarmaya çalışıyorum Yüzbaşı, Selver'in size karşı kini olmasına ve birkaç saat önce iki yüz adamın öldürülmesine yardım etmesine rağmen, niçin sizi öldürmediğini açıklamaya yardımcı olacak bir olgu. Tesadüfen, bir Athsheli tarafından uygulandığında karşısındakinin daha fazla fiziksel saldırıda bulunmasını önleyen pozisyonlardan birinde olup olmadığınızı merak ediyorum."

"Bilmiyorum."

Lyubov konferans masasındakilere bir göz attı; tüm yüzler merak ve biraz da gerilim içindeydi. "Saldırıyı durduran bu jestler ve pozisyonların bazı doğuştan gelen temelleri olabilir ve hayatta kalma tepkisinden kaynaklanıyor olabilir, ancak bunlar toplumsal olarak gelişmiş, yayılmış ve tabii ki, öğrenilmiş şeylerdir. En güçlü ve tam olanı sırtüstü, gözlerin kapalı, başın

boynun tamamen ortaya çıkacağı şekilde dönmüş olduğu pozisyondur. Bence, bölgesel kültürden gelen bir Athsheli için bu pozisyondaki bir düşmana zarar vermek mümkün değil. Öfkesini ya da saldırganlık itkisini dışa vurmak için başka bir şey yapması gerekir. Sizi yere yatırdıklarında Yüzbaşı, Selver şarkı söyledi mi acaba?"

"Ne yaptı mı?"

"Şarkı söyledi mi?"

Tıkanış. Devamı yok. Lyubov omuz silkip vazgeçmek üzereydi ki, Cetili, "Niçin, Bay Lyubov?" dedi. Hayli sert olan Cetili özellikleri içinde en önde geleni meraktı, uygunsuz ve tükenmez bir merak; Cetililer daha sonra ne olacağını merak ettiklerinden, istekle ölürlerdi.

"Gördüğünüz gibi," dedi Lyubov," Athsheliler fiziksel çarpışma yerine, bir tür törensel şarkı söylemeye başvururlar. İnsanlarda 'doğuştan gelen' bir şey tespit etmenin zorluğuna rağmen, bu, yine fizyolojik bir temeli olabilecek evrensel ve toplumsal bir olaydır. Ancak burada, gelişmiş primatların hepsi, iki erkek arasında sesli yarışmaya girer; bir dolu uluma, ıslık çalma. Sonunda, baskın olan erkek, diğerine bir yumruk atabilir, fakat genellikle bir saat kadar birbirlerinin sesini bastırmaya çalışırlar. Athsheliler kendileri de, yine sadece erkekler arasında olan şarkı söyleme maçlarının bunlarla benzerliklerini görüyorlar; fakat onların gözlemine göre, onlarınki yalnızca saldırganlığın açığa çıkarılması değil, aynı zamanda bir sanat biçimi de. Daha iyi olan sanatçı kazanır. Selver'in Yüzbaşı Davidson'un üzerinden şarkı söyleyip söylemediğini

merak ettim; eğer söylediyse, onu öldüremediği için mi yoksa kansız zaferi tercih ettiği için mi yaptı bunu? Bu sorular, bu durumda ivedilik kazandılar."

"Dr. Lyubov," dedi Lepennon, "bu saldırganlığı yönlendirme araçları ne kadar etkilidir ? Evrensel mi?"

"Yetişkinler arasında evet. Benim danıştıklarım öyle söyledi ve bütün gözlemlerim evvelki güne kadar bunu desteklemişti. Tecavüz, şiddetli saldın ve cinayet aslında onlar arasında yok. Kazalar var tabii. Psikotikler de var, ama çok değil."

"Tehlikeli psikotikleri ne yapıyorlar?"

"Tecrit ediyorlar. Tam anlamıyla. Küçük adalarda."

"Athsheliler etobur, hayvan avlıyorlar mı?"

"Evet, et esas gıda maddelerinden biri."

"Harika," dedi Lepennon ve beyaz teni heyecandan daha da solgunlaştı. "Etkili bir savaş engeli olan bir insan topluluğu! Bedeli nedir, Dr. Lyubov?"

"Emin değilim Bay Lepennon. Belki değişim. Durağan, sabit, tarzı değişmeyen bir topluluk. Tarihleri yok. Mükemmelen bütünleşmiş ve kesinlikle ilerlemeyen bir topluluk. Bunu yaşadıkları ormana bakarak da söyleyebilirsiniz, zirve noktasına ulaşmışlar. Fakat, uyum sağlayamayacaklarını söylemiyorum."

"Beyler, bir uzman gözüyle çok ilginç olabilir ama burada açığa çıkarmaya çalıştığımız bu durum aslında

konumuzla ilgisiz olabilir..."

"Hayır, özür dilerim, Albay Dongh, konu bu olabilir. Evet, Dr. Lyubov?"

"Doğrusu, şu anda uyum sağlayabilirliklerini kanıtlamaya çalıştıklarını düşünüyorum. Davranışlarını bizimkilere uydurarak. Arz Kolonisine. Dört yıldır bize, birbirlerine davrandıkları gibi davrandılar. Fiziksel değişikliklere karşın, bizi kendi türlerinin temsilcileri olarak, insan olarak gördüler. Oysa ki, biz onlara onların türünün üyelerinin vermesi gerektiği gibi karşılık vermedik. Şiddetsizliğin tepkilerini, haklarıyla yükümlülüklerini *göz* ardı ettik. Öldürdük, tecavüz ettik, ayırdık ve yerli insanları köleleştirdik, köylerini yok ettik ve ormanlarını kesip mahvettik. Eğer bizim insan olmadığımıza karar vermişlerse, buna şaşırmamak gerekir."

"Bu yüzden de, hayvanlar gibi, öldürülebileceğimize karar vermişler, evet, evet," dedi Cetili mantıktan keyif alarak; fakat Lepennon'un yüzü artık beyaz taş gibi sertti. "Köleleştirmek mi?" dedi.

"Yüzbaşı Lyubov kendi kişisel fikrini ve teorilerini ifade ediyor," dedi Albay Dongh, "muhtemelen hatalı olduğunu düşündüğümü söylemem gerek ve gerçi şu anki bağlam uygun değil ama onunla bu tip şeyleri daha önce de tartışmıştık. Biz köle çalıştırmayız, efendim. Bazı yerliler şehirlerimize faydalı oldular. Gönüllü Yerli Çalışma Topluluğu sadece geçici kamplarda bulunur. Burada görevimizi başarabilmek için son derece sınırlı sayıda personelimiz var, bu yüzden işçiye

gereksinimimiz oluyor ve bulabildiğimizin hepsini kullanıyoruz, fakat buna kölelik dışında herhangi bir şey denilebilir, kesinlikle kölelik değil."

Lepennon konuşmak üzereydi, fakat sözü "Her ırktan kaç kişi var?" diye soran Cetili'ye bıraktı.

Gosse cevap verdi: "Şu anda, 2641 Arzlı. Lyubov'la ben yerli hilf nüfusunun çok kaba olarak 3 milyon kadar olduğunu tahmin ediyoruz."

"Yerli gelenekleri değiştirmeden önce bu istatistikleri göz önünde bulundurmalıydınız beyler!" dedi Or nahoş fakat kesinlikle içten bir kahkahayla.

"Bu yerlilerin gerçekleştireceği herhangi bir tür saldırıya direnmeye yetecek ölçüde silahlı ve donanımlıyız," dedi Albay. "Ancak, hem ilk Araştırma Misyonu'nun ve hem de burada, Yüzbaşı Lyubov'un başkanlığında bizim kendi uzman araştırma görevlilerimizin yaptıkları araştırmalarda ortak bir genel fikir vardı. Buna göre, Yeni Tahitililer ilkel, zararsız, barışsever bir türdüler. Tabii ki, bu bilgi tamamen yanlışmış..."

Or, Albay'ın sözünü kesti. "Tabii ki! Siz insan türünün ilkel, zararsız ve barışsever olduğunu mu düşünüyorsunuz, Albay? Hayır. Ama, bu gezegenin hilflerinin insan olduğunu biliyordunuz. Sizin kadar, ya da Lepennon ya da benim kadar insan, hepimiz aynı menşeden, Hain soyundan geldiğimize göre?"

"Bilimsel teoriye göre, farkındayım ki..."

"Albay, tarihsel gerçek bu."

"Bunu tarihsel bir gerçek olarak kabul etmek zorunda değilim," dedi yaşlı Albay öfkelenerek, "ve fikirlerin hap gibi yutturulmasından hoşlanmam. Gerçek şu ki, bu yaratıkçıklar bir metre boyunda, yeşil tüylerle kaplı, uyumuyorlar ve benim anlayışıma göre insanoğlu değiller!"

"Yüzbaşı Davidson," dedi Cetili, "sizce yerli hilf ler insan mı yoksa değil mi?"

"Bilmiyorum."

"Ama bir tanesiyle cinsel ilişkiye girdiniz, şu Selver'in karısıyla. Dişi bir hayvanla cinsel ilişkiye girer miydiniz? Diğerleri ne düşünüyor?" Morarmış Albay'a, öfkeyle bakan binbaşılara, sinirden kıpkırmızı kesilmiş yüzbaşılara, sinmiş uzmanlara baktı. Onları küçük gördüğü yüzünden okunuyordu. "Enine boyuna düşünmemişsiniz," dedi. Onun standartlarına göre bu, çok ağır bir hakaretti.

*Shackleton'u*n Komutanı, sonunda mahcup sessizlik girdabından kelimeleri kurtardı. "Bakın beyler, Smith Kampı'ndaki trajedi açıkça tüm koloni-yerli ilişkilerine ilişkin ve hiçbir şekilde önemsiz ya da bağlantısız bir olay değil. Anlamamız gereken buydu. Durum buyken, buradaki problemlerinizi azaltmaya bir miktar katkıda bulunabiliriz. Gezimizin ana nedeni, buraya birkaç yüz kız getirmek değildi, onları beklediğinizi biliyordum, gerçi. Birtakım zorluklarla karşı karşıya olan Prestno'ya gitmek ve oradaki devlete bir yanıtlayıcı vermekti. Yani, bir AİC (Anında İletişim Cihazı) vericisi."

"Ne?" dedi bir mühendis olan Sereng. Masanın etrafındaki bütün bakışlar sabitleşti.

"Gemimizde bulunan eski bir model ve kabaca bir yıllık gezegen gelirine mal oluyor. Bu tabii gezegen zamanıyla 27 yıl önce, Arz'ı terk ettiğimizdeydi. Bugünlerde, görece olarak ç6k daha ucuza yapıyorlar; donanma gemilerinde standart malzeme oldular ve normal şartlar altında, robot ya da insanlı bir gemi koloninize de bir tane vermek için buraya gelecekti. Aslında, insanlı bir Yönetim gemisi yolda, eğer doğru hatırlıyorsam 9.4 A-yılı sonra burada olacak. "

"Bunu nereden biliyorsunuz?" dedi biri gülümseyerek cevap veren Komutan Yung'a. "Gemideki yanıtlayıcı sayesinde. Bay Or, aleti sizin halkınız buldu, belki terimlere yabancı olan buradakilere açıklamak istersiniz?"

Cetili yumuşamadı. "Yanıtlayıcıyı çalıştırma ilkelerini buradakilere anlatmaya kalkışmayacağım." dedi. "Etkisi basitçe anlatılabilir: bir mesajın herhangi bir uzaklıktan anında iletilmesi. Bir ünitesi büyük kütleli bir cisimde olmalı, diğeri ise kozmosun herhangi bir yerinde olabilir. Yörüngeye girdiğinden beri *Shackleton,* 27 ışık yılı uzaklıktaki Arzla günlük iletişim halinde. Elektromanyetik aletlerde olduğu gibi mesajın ulaşıp cevap alınması 54 yıl almıyor. Hiç zaman almıyor. Dünyalar arasında zaman uzaklığı yok artık."

"NAFAL'in gezegensel uzay-zaman açılmasından çıkar çıkmaz, buradan evi aradık, tahmin edebileceğiniz gibi," yumuşak sesli Komutan devam etti, "bize yolculuk

ettiğimiz 27 yıl boyunca neler olduğu söylendi. Zaman uzaklığı cisimler için devam ettiği halde bilgi için etmiyor. Anlayacağınız gibi, bu bizim için yıldızlar arası bir tür kadar önemli, evrimimizin ilk zamanlarında konuşmanın olduğu kadar. Aynı etkiyi yapacak: toplumu mümkün kılacak."

"Bay Or ve ben 27 yıl önce Tau II ve Hain hükümetlerinin elçisi olarak Arz'ı terk ettik," dedi Lepennon.

Sesi hâlâ kibar ve medeniydi, ancak sıcaklığı gitmişti. "İnsanlar iletişimin artık mümkün olması nedeniyle medeni dünyalar arasında bir çeşit birlik kurma olasılığından söz ediyorlardı ayrıldığımızda. Şimdi Dünyalar Birliği var. 18 yıldır. Bay Or ve ben Birlik Konseyinin Hükümet Temsilcileriyiz, dolayısıyla Arz' dan ayrıldığımızda sahip olmadığımız bazı yetki ve sorumluluklarımız var."

Gemiden gelen üçü şunları söyleyip durdular: anında iletebilen bir alet var, yıldızlararası bir üst hükümet var... İster inan, ister inanma. Bir ağızdan yalan söylüyorlardı. Lyubov'un zihninden bu düşünce geçti; bunu düşündü, makul fakat nedeni olmayan bir şüphe, bunun bir savunma mekanizması olduğuna karar verip aklından çıkardı. Ancak, o nasıl aklından çıkardıysa, düşünceleri bölümlere ayırmaları öğretilmiş, kendini savunma uzmanı olan bazı askeri personel de tereddüt etmeden kabul edecekti. Aniden yeni bir otorite iddiasında bulunan biri yalancı veya suikastçi olmak zorundadır. Zihnini istese de istemese de açık tutması öğretilmiş

olan Lyubov'dan daha sınırlanmış değildi askeri personel.

"Bütün bunları, bunların hepsini sizin sözünüze dayanarak mı kabul etmek zorundayız, efendim?" dedi Albay Dongh vakur ve biraz da merhamet uyandırır bir şekilde, çünkü o da düşünceleri bölümlere ayırmak gibi bir sersemlik yapıyordu, Lepennon ya da Or'a inanmaması gerektiğini biliyor, fakat aslında inanıyor ve korkuyordu.

"Hayır," dedi Cetili. "O halledildi. Bunun gibi bir koloninin yolu oradan geçen gemiler ve eski radyo mesajlarının onlara söylediklerine inanması gerekirdi. Artık gerekmiyor. Doğrulayabilirsiniz. Prestno'ya gidecek olan yanıtlayıcıyı size vereceğiz. Birlik tarafından bunu yapma hakkı verildi. Tabii, yanıtlayıcı aracılığıyla. Buradaki koloniniz kötü bir yolda. Raporlarınızın düşündürdüğünden daha da kötü. Raporlarınız eksik; sansür ya da aptallık yüzünden. Şimdi neyse ki yanıtlayıcınız olacak; Arz'daki Yönetim'inizle konuşabilirsiniz; emir isteyebilirsiniz ve böylece onlardan direktif alabilirsiniz. Biz ayrıldığımızdan beri Arz Hükümeti'nin organizasyonunda meydana gelen büyük değişikliklere bakılırsa, bunu çok çabuk yapmanızı öneririm. Artık eski emirlere göre hareket etmenin cehaletle sorumsuz özerklik isteğinden başka gerekçesi yok."

Huysuz Cetili süt gibi ekşi bakmaya devam etti. Bay Or küstahlaşıyordu ve Komutan Yung'un onu susturması gerekliydi. Fakat, yapabilir miydi? Bir "Dünya Birliği

Konseyi Hükümet Temsilcisi"nin rütbesi neydi? Burada yetkili olan kim, diye düşündü Lyubov ve o da ani bir korkuya kapıldı. Baş ağrısı, şakaklarını saran bir tür sıkı bant gibi bir sıkma hissiyle nüksetmişti.

Masanın karşısına, Lepennon'un beyaz, uzun parmaklı ellerine baktı, sol eli sağ elinin üzerinde, masanın belli belirsiz cilalı tahtası üzerinde sakince duruyordu. Beyaz ten, Lyubov'un Arz'da oluşmuş estetik zevkine göre bir kusurdu, ancak o ellerdeki huzur ve kuvvet çok hoşuna gitmişti. Uygarlık Hainliler'e doğal bir şekilde geldi, diye düşündü. O kadar uzun zamandır öyleler ki. Sosyal ve zihinsel yaşamı, bahçede avlanan bir kedi zarafetiyle, yaz sonrasında deniz üzerinde kırlangıç güveniyle yaşamışlardı. Uzmandılar. Kesinlikle, poz yapmak, kandırmak zorunda değillerdi. Neyseler oydular. Hiç kimse insan derisine böylesine uygun olamazdı. Belki, küçük yeşil insanlar dışında... Mutlak, dürüst ve huzurlu bir biçimde neyseler o olan, sapmış, cüceleşmiş, fazla adapte olmuş, atıl yaratıkçıklar dışında...

Subaylardan biri, Benton, Lepennon'a, o ve Or'un bu gezegende (tereddüt etti) Dünyalar Birliği'nin gözlemcisi olarak mı bulunduklarını, yetki iddiaları olup olmadığını soruyordu. Lepennon kibarca karşılık verdi: "Burada gözlemciyiz, emir vermeye yetkili değiliz. Hâlâ sadece Arz'daki kendi hükümetinize cevap vermekle yükümlüsünüz."

"O zaman hiçbir şey esasen değişmedi," dedi Albay Dongh rahatlayarak.

"Yanıtlayıcıyı unutuyorsunuz," diye kesti Or. "Size nasıl çalıştıracağınızı göstereceğim Albay, bu tartışma biter bitmez. O zaman Koloni Yönetimi'nize danışabilirsiniz."

"Burada probleminiz hayli acil olduğundan ve Arz artık bir Birlik üyesi olduğu ve Koloni'nin Kuralları'nı geçmiş yıllarda bir şekilde değiştirmiş olabileceğinden, Bay Or'un önerisi hem uygun hem de zamanlı. Prestno'ya gidecek olan yanıtlayıcıyı bu Arz kolonisine vermeye karar veren Bay Or ve Bay Lepennon'a minnettar olmalıyız. Bu onların kararıydı; ben sadece takdir edebilirim. Şimdi, bir karar daha verilmeli ve bu da, sizin yargılarınızı kullanarak benim vermem gereken bir karar. Eğer koloninin yerlilerin başka ve daha güçlü saldırılarının tehlikesi altında olduğunu düşünüyorsanız, gemimi bir ya da iki hafta savunma teçhizat deposu olarak burada tutabilirim. Ayrıca kadınları da tahliye edebilirim. Henüz çocuk yok, değil mi?"

"Hayır, efendim," dedi Gosse. "482 kadın var şu anda."

"Evet, 380 yolcu için yerim var; yüz kişi daha sıkıştırabiliriz. Fazladan gelenler yolculuğumuzu bir ya da iki yıl uzatabilirler, ama yapılabilir. Ne yazık ki, yapabileceğim sadece bu. Bildiğiniz gibi en yakın komşunuz olan, 1.8 ışıkyılı ötedeki Prestno'ya gitmemiz gerekli. Arz'a geri dönerken buraya uğrayacağız ancak bu da en azından üç buçuk A-yılı daha alacak. Dayanabilir misiniz?

"Evet," dedi Albay, diğerleri de onu yankıladılar. "Dersimizi aldık ve bir daha gafil avlanmayacağız."

"Aynı şekilde," dedi Cetili, "yerliler de üç buçuk A-yılı daha dayanabilecekler mi?"

"Evet," dedi Albay.

"Hayır," dedi Lyubov. Davidson'un yüzünü seyrediyordu ve paniğe kapılmıştı.

"Albay?" dedi Lepennon kibarca.

"Dört yıldır buradayız ve yerliler çoğalıyor. Hepimize yetecek kadar, hatta daha fazla yer var, görebileceğiniz gibi gezegenin nüfusu hayli az, aksi halde Yönetim kolonizasyon için burayı seçmezdi. Bu herkesin kulağına küpe olduğuna göre bizi bir daha savunmasız yakalayamayacaklar, yerlilerin doğaları hakkında yanlış bilgilendirilmiştik ancak misilleme planlamıyoruz. Koloni Kurallarına göre bu kesinlikle yasak, yeni hükümetin ne gibi yeni kurallar eklemiş olabileceğini bilemiyorum gerçi, (fakat biz, daha önce de yaptığımız gibi, kendimizinkilere uyacağız ve bunlar da kitlesel misilleme veya katliama kesinlikle izin vermez. Yardım istemek için mesaj göndermeyeceğiz, sonuç olarak, evden 27 ışık Yılı uzakta olan bir koloninin kendi başının çaresine bakabilmesi ve aslında kendi kendine tamamen yetmesi beklenir; AİC'nin bunu gerçekten değiştireceğini sanmıyorum çünkü gemi, insanlar ve malzeme hâlâ ışık hızına yakın bir hızda yolculuk etmek zorunda. Keresteleri göndermeye devam edip, kendimize de dikkat edeceğiz. Kadınlar tehlikede değil."

"Bay Lyubov?" dedi Lepennon.

"Dört yıldır buradayız. Yerli insan kültürünün dört yıl daha yaşayıp yaşamayacağını bilemiyorum. Bütünsel ülke ekolojisine gelince; sanırım bir büyük adada yerli yaşam sistemini geriye dönüşü olmayan biçimde bozduğumuzu, bu altkıta Somol'da büyük zarara yol açtığımızı ve şu anki hızla devam edersek temel yaşanabilir topraklan on yıl içinde çöl haline getireceğimizi söylersem Gosse beni doğrulayacaktır. Koloninin, MK ya da Ormancılık Bürosu'nun hatası değil bu; onlar sadece Arz'da sömürülecek gezegen, o gezegenin yaşam sistemleri veya yaşayan yerli insanları hakkında yeterli bilgi olmadan hazırlanmış bir Gelişme Planı'nı takip ediyorlar."

"Bay Gosse?" dedi kibar ses.

"Aaa, Raj, biraz abartıyorsun. Çöplük Adası'ndaki ağaçların benim önerilerime tamamen karşı olarak fazla miktarda kesilmesi büyük bir hataydı. Eğer ormanın belli bir alanında belli bir yüzdeden daha fazla kesim yapılırsa, fiberotu tekrar tohum vermez, ve açık arazide fiberotu kök sistemi toprağı bir arada tutan temel şeydir; onsuz toprak toz haline gelir ve rüzgâr erozyonuyla, büyük yağmurlar yüzünden çok kısa bir zamanda sürüklenir gider. Fakat ana direktiflerimizin hatalı olduğunu kabul edemem, yeter ki titizlikle uygulansınlar. Bunlar, gezegenin çok dikkatli bir incelemesini temel alırlar. Bunu, burada, Centralville'de, Planı uygulayarak başardık; erozyon minimum düzeyde ve açılan toprak ekilebilir durumda. Bir ormanı keserek yok etmek, sonuç olarak, çöl haline getirmek demek değildir - belki bir sincabın bakış açısı dışında. Yerli orman yaşam

sistemlerinin Gelişme Planı'nda öngörülen yeni ağaçlı arazi-çayırlık-işlenmiş toprak ortamına nasıl uyum göstereceklerini tahmin edemeyiz, fakat uyum sağlama ve hayatta kalma yüzdesinin yüksek olmasının kuvvetle muhtemel olduğunu biliyoruz."

"Toprak Yönetimi Bürosu'nun İlk Kıtlık süresince Alaska için söylediği de buydu," dedi Lyubov. Boğazı öyle daralmıştı ki, sesi yüksek ve boğuk çıktı. Gosse'ye destek için güvenmişti. "Hayatın boyunca kaç Sitka ladini gördün Gosse? Veya kar baykuşu? Veya kurt? Veya Eskimo? Alaska'da yaşayan yerli türlerin hayatta kalma yüzdesi, Gelişme Programı'ndan 15 yıl sonra, %3'tü. Şu andaysa sıfır. Orman ekolojisi hassastır. Orman yok olursa, faunası da onunla birlikte gidebilir. Athshe dilinde dünya kelimesi aynı zamanda orman demektir. Komutan Yung, iddia ediyorum ki, koloni değilse de gezegen büyük bir tehlike altında..."

"Yüzbaşı Lyubov," dedi yaşlı Albay, "bu tip iddialar görevli uzman subaylar tarafından servisin diğer bölümlerindeki subaylara tam anlamıyla beyan edilmiş değil, ayrıca bunların Koloninin kıdemli subaylarının yargılarına dayanmaları gereklidir; böyle önceden izin almadan tavsiye vermeye kalkışılmasına bir daha göz yummam."

Kontrolünü kaybetmiş olan Lyubov özür dileyerek sakin görünmeye çalıştı. Hiddetlenmeyiverseydi sesi zayıf ve boğuk çıkmayacaktı, kendine hâkim olsaydı...

Albay devam etti: "Buradaki yerlilerin barışçılığı ve saldırgan olmamaları hakkında ciddi şekilde yanlış

yargılarda bulundunuz gibi görünüyor, Smith Kampı'ndaki bu berbat trajedinin başımıza gelme nedeni de onların saldırgan olmadığını söyleyen uzman açıklamalarına güvenmiş olmamızdır, Yüzbaşı Lyubov. Bu yüzden, sanırım diğer hilf uzmanlarının onları incelemeye zamanları olana kadar beklememiz gerekli, çünkü görünüşe bakılırsa, sizin teorileriniz temelde hatalı."

Lyubov oturdu ve buna tahammül etti. En iyisi, gemiden gelenlerin onların suçu kızgın bir tuğla gibi birbirlerine attıklarını görmeleriydi.

Ne kadar çok anlaşmazlık gösterirlerse, bu Temsilciler de onları o kadar çok kontrol eder, izlerlerdi. Suçlanan da kendisiydi; hata yapmıştı. Orman halkına bir şans verildikten sonra, benim özsaygımın canı cehenneme, diye düşündü Lyubov, o kadar güçlü bir kendini aşağılama ve kurban etme duygusuyla doldu ki, gözleri yaşardı.

Davidson'un onu izlediğinin farkındaydı.

Oturuşunu dikleştirdi, kan beynine sıçramıştı, şakakları zonkluyordu. Davidson piçi tarafından alaya alınamazdı. Or ya da Lepennon onun nasıl bir adam olduğunu ve kendisinin "tavsiye etmek" biçimindeki yetkileri alay konusu edildiği halde ne kadar haklı olduğunu göremiyorlar mıydı? Eğer kolonistlerin, bir süper radyo dışında hiçbir kontrol olmaksızın devam etmelerine izin verilirse, Smith Kampı katliamının yerlilere karşı sistematik saldırılar için mazeret oluşturacağı neredeyse kesindi. Büyük olasılıkla bakteriyolojik yöntemi tercih

ederlerdi. *Shackleton* "Yeni Tahiti" ye üç buçuk ya da dört yıl sonra geri gelecek ve Yaratık- çık Problemi kalmamış mamur bir Arz kolonisi bulacaktı. Hem de hiç. Veba salgınına çok üzüldük, Kurallar'a göre alınması gereken tüm önlemleri aldık, ancak bir tür mutasyon olmalı, doğal dirençleri yoktu, fakat bir grubu güney yarıküredeki Yeni Falk- land Boğazı'na taşıyarak kurtarmayı başardık, orada iyiler, altmış ikisi de...

Toplantı daha fazla uzamadı. Bittiğinde ayağa kalktı ve masanın karşısındaki Lepennon'a doğru eğildi. "Birlik'e ormanları ve orman halkını kurtarmak için bir şeyler yapmalarını söylemelisiniz," dedi neredeyse duyulamayan bir sesle, boğazı düğümlendi, "söylemelisiniz, lütfen, söylemelisiniz."

Hainli gözlerine baktı; bakışı vakur, kibar ve aynı zamanda derindi. Hiçbir şey söylemedi.

4

İnanilmazdi. Hepsi delirmişti. Yaratıkçıklarla beraber bu yabancı lanet dünyanın nimetlerine de hoşça kal demeleri isteniyordu. Şu "Konferans"ta ve onu izleyen brifingde gördüklerine inanamıyordu; hepsi filme alınsa ve yeniden seyretse yine de inanamazdı. Bir yıldız filosu gemisi komutanı iki insansının götünü yalayacak ha! Tüylü bir Cetili tarafından bir dolu küçümseme ve kurumlanmayla gösterilen süslü bir radyo için aaalayan, uuulayan mühendisler ve teknik adamlar, sanki böyle bir şeyin mümkün olduğunu Arz bilimi yıllarca önceden görmemiş gibi! İnsansılar fikri çalmışlar, geliştirmişler ve

adını "yanıtlayıcı" koymuşlar ki kimse onun sadece bir AİC olduğunu anlamasın. Fakat en kötü tarafı toplantıydı, hezeyanlar geçirerek ağlayan o çatlak Lyubov ve onun Davidson'a, MK personeliyle tüm Koloni'ye hakaret etmesine izin veren Albay Dongh ve bütün bu zaman içinde oturup sırıtan iki yabancı, insanlarla alay eden küçük gri maymunla büyük beyaz ibne. Gayet kötü olmuştu. *Shackleton* gideli beri de durum iyileşmemişti. Yeni Java Kampı'na Binbaşı Muhamed'in astı olarak gönderilmekten rahatsız olmamıştı. Albay onu disipline sokmak zorundaydı; ihtiyar Ding Dong aslında Smith Adası'nda misilleme olarak yağdırdığı ateş yağmuruna çok sevinebilirdi fakat bu disiplinin bozulması anlamına geliyordu, dolayısıyla Davidson'u azarlamak zorundaydı. Tamam, oyunun kuralları. Fakat kurallarda olmayan bu yanıtlayıcı denilen, MK'dakilerin yeni küçük teneke tanrısı, fazlaca iri televizyon saçmalığıydı.

Karachi'deki Koloni Yönetimi Bürosu'ndan gelen emirler: *Arzlılar ve Athsheliler ancak Athsheliler talep ettiklerinde temas etsin.* Başka bir deyişle, artık bir yaratıkçık mahallesine gidip iş gücü toplayamayacaktınız. *Gönüllü çalıştırılması önerilmemektedir; zorla çalıştırmak ise yasaktır.* Aynısının biraz daha fazlası. Ne bok yemeye işi bitirmelerini bekliyorlardı ki? Arz bu odunu istiyor mu yoksa istemiyor mu? Yeni Tahiti'ye hâlâ robot nakliye gemileri gönderiyorlardı değil mi, yılda dört tane, hepsi de yaklaşık 30 milyon yeni-dolar değerinde olgun keresteyi Arz Ana'ya geri taşıyordu. Gelişmeciler o milyonları kesinlikle istiyordu. Onlar işadamıydılar. Bu

mesajlar onlardan gelmiyordu, bunu her salak görebilirdi.

41. Dünya'nın Koloni Tüzüğü -niçin artık Yeni Tahiti demiyorlardı?- *gözden geçirilmektedir. Karara varılana kadar kolonistlerin yerlilerle tüm ilişkilerinde had safhada önlem almaları gereklidir.*

Özsavunma için taşınan, bele takılan ufak silahlar dışında herhangi bir türde silah kullanımı mutlak olarak yasaktır. Aynı Arz'da olduğu gibi, yalnızca orada insan artık tabanca bile taşıyamıyordu. 27 ışıkyılı uzaklıktan bir sınır dünyasına geldikten sonra Silah yok, ateşjölesi yok, böcek bombası yok, yok, yok, yok demenin ne allahın belası yararı vardı. Sadece iyi küçük çocuklar gibi oturun ve bırakın yaratıkçıklar yüzlerinize tükürsün ve size şarkılar söylesin, karnınızdan bıçaklasın ve kampınızı kül etsin fakat tatlı minik adamları incitmeyin, hayır efendim!

Sakınma politikası kuvvetle önerilmektedir; saldırma veya misilleme yapma politikası kesinlikle yasaktır.

Bütün mesajların özü aslında buydu ve her aptal bunun Koloni Yönetimi'nden gelmediğini anlardı. Otuz yılda o kadar değişmiş olamazlardı. Onlar, sınır gezegenlerindeki hayatın nasıl olduğunu bilen pratik, gerçekçi adamlardı. Geoşok yüzünden kafayı yememiş olan herkes için "yanıtlayıcı" mesajlarının sahte olduğu açıktı. Makinanın içine yerleştirilmiş olabilirlerdi, bilgisayar tarafından çalıştırılan, yüksek olasılıklı sorulara verilecek cevap kümeleri bütünü. Mühendisler böyle bir şey olsaydı tespit edilebileceğini söylediler;

belki de öyledir. O durumda, bu şey gerçekten anında başka bir dünyayla iletişim kuruyordu. Fakat o dünya Arz değildi. O kadar uzun boylu değil! O küçük hile makinasının diğer ucunda cevap yazan insanlar yoktu: onlar yabancı, insansıydılar. Muhtemelen Cetili, çünkü makina Ceti yapımıydı ve onlar akıllı bir şeytan sürüşüydüler. Yıldızlararası üstünlük için her şeyi yapacak cinstendiler. Hainliler de onlarla anlaşmış olmalıydı tabii; tüm o sözde direktiflerdeki dokunaklı saçmalıklarda bir Hainli tonu vardı. Yabancıların uzun vadedeki amaçlarını buradan tahmin etmek zordu; muhtemelen, silahla ele geçirene kadar, şu "dünyalar birliği" hikâyesiyle Arz Hükümeti'ni zayıflatmayı içeriyordu. Fakat Yeni Tahiti planlarını anlamak kolaydı. Yaratıkçıkların insanları onların yerine yok etmelerine izin vereceklerdi. Bir sürü sahte "yanıtlayıcı" direktifiyle insanların elini kolunu bağlayın ve katliamı seyreyleyin. Sıçanlar sıçanlara yardım eder, insansılar da insansılara.

Albay Dongh da oltaya gelmişti. Emirlere uymaya niyetliydi. Gerçekten; bunu Davidson'a söylemişti. "Arz MK'sının emirlerine uymaya niyetliyim, Tanrı Don, sen de benim emirlerime aynı şekilde uyacaksın ve Yeni Java'da Binbaşı Muhamed'in emirlerine uyacaksın." İhtiyar Ding Dong aptaldı, fakat Davidson'u severdi, Davidson da onu. Eğer yabancı anlaşması, insan ırkına ihanet etmek demekse, onun emirlerine uyamazdı fakat hâlâ yaşlı asker için üzüntü duyuyordu. Bir salak, ama sadık ve cesur. O sızlanan, gammazlayan ukala Lyubov gibi doğuştan vatan haini değil. Yaratıkçıkların ele

geçirmesini isteyebileceği bir kişi varsa o da koca kafalı Raj Lyubov'du, yabancı-aşıklısı.

Bazı insanlar, özellikle de asyaform ve hint tipleri, gerçekten doğuştan vatan hainidirler. Hepsi değil, bazısı. Diğer bazıları da doğuştan kahraman. Bu sadece onların yaratılış şekli, avraf soyundan olmak, ya da iyi bir fiziğe sahip olmak gibi; böyle olduğu için ödüllendirilmeyi filan beklediği yoktu. Eğer Yeni Tahiti' nin erkek ve kadınlarını kurtarabilirse, kurtaracaktı; eğer kurtaramazsa, buna esaslı bir şekilde çalışacaktı; ve yapılması gereken de buydu. Şu anda problem kadınlardı. Yeni Java'daki 10 fıstığı almışlardı ve diğer yeniler Centralville'in dışına gönderilmiyordu. "Henüz güvenli değil," diye meledi MK. İleri karakol mevkiindeki üç kamp için çok ağırdı bu. Dişi yaratıkçıklara el sürülmeyince buralardaki insanların ne yapmasını bekliyorlardı, ayrıca da bütün dişi insanlar Merkez'deki şanslı piçlerin miydi? Feci bir kızgınlığa neden olacaktı bu. Fakat uzun sürmezdi, bütün bu durum fazla süremeyecek kadar çılgıncaydı. *Shackleton* gittiğine göre, artık normal düzene geri dönülmezse, o zaman Yüzbaşı D. Davidson her şeyi eski normal haline döndürmek için biraz daha fazla çalışacaktı, o kadar.

Merkez'den ayrıldığı günün sabahı, bütün yaratıkçık işgücü serbest bırakılmıştı. İki tarafın dillerinden oluşan karmaşık bir dilde uzun, soylu bir konuşma yapılmış, yaratıkçık ağıllarının çevrili olduğu çitin kapısı açılmıştı ve evcil yaratıkçıkların her biri salıverilmişti, hamallar, kazıcılar, aşçılar, temizlikçiler, uşaklar, hizmetçiler, hepsi. Hiçbiri kalmamıştı. Bazıları dört A-yılı önce,

koloninin başlangıcından beri efendileriyleydiler. Fakat hiç sadakatleri yoktu. Köpek, şempanze olsa etrafta dolanarak beklerdi. Bu şeyler o kadar bile gelişmemişlerdi, ancak kafesten çıkardığınız anda dönüp sizi ısıracak kadar zeki olan yılan ya da sıçanlar gibiydiler. Ding Dong tüm o yaratıkçıkları burunlarının dibinde serbest bıraktığı için deliydi. Onları Çöplük Adası'na süpürmek ve açlıktan gebertmek aslında en iyi nihai çözüm olurdu. Ama Dongh hâlâ o bir çift insansı ve onların konuşan kutusunun paniği içindeydi. Bu yüzden, Merkez'deki yabani yaratıkçıklar, Smith Kampı'ndaki canavarlığı taklit etmeyi planlıyorlarsa, şu anda tüm şehrin planını, düzenini, teçhizat deposunun nerede olduğunu, bekçilerin nereye gönderildiğini ve her şeyi bilen, gerçekten yararlı bir dolu yeni nefer kazanmışlardı. Eğer Centralville yanıp kül olsa, MK kendini tebrik etmeliydi. Aslında, hak ettikleri olmuş olurdu. İnsansıları dinleyerek ve yaratıkçıkların neye benzediğini gerçekten bilenlerin tavsiyelerini göz ardı ederek vatan hainlerinin onları gırgıra almalarına izin verdikleri için.

MK'daki o adamların hiçbiri onun gibi kampa geri dönüp külleri, yıkıntıları ve yanmış cesetleri bulmamıştı. Kesimci takımının katledildiği yerde Ok'un cesedini de görmemişlerdi; gözlerinden birer ok çıkıyordu, havayı hissetmek için antenlerini çıkarmış garip bir böcek gibi. Tanrım, hep bunu görüyordu.

Ne olursa olsun, o sahte "direktifler" ne derse desin, Merkez’ deki çocuklar öz savunma için "ufak el silahlan" kullanmaya çalışmakla yetinmezlerdi. Ateş fırlatıcıları ve

makinalı tüfekleri vardı; 16 küçük kopterde makinalı tüfek vardı ve ateş jölesi kutularını atmak için kullanılabilirdi; beş büyük kopterdeyse tüm teçhizat bulunuyordu. Ama büyük şeylere ihtiyaçları olmayacaktı. Bir kopteri ormanın kesildiği bölgelerin üzerine çıkar ve orada lanet yay ve oklarıyla bir yaratıkçık kalabalığı yakala, ateş jölesi kutularını atmaya başla ve etrafa kaçışarak yanmalarını seyret. Bunu tahayyül etmek midesinde hoş bir his yarattı, aynı bir kadım becermeyi düşündüğü zaman ya da o Sam yaratıkçığı ona saldırdığı zaman, yüzünü üst üste dört yumrukla parçaladığım her hatırladığında olduğu gibi. Mükemmel bir hafıza artı, birçok insanınkinden daha canlı bir tahayyül gücü, tevazünün gereği yok, o böyleydi.

Gerçek şu ki, bir erkeğin gerçekten ve tamamen bir erkek olduğu tek an, bir kadını becerdiği, ya da başka bir erkeği öldürdüğü zamandır. Bu orijinal değildi, bunu eski bir kitapta okumuştu; ama doğruydu. Böyle sahneler tahayyül etmekten hoşlanmasının nedeni buydu. Yaratıkçıklar aslında insan olmamalarına rağmen.

Yeni Java beş büyük karanın en güneyde olanıydı, ekvatorun tam kuzeyinde ve bu yüzden hemen hemen mükemmel bir iklimi olan Merkez ya da Smith'den daha sıcaktı. Daha sıcak ve çok daha nemli. Islak mevsimlerde Yeni Tahiti'nin her yerinde hep yağmur yağardı, fakat daha kuzeyde olan karalarda bu, sürekli devam eden ve sizi hiçbir zaman gerçekten ıslatıp üşütmeyen sessiz, ince bir yağmurdu. Burada kovalarla

boşanıyordu ve muson tipi bir fırtına vardı; bırak çalışmayı yürüyemiyordun bile. Sadece dayanıklı bir çatı bu yağmurdan kurtarırdı seni, ya da orman. Kahrolasıca orman öyle sıkıydı ki, fırtınayı dışarıda tutardı. Yapraklardan düşen damlalarla ıslanırdın tabii, ama eğer öyle bir muson sırasında ormanın gerçekten içindeysen rüzgârın estiğini bile zor fark ederdin; sonra açıklığa çıkardın ve küt! rüzgârla ayakların yerden kesilir ve yağmurun açık zemini dönüştürdüğü kırmızı sıvı çamura baştan aşağı bulanmış olurdun, ormana da yeteri kadar çabuk geri kaçamazdın; orman karanlık, sıcak ve içinde kaybolması kolaydı.

Sonra Komutanı Binbaşı Muhamed yapış yapış bir piçti. Y.J.' de her şey kitabına göre yapılıyordu: kesimlerin hepsi kilo-şeritler halinde yapılıyor, fiberotu saçmalığı kesilmiş şeritler içine ekiliyor, tercihe bağlı olmayan rotasyonları Merkez'e bırakıyordu, düşgördürücüler kısıtlanıyor ve görev başında kullanılmaları cezalandırılıyor, falan filan. Yine de, Muhamed'in iyi yanı Merkez' le çok sık radyo bağlantısı kurmamasıydı. Yeni Java onun kampıydı ve kendi usulüne göre idare ediyordu. MK emirlerinden hoşlanmıyordu. Tamam, onlara uyuyordu, emirler gelir gelmez yaratıkçıkların gitmesine izin vermişti ve küçük mantarlı tüfeklerin dışındaki tabancaların hepsini kilitlemişti. Fakat emir ya da tavsiye peşinde koşmuyordu. Merkez'den ya da başkasından. Kendini üstün gören bir tipti: Haklı olduğunu biliyordu. Bu da en büyük hatasıydı.

Davidson MK'da Dongh'un personeliyken, subay kayıtlarını zaman zaman görme fırsatı bulmuştu.

Olağanüstü hafızası bu tip şeyleri hatırlıyordu, örneğin, Muhamed'in IQ'sunun 107 olduğunu hatırlıyordu. Kendisininki 118'di. 11 puan fark vardı; fakat tabii ki bunu ihtiyar Moo'ya söyleyemezdi, Moo da anlayamazdı zaten, bu yüzden de kendisini dinletmesinin bir yolu yoktu. Davidson'dan daha iyi bildiğini sanıyordu ve bu kadar basitti.

İlk başta biraz şüpheciydiler, aslında. Y.J.'deki bu adamların hiçbiri Smith Kampı katliamı hakkında bir şey bilmiyordu, kamp yetkili subayının olay olmadan bir saat önce Merkez'e doğru yola çıktığı ve böylece sağ kurtulan tek kişi olduğu dışında. Bu şekilde söylendiğinde, kulağa gerçekten kötü geliyordu. Onu ilk başta korkak, ya da daha kötüsü, bir tür hain gibi görmelerinin nedeni anlaşılabilirdi. Fakat, onu tanımaya başladıklarında daha iyi anlayacaklardı. Kaçak ya da hain olmadığı gibi, kendisini Yeni Tahiti kolonisini ihanete karşı korumaya adamış olduğunu görmeye başlayacaklardı. Yaratıkçıklardan kurtulmanın burayı Arz yaşam tarzına uygun, güvenli bir dünya yapmanın tek yolu olduğunu fark edeceklerdi.

Bu mesajı kesimcilere iletmeye başlamak çok zor değildi. Ufak yeşil sıçanları hiçbir zaman sevmemişlerdi, onları bütün gün çalıştırmak ve bütün gece bekçiliklerini yapmak zorunda oldukları için; fakat artık yaratıkçıkların sadece iğrenç değil, aynı zamanda tehlikeli de olduklarını anlamaya başlamışlardı. Davidson onlara Smith'de gördüklerini, Filo gemisindeki iki insansının MK' dakilerin beynini nasıl yıkadığını anlattığında, Yeni Tahiti'deki Arzlılar'ı yok etmenin Arz'a karşı girişilen

suikastin sadece küçük bir bölümü olduğunu gösterdiğinde; onlara acı veren tabloyu, iki bin beş yüz insana karşı üç milyon yaratıkçık olduğunu hatırlattığında, gerçekten onun arkasında yer almaya başladılar. Buradaki Çevrebilim Kontrol Subayı bile onunla beraberdi. Adamlar kırmızı geyik vurmuşlar diye deliye dönen, sonra da kendisi sinsice yaklaşan yaratıkçıklar tarafından kamından vurulan zavallı ihtiyar Kees gibi değildi. Bu arkadaş, Atranda, yaratıkçıklardan nefret ediyordu. Aslında, onlarla bir tür kafayı yemişti, geoşoka benzer bir şey geçirmişti; yaratıkçıkların kampa saldırmasından öyle korkuyordu ki, aynen tecavüze uğramaktan korkan bir kadın gibi davranıyordu. Ama yine de, oralı bir uzmanın onun tarafında olması iyiydi.

Yetkili subayı hizaya getirmeye çalışmanın yaran yok; insan sarrafı olan Davidson bunun yararı olmadığını neredeyse anında anlamıştı. Muhammed katı düşünceliydi. Ayrıca Davidson'a karşı önyargılıydı ve bundan hiç vazgeçmeyecekti; bu Smith Kampı meselesiyle ilgili bir şeydi. Davidson'a onu güvenilir bir subay olarak görmediğini bir şekilde hissettirmişti. Kendini üstün gören bir orospu çocuğuydu, ama Y.J. kampını böyle katı kurallarla yönetiyor olması bir avantajdı. Kurallara uymaya alışkın, sıkı bir organizasyonu ele geçirmek bağımsız karakterlerle dolu gevşek bir organizasyonu ele geçirmekten daha kolaydı ve askeri savunmayla saldırı operasyonlarında komutayı bir kez ele aldıktan sonra, bir arada tutmak daha kolaydı. Komutayı almak zorunda kalacaktı. Moo iyi bir kesimci kampı patronuydu ama asker değildi.

Davidson en iyi kesimcilerle kıdemsiz subayların bazılarını tamamen kendi tarafına çekmekle meşguldü. Acele etmedi. Gerçekten güvenebileceği yeteri kadar adam olduğunda, on kişilik bir ekip ihtiyar Moo'nun Eğlence Evi'nin bodrumundaki savaş oyuncaklarıyla dolu kilitli odasından birkaç parça kaldırdılar ve bir Pazar günü ormana oynamaya gittiler.

Davidson birkaç hafta önce bir yaratıkçık köyü tespit etmiş ve ikramı adamlarına saklamıştı. Tek eliyle bile yapabilirdi ama böylesi daha iyiydi. Bu yolla yoldaşlık duygusunu hissedebiliyordun, erkekler arasındaki gerçek bağı. Oraya açık açık gün ışığında öylece yürüdüler, yer üstünde yakaladıkları bütün yaratıkçıkları ateş jölesiyle kaplayıp yaktılar, sonra ağıllarının çatılarına kerosen döküp kalanı da rosto yaptılar. Dışarı çıkmaya çalışanlar jölelendi; bu işin sanatsal bölümüydü, sıçan deliklerinde küçük sıçanların dışarı çıkmasını bekle, kurtulduklarını sanmalarına izin ver, sonra da onları yukarıdan kızart ki fener gibi ortada koşuştursunlar. O yeşil tüyler deli gibi cazırdıyordu.

Aslında bu yaptıkları, Arz Ana'da soyu tükenmemiş nerdey- se tek yabani hayvan olan gerçek sıçanları avlamaktan çok daha zevkli değildi ama daha heyecan vericiydi; yaratıkçıklar sıçanlardan çok daha büyüklerdi ve gerçi bu sefer saldırmadılar ama onların da sana saldırabileceğini biliyordun. Aslında bazıları kaçmak yerine gözleri kapalı olarak yere uzandılar. Bu görüntü insanı hasta ediyordu. Diğer arkadaşlar da öyle düşünüyorlardı, hatta aralarından biri gerçekten

hastalandı ve yere uzanmış olanlardan birini yaktıktan sonra kustu.

Hepsi erkeklerin olması gerektiği gibi sertti, tecavüz edilecek bir dişiyi bile sağ bırakmadılar. Bunun neredeyse sapkınlık olduğu konusunda Davidson'la ilk baştan anlaşmışlardı. Eşcinsellik başka insanlarla oluyordu, bu yüzden normaldi. Bu şeylerin yapısı insan kadını gibiydi ama insan değillerdi ve hıncını onları öldürerek alıp temiz kalmak daha iyiydi. Bu fikri hepsi benimsemiş ve bağlı kalmışlardı. Kampa geri döndüklerinde hepsi ağızlarını sıkıca kapatmışlardı, bu konuyu en yakın arkadaşlarıyla bile konuşmuyorlardı. Sağlam adamlardı. Baskınla ilgili tek kelime bile gitmedi Muhamed'in kulağına. Moo'ya göre, adamlarının tümü sadece kereste kesen ve yaratıkçıklardan uzak duran iyi çocuklardı, evet efendim ve o gün gelene kadar buna inanabilirdi.

Çünkü yaratıkçıklar saldıracaktı. Herhangi bir yere. Buraya ya da Kral Adası'ndaki kamplardan birine veya Merkez'e. Davidson bunu biliyordu. Bütün Koloni içinde bunu bilen tek subaydı. Tevazuya gerek yok, haklı olduğunu biliyordu. Burada, ikna etmeye zaman bulduğu bu adamlar dışında kimse inanmamıştı ona. Ancak tüm diğerleri de er ya da geç göreceklerdi haklı olduğunu.

Haklıydı da.

Selver'le yüz yüze gelmek onu altüst etmişti. Lyubov, Bayır köyünden Merkez'e geri uçarken niçin altüst olduğuna karar vermeye, sinirlerini attıran şeyi analiz etmeye çalıştı. Sonuç olarak, insan normalde eski bir arkadaşıyla karşılaşma fırsatından dehşete düşmezdi.

Başkadın'ın onu davet etmesini sağlamak kolay olmamıştı. Tuntar tüm yaz boyunca çalışmalarının ana noktası olmuştu; mükemmel bilgi veren birkaç kişi bulmuştu, Loca'yla ve serbestçe gözlem yapmasına ve topluluğa katılmasına izin veren Başkadın'la ilişkisi iyiydi. Hâlâ bölgede bulunan birkaç eski kölenin aracılığıyla Başkadın'dan davet koparmak uzun zaman almıştı, fakat sonunda yeni direktiflere uygun gerçek bir "Athsheliler tarafından düzenlenen bir görüşme" daveti yapmaya razı olmuştu Baş- kadın. Albayınkinden ziyade kendi vicdanı bunda ısrar etmişti. Dongh gitmesini istemişti. Yaratıkçık Tehdidi konusunda endişeliydi. Lyubov'a onları tartmasını, "tamamen rahat bırakılmalarına nasıl tepki verdiklerini" görmesini söyledi. İçini rahatlatmayı ümit ediyordu. Lyubov hazırladığı raporun Albay Dongh'u rahatlatıp rahatlatmayacağına karar veremedi.

Ovanın ağaçlan, Merkez'den itibaren on mil boyunca kesilmiş ve yerde kalan kökler tamamen çürümüştü; şu anda geniş, biteviye bir yabani fiberotu düzlüğüydü, yağmur altında tüylü bir grilik. O tüylü yapraklann altında çalı fideleri, sumaklar, toz ağacı fidanları ve büyüdüğünde ağaç fidelerini koruyacak olan ateş çiçeği türleri gelişmeye başlamıştı. Kendi haline bırakıldığında, bölgenin bu yağmurlu iklimde bile tekrar ormanlaşması

otuz yıl, gerçek bir orman haline gelmesi de yüz yıl alırdı. Kendi haline bırakılırsa.

Orman aniden tekrar başladı, mekânda, zamanda değil: helikopterin altında yaprakların sonsuz çeşitlilikteki yeşili Kuzey Somol tepelerinin monoton tümsek ve kıvrımlarını örttü.

Arz'daki çoğu Arzlı gibi Lyubov da yabani ağaçlar arasında hiç yürümemiş, bir şehir blokundan daha büyük bir koru hiç görmemişti. Önceleri Athshe'de ormandayken, kendini baskı altında ve huzursuz hissetmiş, gövde, dal ve yaprakların bitmez tükenmez kalabalığından ve yeşil veya kahverengimsi alacakaranlığın sürekliliğinden nefesi tıkanmıştı. Birbirleriyle yarışan, hepsi ışığa doğru dışa ve yukarı itişerek yükselen farklı canlıların kütle ve karmaşası, bir dolu küçük, anlamsız gürültüden meydana gelen sessizlik, zihnin varlığına tümüyle bitkisel bir kayıtsızlık, tüm bunlar onu sıkmıştı; bu yüzden diğerleri gibi o da meydanlıklardan ve sahilden ayrılmamıştı. Fakat yavaş yavaş bundan hoşlanmaya başladı. Gosse ona Bay Şebek adını takarak bu durumla dalga geçmişti; aslında Lyubov, yuvarlak, esmer yüzü, uzun kolları ve erken kırlaşmış saçlarıyla şebeğe benziyordu; ama şebeklerin soyları tükenmişti. Hoşuna gitsin gitmesin, bir hilfçi olarak hilfleri bulmak üzere ormana gitmek zorundaydı; şu anda, bu işi dört yıl boyunca yaptıktan sonra, ağaçların altında belki de başka hiçbir yerde olmadığı kadar evinde hissediyordu kendini.

Athsheliler'in topraklarına ve yerleşim yerlerine verdikleri isimleri de sever olmuştu, iki heceli, dolgun sesli sözcükler: Sor- nol, Tuntar, Eshreth, Eshsen -bu sonuncusu artık (Jentralville'di-, Endtor, Abtan, ve hepsinden çok da Orman ve Dünya anlamına gelen Athshe. Arz, terra, tellus aynı anda hem toprak hem de gezegen anlamına geliyordu. Ancak Athsheliler için toprak, yer ve arz ölülerin geri döndükleri ve canlıların onun sayesinde yaşadığı bir şey değildi: onların dünyasının maddi özü toprak değil ormandı. Arzlı insan çamur, kırmızı tozdu. Athsheli insan dal ve köktü. Resimlerini taşa değil, sadece ve sadece tahtaya kazırlardı.

Kopteri köyün kuzeyindeki küçük bir düzlükten aşağı indirdi ve Kadınlar Locası'nın ilerisinden köye girdi. Bir Athshe yerleşim yerinin keskin kokusu asılıydı havada, ağaç kokusu, ölü balık, kokulu baharatlar, yabancı teri. Yeraltındaki bir evin havası, eğer bir Arzlı sığmayı becerebilirse, CO2 ile kötü kokuların nadir bir karışımıydı. Lyubov, Tuntar'daki Erkekler Locası'nın nefes kesen kötü kokulu karanlığında bir entelektüel olarak heyecan verici ve bunaltıcı çok saat geçirmişti. Fakat bu sefer davet edilecekmiş gibi görünmüyordu.

Köy halkı tabii ki altı hafta önceki Smith Kampı katliamım biliyordu. Çabuk öğrenirlerdi, çünkü adalar arasında haber, ağaç kesimcilerinin inanmaktan hoşlandığı gibi "mistik telepati gücü" oluşturacak kadar olmasa da hızla yayılırdı. Köy halkı ayrıca Centralville'deki 1200 kölenin Smith Kampı katliamından hemen sonra serbest bırakıldığını da biliyordu; Lyubov

da Albay gibi, yerlilerin ikinci olayı ilkinin sonucu olarak görecekleri düşüncesindeydi. Bu Albay Dongh'un "hatalı izlenim" diye adlandırdığı şeye yol açardı, fakat muhtemelen önemli değildi. Önemli olan kölelerin serbest bırakılmış olmasıydı. Yapılmış hatalar düzeltilemezdi fakat en azından artık yapılmıyorlardı. Yeniden başlayabilirlerdi: yerliler için "devadamların" insanlara niçin hayvan muamelesi yaptıklarının acı, yanıtlanamaz sorusu; onun için de onarılamaz suçluluğun içini kemiren açıklama sorumluluğu olmaksızın.

Korkutucu ya da çetrefilli meselelerde dürüstlük ve dolaysız konuşmaya ne kadar değer verdiklerini bildiğinden, Tuntar'dakilerin muzafferane, özür diler, memnun ya da kafaları karışık olarak bunlar hakkında kendisiyle konuşacaklarım umuyordu. Kimse konuşmadı. Kimse hiçbir şey hakkında onunla pek bir şey konuşmadı.

Oraya vardığında akşamüzeriydi, bu tıpkı bir Arz şehrine şafaktan hemen sonra varmak gibiydi. Athsheliler uyurlardı, Arzlılar' m metabolizmalarının düşük olduğu zaman genellikle sabah iki ile beş arasıyken Athsheliler'inki öğlenle öğleden sonra dört arasıydı; kolonistlerin bu konudaki fikri, genelde olduğu gibi, gözlemlenebilir olguları görmezden gelmekti. Athsheliler'de iki alacakaranlıkta, şafakla ve akşamla gelen yüksek ateş ve yüksek hareketliliğin çifte-doruk döngüsü vardı. Çoğu yetişkin 24 saatte beş ya da altı saat, birkaç kez şekerleme yapardı bu yüzden, eğer şekerleme yapmaları ve "tembellik" şeklindeki düşgörme

halleri göz önüne alınmazsa, hiç uyumadıkları söylenebilirdi. Bunu söylemek, aslında ne yaptıklarını anlamaktan çok daha kolaydı. Tuntar'da şu anda, öğle sonrası durgunluğundan sonra hayat daha yeni başlıyordu.

Lyubov bir sürü yabancı olduğunu fark etti. Ona baktılar, fakat hiçbiri yaklaşmadı; büyük meşelerin karanlığında, diğer patikalardan geçen sadece varlıklarıydı. Sonunda tanıdığı biri, Başkadın'ın kuzini Sherrar, pek fazla bir önemi olmayan anlayışı kıt yaşlı bir kadın, yoluna çıktı. Onu medeni bir şekilde selamladı, fakat Başkadın ve kendisine en iyi bilgi veren diğer iki kişi, meyva ağaçlan bakıcısı Egath ve Düşgören Tubab hakkındaki sorularına cevap vermedi ya da vermek istemedi. Ah, Başkadın çok meşgul ve Egath da kimdi, Geban mı demek istiyordu ve Tubab belki buradadır ya da belki de orada, ya da yok. Lyubov'a yapıştı ve onunla başka da kimse konuşmadı. Homurdanan, şikâyet eden, küçük, yeşil kocakarı eşliğinde, Tuntar'ın Erkekler Locası'na giden ağaçlık ve düzlüklerinden yoluna devam etti. "Orada çok meşguller," dedi Sherrar.

"Düşgörmekle mi?"

"Ben nasıl bilebilirim ki? Gel şimdi, Lyubov, gel de bak..." Bir şeyler görmeyi her zaman isteyeceğini biliyordu, fakat onu yolundan çevirmek için ne gösterebileceği aklına gelmiyordu. "Gel de bak, şu balık ağlarına," dedi çaresizce.

Oradan geçen bir kız, Genç Avcılar'dan biri, yukan, ona baktı: kara bir bakış, belki uzun boyu ve saçsız suratı

yüzünden tehdit edildiğini hissederek korkan küçük bir çocuk dışında, hiçbir Athsheli'de görmediği türden bir düşmanlık bakışı.

"Tamam," dedi Sherrar'a, tek çaresinin uysal davranmak olduğunu düşünerek.

Gerçekten Athsheliler, en sonunda birdenbire toplu bir düşmanlık geliştirdilerse, o halde bunu kabul etmeli ve onlara sadece güvenilir, değişmez bir arkadaş olduğunu göstermeye çalışmalıydı.

Yine de, hissetme ve düşünme biçimleri bu kadar zamandan sonra nasıl bu kadar hızlı değişmişti? Ayrıca niçin? Smith Kampı'ndaki tahrik tahammül edilemezdi: Davidson'un kötülüğü Athsheliler'i bile şiddete iterdi. Ama bu köy, Tuntar, hiç Arzlılar tarafından saldırıya uğramamış, hiç köle elde etmek için yapılan baskınlara uğramamış, çevrelerindeki ormanın kesildiğini ya da yakıldığını hiç görmemişti. Lyubov, oraya kendisi gitmişti -antropolog çizdiği resimde kendi gölgesini her zaman silemez- ama iki aydan fazla bir süredir gitmemişti. Haberi Smith'den almışlardı ve artık aralarında sığınmacılar, Arzlılar'ın elinde acı çekmiş ve bunları anlatabilecek eski köleler vardı. Fakat haberlerle söylentiler duyanları değiştirmiş miydi, tamamen değişebilirler miydi? Saldırgan olmamak onlara bu kadar içkinken, kültürlerinden, toplumları ve bilinçaltlarına kadar, "düş-zaman"larına ve belki de fizyolojilerine kadar? Sınırsız bir zulmün bir Athsheli'yi insan öldürecek kadar kışkırtılabildiğini biliyordu: bunu görmüştü, bir kez. Parçalanmış bir toplumun benzer

tahammül edilemez haksızlıklar yüzünden benzer şekilde kışkırtılabileceğine inanmak zorundaydı: bu Smith Kampı'nda olmuştu. Fakat o konuşma ve söylentiler, ne kadar korkutucu ve insafsız olursa olsun, bu insanların sakin toplumlarını mantık ve törelerine aykırı davranacak kadar öfkelendirmiş, tüm yaşam biçimlerini tamamen değiştirmişti; inanamadığı şey buydu. Bu psikolojik olarak mümkün değildi. Anlamadığı bir şeyler vardı.

Lyubov tam Loca'nın önünden geçerken, içeriden yaşlı Tubab çıktı. Yaşlı adamın arkasından Selver geliyordu.

Selver tünel kapıdan sürünerek çıktı, ayağa dikildi, gün ışığının yağmur grisi, yapraklarla gölgelenmiş parlaklığında gözlerini kırpıştırdı. Yukarı bakan gözleri Lyubov'unkilerle karşılaştı. İkisi de konuşmadı. Lyubov fena halde ürkmüştü.

Kopterle eve dönerken ve sinirlerinin bozulmasını açıklamaya çalışırken, düşündü, niçin korktum? Niçin Selver'den korktum? Açıklanamaz bir sezgi mi yoksa yanlış bir benzetme mi sadece? Her iki durumda da akla yakın değil.

Selver'le Lyubov arasında hiçbir şey değişmemişti. Selver'in Smith Kampı'nda yaptığının haklılığı kanıtlanabilirdi; kanıtlanamasa bile fark etmezdi. Aralarındaki dostluk ahlaki şüphelerden etkilenmeyecek kadar büyüktü. Birlikte çok çalışmışlardı; birbirlerine kendi dillerini öğretmişlerdi, kelime anlamından çok daha derin bir anlamda. Hiçbir şey gizlemeden konuşmuşlardı. Lyubov'un dostuna duyduğu sevgi,

kurtarıcının hayatını kurtarma ayrıcalığına sahip olduğu kişiye duyduğu o minnettarlıkla derinleşmişti.

Gerçekten, o ana kadar Selver'e duyduğu sevgi ve sadakatin ne kadar derin olduğunu pek fark etmemişti. Korkusu, aslında, ırksal nefreti öğrenmiş olan Selver'in onu reddetmesi, sadakatini aşağılaması ve "sen" olarak değil de, "onlardan biri" olarak davranması korkusu muydu?

O ilk uzun bakıştan sonra Selver, yavaşça ilerledi ve Lyubov'u ellerini tutarak selamladı.

Dokunma, orman ahalisi için temel iletişim kanalıydı. Arzlılar'da dokunma her zaman tehdidi, saldırganlığı ima eder gibidir, bu yüzden onlar için resmi el sıkışmayla cinsel sarılış arasında bir dokunma türü yoktur. Tüm o boşluk Athsheliler tarafından çeşitli dokunma töreleriyle doldurulmuştur. İşaret olarak sarılma ve güven verme onlar için, ana ve çocuk ya da sevgililer için olduğu kadar vazgeçilmezdi; fakat anlamı sadece analıkla ilgili ya da cinsel değil, toplumsaldı. Dillerinin bir parçasıydı. Bu yüzden kalıpları belli, kuralları olan ancak sonsuz şekilde düzenlenebilir bir şeydi. "Birbirlerini sürekli elliyorlar," diye küçümserdi bazı kolonistler, bu karşılıklı dokunmada sırf cinselliğe odaklanan ve bastırıldığı ya da hayal kırıklığına uğradığında tüm duyusal hazlara, her insani tepkiye saldıran ve zehirleyen kendi erotizmlerinden farklı bir erotizmi görmekten âciz: kör edilmiş sinsi Aşk Tanrısı' nın tüm denizler, yıldızlar ve ağaçların tüm yapraklarının, insanların tüm jestlerinin büyük damızlık anasına, Doğurgan Venüs'e karşı zaferi.

Böylece Selver elleri iki yanında sarkarak ilerledi, Lyubov' un elini Arzlılar gibi sıktı, sonra da kollarını tam dirseklerinin altından okşar gibi tuttu. Boyu Lyubov'unkinin yarısından pek fazla değildi, bu da tüm bu jestleri zor ve her ikisi için de faydasız hale getiriyordu, fakat küçük, ince kemikli, yeşil tüylü elinin Lyubov'un kollarına dokunuşunda kesin olmayan ya da çocuksu hiçbir şey yoktu. Bu bir güven vermeydi. Lyubov bundan çok hoşnut oldu.

"Selver, seni burada görmek ne şans. Seninle konuşmayı çok istiyorum..."

"Şu anda mümkün değil, Lyubov."

Kibarca konuşuyordu, ama konuştuğunda Lyubov'un dostluklarının değişmemiş olması umudu yok olmuştu. Selver değişmişti. Temelden değişmişti: kökten.

"Başka bir gün," dedi Lyubov aceleyle, "geri gelip seninle konuşabilir miyim, Selver? Benim için önemli..."

"Bugün buradan ayrılıyorum," dedi Selver daha da kibarca, ama Lyubov'un kollarını bırakıp bakışlarını kaçırarak. Bu şekilde kendini tam anlamıyla erişilemez kılmıştı. Nezaket Lyubov'un da aynısını yapmasını ve konuşmayı bitirmesini gerektiriyordu. Fakat sonra konuşacak kimse kalmayacaktı. Yaşlı Tubab ona bakmamıştı bile; bütün köy ona arkasını dönmüştü. Ve bu, arkadaşı Selver'di.

"Selver, Kelme Deva'daki katliam, belki bunun aramızda durduğunu düşünüyorsun. Ama bu doğru değil. İkimizi

belki daha da yakınlaştırıyor. Köle ağıllarındaki halkın, hepsi serbest bırakıldılar, böylece o hata artık aramızda durmuyor. Ve eğer duruyorsa da -her zaman vardı bu- gene de... neysem oyum ben, Selver."

Athsheli önce cevap vermedi. Garip yüzü, içine çökük büyük gözleri, yaralarla biçimsizleşmiş güçlü hatlarını hem izleyen, hem de tüm çehresini belirsizleştiren kısa ipeksi tüyleri, bu kapalı ve inatçı yüz Lyubov'dan uzaklaşmıştı. Sonra aniden, kendi elinde değilmiş gibi etrafına bakındı. "Lyubov, buraya gelmemeliydin. Şu andan itibaren iki gece içinde Merkez'den uzaklaş. Senin ne olduğunu bilmiyorum. Seni hiç tanımamış olsam çok daha iyi olurdu."

Ondan sonra da gitti, hafif bir yürüyüşle, uzun bacaklı bir kedi gibi, Tuntar'ın karanlık meşeleri arasında titrek ve parlak yeşil bir ışıltı. Tubab, hâlâ Lyubov'a hiç bakmadan, yavaşça onun peşinden gitti. Meşe yapraklan ve Loca'yla nehre giden dar patika yoluna ince bir yağmur, hiç ses yapmadan bastırdı. Sadece bilerek dinlediğinizde duyabilirdiniz yağmurun sesini, zihnin kavrayamayacağı kadar kalabalık bir müzik, tüm ormanda çalman, bitimsiz tek bir akor.

"Selver bir tanrı," dedi yaşlı Shenar. "Şimdi gel de balık ağlarına bak."

Lyubov reddetti. Kalmak kibarca ve akıllıca olmayacaktı; zaten yüreği de yetmiyordu.

Kendisini Selver'in onu Lyubov olarak değil, bir Arzlı olarak reddettiğine inandırmaya çalıştı. Farketmiyordu.

Hiçbir zaman etmez.

Duygularının ne kadar hassas olduğuna, incinmenin onu ne kadar incittiğine hep çok şaşırırdı. Bu tip ergenlik duyarlılığı utanç vericiydi, şimdiye kadar daha sağlam bir sığınağı olmuş olmalıydı.

Yeşil tüyleri tamamen tozlanmış ve yağmur damlalarıyla gümüşlenmiş küçük kocakarı hoşça kal dediğinde rahatlayarak oh çekti. Kopteri çalıştırdığı sırada onun yılandan kaçan küçük, kara bir kurbağa gibi koşabildiği kadar hızla ağaçlara doğru sekerek uzaklaşan görüntüsünü dişlerini sıkarak izledi.

Nitelik önemli bir meseledir ama nicelik de öyledir: görece büyüklük. Çok daha küçük bir kişiye yetişkin birinin vereceği tepki kibirli olabilir, koruyucu, emir verici, şefkatli, ya da zorbaca, fakat ne olursa olsun bu bir yetişkine oranla çocuğa daha uygun bir tepki olur. Dahası, çocuk büyüklüğündeki kişi tüylüyse, daha fazla bir tepki verilirdi, Lyubov buna Oyuncak Ayı tepkisi adını vermişti. Sarılmak Athsheliler'in bu kadar sık yaptıkları bir hareket olduğuna göre, bu tepkinin gösterilmesi yakışıksız değildi, fakat dürtü hâlâ şüpheliydi. Son olarak da kaçınılmaz Hilkat Garibesi Tepkisi gelirdi: insani olan her şeyden kaçınmak ama pek de öyle görünmemek.

Fakat tüm bunların dışında, Athsheliler'in de, Arzlılar gibi, zaman zaman gerçekten komik göründüğü gerçeği vardı. Bazıları gerçekten küçük kara kurbağalara, baykuşa, tırtıla benziyordu. Sherrar arkadan

görünüşünün komikliğiyle Lyubov'u şaşırtan ilk küçük yaşlı bayan değildi...

Koloninin bir problemi de bu diye düşündü kopteri kaldırırken, o sırada Tuntar meşelerin ve yapraksız meyva bahçelerinin arasında kayboldu. Bizde hiç yaşlı kadın yok. Yaşlı adam da yok Dongh dışında, o da altmıştan fazla değil. Fakat yaşlı kadınlar herkesten farklıdır, düşündüklerini söylerler. Athsheliler yaşlı kadınlar tarafından yönetilir, bir yönetimleri olduğu söylenebilirse. Zihin erkek, siyaset ise kadın işi, ahlak da bu ikisinin etkileşimi: bu onların düzenlemesi. Hem cazip hem de işe yarıyor - onlar için. Yönetimin tüm o gelinlik doğurgan büyük memeli genç kadınlarla birlikte birkaç da büyükanne göndermesini isterdim. Mesela şu geçen geceki kız, gerçekten çok tatlı, yatakta da tatlı, iyi bir kalbi var, fakat Tanrım bir erkeğe bir şey söylemesi kırk sene alır....

Fakat yaşlı ve genç kadınlarla ilgili düşünceleri arasında şok hep devam etti, tanınmasına izin vermeyeni tanımanın sezgisi.

MK'ya rapor etmeden önce bunu iyice düşünmeliydi.

Selver: Selver hakkında ne var, peki?

Selver kesinlikle bir kilit figürdü Lyubov için. Neden? Çünkü onu iyi tanıyordu; ya da onun kişiliğinde olan, Lyubov'un hiçbir zaman bilinçli olarak takdir etmediği bir güç yüzünden.

Fakat takdir etmişti; çok kısa bir zamanda Selver'in olağandışı biri olduğunu fark etmişti. "Sam"di o zamanlar. Bir prefab barınağı paylaşan üç subayın ortak hizmetçisi. Lyubov, Benson'un ne kadar iyi bir yaratıkçıkları olduğuyla övündüğünü hatırladı; onu iyi eğitmişlerdi.

Athsheliler'in çoğu, özellikle de Localar'daki Düşgörenler, çok döngülü uyku düzeneklerini değiştirerek Arzlılar'ınkine uyduramamışlardı. Eğer normal gece uykularını uyuyabilirlerse bu, hem gündüz hem de gece hayatlarını yöneten 120 dakikalık REM ya da çelişkili uykuya dalmalarını ve Arz'ın iş gününe uymalarını önlüyordu. Düşgörmeyi tamamen uyanıkken yapmayı bir kez öğrendiğiniz, ruh sağlığınızı aklın bıçak sırtında değil de çifte dayanakta, akılla düşün ince dengesinde dengelediğinizde, bunu bir kez öğrendiğinizde, artık unutamazsınız, tıpkı düşünmeyi unutamayacağınız gibi. Adamların çoğu ayyaş olmuş, kafası karışmış, vazgeçmiş, hatta şizofreni belirtileri gösterir hale gelmişti. Kadınlar, sersemletilip alçaltılarak yeni köleleştirilenlerin huysuz neşesizliğiyle hareket etmişlerdi. Uzman olmayan erkeklerle bazı genç Düşgörenler en iyisini becermişlerdi; kesim kamplarındaki ağır çalışmaya uyum sağlamış ya da akıllı hizmetkârlar olmuşlardı. Sam bunlardan biriydi; verimli, karaktersiz bir ortak- hizmetçi, aşçı, çamaşır yıkayıcısı, uşak, sırt sabunlayıcı ve üç efendisinin günah keçisi olmuştu. Görünmez olmayı öğrenmişti. Lyubov onu etnolojik bilgiler edinmek için ödünç almış, zihin ve mizaç yakınlığı sayesinde Sam'in güvenini hemen

kazanmıştı. Sam, bilgi almak için idealdi, halkının âdetlerine göre yetiştirilmiş, onların anlamlarına duyarlı, Lyubov'un anlayabilmesi için bunları kolayca tercüme edebilen, iki dil, iki kültür, İnsan cinsinin iki türü arasındaki boşluğu birleştirebilen biri.

İki yıldır Lyubov seyahat ediyor, çalışıyor, görüşmeler yapıyor, gözlemliyordu ve Athshe zihnine girebilmesini sağlayacak anahtarı bulamamıştı. Kilidin nerede olduğunu bile bilmiyordu. Athsheliler'in uyku alışkanlıkları üzerine çalışmış ve görünürde hiç uyku alışkanlıkları olmadığını bulmuştu. Sayısız elektrodu sayısız tüylü yeşil kafatasına bağlamış ve tüm o benzer düzeneklerden, grafik üzerinde beliren artış ve dönüşlerden, alfa ve delta ve tetalardan bir anlam çıkaramamıştı. Aynı zamanda "kök" demek olan "düş" sözcüğünün anlamını kavramasını sağlayan Selver olmuştu sonunda ve orman halkı krallığının anahtarını eline vermişti. Ne uyuyan ne de uyanık düş-durumuna giren bir beynin olağandışı tepki düzeneklerini anlayarak görmesi, EEG deneği olarak Selver'le ilk kez olmuştu: Parthenon çamurdan bir kulübeye ne kadar benziyorsa, bu da, bir Arzlı'nın düş-durumuna o kadar benziyordu: temelde aynı şey ama karmaşıklık, nitelik ve kontrol eklenmiş olarak.

Peki ne, daha ne?

Selver kaçabilirdi. Kaldı, önce uşak, sonra da (Lyubov'un Uzman olarak sahip olduğu birkaç yararlı yetkiden biri sayesinde) Bilimsel Danışman olarak, ama hâlâ geceleyin, diğer yaratıkçıklarla birlikte ağılda

(Gönüllü Yerli Personel Merkezi) kilitli kalıyordu. "Seninle Tuntar'a uçup orada çalışacağız," demişti Lyubov, Selver'le üçüncü konuşmasında, "Tanrı aşkına niçin kalıyorsun burada?" "Karım Thele ağılda," diye karşılık verdi Selver. Lyubov onun bırakılmasını sağlamaya çalışmıştı fakat kadın MK mutfağındaydı ve mutfak ekibini idare eden çavuşlar, "omuzu kalabalıklarda uzmanların işlerine karışmasına sinirleniyorlardı. Lyubov sinirlerini kadından çıkarmasınlar diye çok dikkatli olmak zorunda kalmıştı. O ve Selver ikisi birlikte kaçabilene ya da serbest bırakılana kadar sabırla beklemeye razı görünüyorlardı. Dişi yaratıkçıklarla erkekler ağıllarda tamamen ayırılmışlardı -niçin böyle olduğunu kimse bilmiyordu- bu yüzden karı koca birbirlerini nadiren görebiliyorlardı. Köyün kuzey ucundaki kulübesinde görüşmelerini Lyubov sağlıyordu. Thele bu görüşmelerin birinden dönerken Davidson onunla karşılaşmış, görünüşe bakılırsa, zayıf, ürkek zarafetine vurulmuştu. O gece kulübesine getirtmiş ve tecavüz etmişti.

Onu belki de o iş sırasında öldürmüştü: Bu daha önce de olmuştu, fiziksel uygunsuzluğun bir sonucu olarak; ya da kadın yaşamaktan vazgeçmişti. Bazı Arzlılar'da olduğu gibi Athsheliler' de de otantik ölüm-dileği yetisi vardı, yaşamayı durdurabiliyorlardı. Her iki durumda da onu öldüren Davidson'du. Bu tip cinayetler daha önce de işlenmişti. Daha önce olmayan, onun ölümünün ikinci günü Selver'in yaptığıydı.

Lyubov oraya olayın sonunda yetişebilmişti. Sesleri hatırlayabiliyordu, sıcak güneş altında Ana Cadde'den

aşağı koşuşunu, tozu, insan kümesini. Tamamı sadece beş dakika sürebilirdi, öldürücü bir kavga için çok çok uzun bir zaman. Lyubov oraya vardığında Selver kandan göremez haldeydi, Davidson için çocuk oyuncağıydı, yine de kalkıyor, kahramanca bir öfkeyle değil, aklı başında bir ümitsizlikle kavgaya geri dönüyordu. Tekrar ve tekrar. Sonunda o feci dayanıklılıktan korkup dehşete düşen Davidson oldu; bir yan darbeyle Selver'i yere düşürüp, kafasını ezmek için botlu ayağını kaldırdı. Hareket ettiği anda Lyubov çemberi yarmıştı. Kavgayı durdurdu (kavgayı seyreden on ya da on iki adam kana susamışlıklarına rağmen onu yatıştırdılar ve Davidson'a ellerini kaldırmasını söylediğinde onun tarafında oldular); o zamandan beri, katille ölümü arasına girdiği için, o Davidson'dan, Davidson da ondan nefret ediyordu.

Çünkü eğer intihar edenin öldürdüğü biz diğerleriysek, katilin öldürdüğü de kendisidir; ancak bunu tekrar, tekrar, tekrar yapması gerekir.

Lyubov Selver'i kaldırmıştı, kollarında hafif bir ağırlık. Darmadağın olmuş yüzü gömleğine yaslanmış, kan Lyubov'un tenini sırılsıklam etmişti. Selver'i kendi bungalovuna götürmüş, kırık bileğini sarmış, yüzü için elinden geleni yapmış, kendi yatağına yatırmış, geceler boyu konuşmaya çalışmış, keder ve utancının yalnızlığında ona ulaşmaya çalışmıştı. Bu tabii ki kurallara aykırıydı.

Kimse ona kuralları hatırlatmadı. Yapmak zorunda değillerdi. Koloni subaylarını kendine düşman ettiğinin

farkındaydı.

Yerlilere karşı yapılan eziyetlerin sadece en uç örneklerine karşı koyarak, muhalefet yerine ikna etmeye çalışarak ve ne kadar güç ve etki kırıntısı kalmışsa korumaya çalışarak, MK'nın gözünden düşmemeye özen gösterdi. Athsheliler'in sömürülmesini önleyemedi. Durum, aldığı eğitimin onu hazırladığından daha kötüydü fakat orada ve o anda pek bir şey yapamadı. Yönetim'e ve Haklar Komitesi'ne hazırladığı raporların bir yaran olabilirdi - 54 yıl süren git-gelden sonra. Arz, Athshe Açık Kolonisi politikasının kötü bir hata olduğuna bile karar verebilirdi. 54 yıl sonra olması, hiç olmamasından iyidir. Buradaki üstlerinin hoşgörüsünü kaybederse, raporlarını sansürler veya geçersiz kılarlardı, böyle- ce de hiçbir umut kalmazdı.

Fakat artık stratejisini devam ettiremeyecek kadar öfkeliydi. Cehenneme gitsinlerdi diğerleri, bir dostla ilgilenmeyi Arz Ana' ya hakaret, koloniye ihanet olarak görmekte ısrar ediyorlarsa. Onu "yaratıkçık-dostu" olarak etiketlerlerse, Athsheliler'e faydası dokunmazdı; fakat Selver'in o anki acil ihtiyacından daha önemli muhtemel bir "genel çıkar" göremiyordu. Arkadaşınızı satarak bir halkı kurtaramazsınız. Selver'in sebep olduğu önemsiz yaralar ve Lyubov'un araya girmesi yüzünden garip bir şekilde öfkelenmiş olan Davidson, o isyancı yaratıkçığı halletmeye niyetli olduğunu söylüyordu; fırsat bulsaydı şüphesiz yapardı da. Lyubov iki hafta boyunca gece gündüz Selver'in yanında kaldı, sonra da onu Merkez'den çıkarıp akrabalarının bulunduğu batı sahil köyü Broter'e bıraktı.

Kölelerin kaçmasına yardım etmenin bir cezası yoktu, çünkü gerçekte öyle olmalarına karşın, Athsheliler hukuken köle değillerdi; Gönüllü Yerli İşçiler'di. Lyubov uyarılmamıştı bile. Fakat kurallara uyan subaylar ona olan güvenlerini artık kısmen değil, tamamen kaybetmişlerdi; hatta Özel Hizmetler'deki çalışma arkadaşları, egzobiyologlar, ziraat ve ormancılık koordinatörleri, çevrebilimciler, her biri mantıksız, donkişotvari ya da aptalca hareket ettiğini düşündüklerini söylediler.

"Pikniğe geldiğini mi sanıyordun?" diye sormuştu Gosse.

"Hayır. Kanlı bir piknik olacağını düşünmüyordum sadece," diye cevapladı Lyubov, somurtarak.

"Bir hilfçinin Açık Koloni'ye gönüllü olarak niçin bağlandığını anlayamıyorum. Biliyorsun ki üzerinde çalıştığın insanlar geberecek, muhtemelen de yok olacaklar. İşin doğası bu. İnsan doğası böyledir, bunu değiştiremeyeceğini bilmen gerek. O zaman niçin gelip bu süreci seyrediyorsun? Mazoşizm mi?"

"'İnsan doğası'nın ne olduğunu bilmiyorum. Belki, yok ettiklerimizden geriye betimlemeler bırakmak da insan doğasına dahildir. Peki, bu bir çevrebilimci için çok daha mı zevkli?"

Gosse oralı olmadı. "Peki o zaman, betimlemelerini yaz. Fakat katliamın dışında kal. Sıçan kolonisi üzerinde çalışan bir biyolog, işe saldırıya uğramış evcil sıçanlara ulaşıp onların hayatını kurtarmakla başlamaz, bilirsin."

Lyubov'un, o noktada, kafası atmıştı. Fazlasıyla dayanmıştı. "Hayır, tabii ki değil," dedi. "Bir sıçan sevilebilir, ama dost olamaz. Selver benim dostum. Aslında, bu dünyada dostum olduğunu düşündüğüm tek kişi." Bu, Lyubov için bir baba figürü olmak isteyen zavallı Gosse'yi incitmiş ve ikisine de bir yaran dokunmamıştı. Fakat, gerçek buydu. Ve gerçek seni özgür kılacak... Selver'i seviyorum, saygı duyuyorum; onu kurtardım; onunla acı çektim; korktum. Selver benim dostum.

Selver bir tanrı.

Küçük yeşil kocakarı böyle söylemişti, sanki herkes biliyormuş gibi, Bilmemkim bir avcı dermiş gibi basit bir şekilde. "Selver sha'ab." *Sha'ab* ne demekti, acaba? Athsheliler'in günlük konuşma dili olan Kadın Dili'ndeki birçok kelime tüm topluluklarda aynı olan Erkek Dili'nden geliyordu ve bu kelimeler çoğu kez sadece çift heceli değil, aynı zamanda çift anlamlıydı da. Bozuk para gibi; yazı ve tura. *Sha'ab* tanrı ya da çok yanlı varlık ya da güçlü varlık anlamına geliyordu; aynı zamanda gayet farklı bir anlama da geliyordu, fakat Lyubov ne olduğunu hatırlayamıyordu. Düşüncesinin bu aşamasında, bungalovunda evindeydi ve sadece Selver'le birlikte dört aylık yorucu fakat uyumlu çalışma sonunda hazırladıkları sözlüğe bakması yeterliydi. Tabii: *sha'ab,* çevirmen.

Neredeyse fazla uygun, fazla iki anlamlı.

İki anlam bağlantılı mıydı? Çoğu kez öyle olurdu, yine de bir kural oluşturacak kadar sıklıkla değil. Bir tanrı

çevirmense, neyi çevirirdi?

Selver, gerçekten, yetenekli bir yorumlayıcıydı, fakat o yeteneğin dışavurumu, dünyasına tam anlamıyla yabancı bir dilin girmiş olmasıyla bir rastlantı sonucu mümkün olmuştu ancak. *Sha'ab* düş ve felsefe dilini, Erkek Dili'ni günlük konuşmaya çeviren miydi? Fakat, tüm Düşgörenler yapabilirdi bunu. Peki imgelemini uyanık hayata çevirebilen olabilir miydi: Athsheliler için aynı derecede önemli, bağlantıları yaşamsal ama muğlak olan iki gerçeklik arasında, düş-zamanla dünya-zamanı arasında köprü görevi yapan. Köprü: Bilinçaltı algılarım yüksek sesle söyleyebilen. O dilde "söylemek" yapmaktır. Yeni bir şey yapmak. Değiştirmek ya da değiştirilmek, temelinden, köklerinden. Çünkü kök düştür.

Ve çevirmen tanrıydı. Selver halkının diline yeni bir kelime sokmuştu. Yeni bir şey yapmıştı. Kelime, fiil, öldürme. Sadece bir tanrı Ölüm gibi büyük bir yabancıyı dünyalar arasındaki köprüden geçirebilirdi.

Fakat, kendisi gibi insanları öldürmeyi kendi zulüm ve mahrumiyet düşlerinden mi, yoksa yabancıların düşlenmemiş hareketlerinden mi öğrenmişti? Kendi dilini mi konuşuyordu yoksa Yüzbaşı Davidson'unkini mi? Kendi acılarının köklerinden yükseliyor gibi görünen ve kendi değişmiş varoluşunu ifade eden şey, aslında, kendi ırkından yeni bir halk yaratmayacak, onları yok edecek bir enfeksiyon, yabancı bir veba olabilirdi.

"Ne yapabilirim?" diye düşünmek Raj Lyubov'un doğasında yoktu. Karakteri ve eğitimi başkalarının işine

karışmasına izin vermezdi. İşi ne yaptıklarını bulmak, eğilimi de yapmaya devam etmelerine izin vermekti. Aydınlatmaktan çok aydınlanmayı, Gerçek'ten çok olguları aramayı tercih ederdi. Fakat en misyoner olmayan ruh bile, eğer duygulan yokmuş gibi yapmıyorsa, zaman zaman görevini yapmakla boşvermek arasında bir seçimle karşı karşıya kalır. "Ne yapıyorlar?" birdenbire, "Ne yapıyoruz?", sonra da, "Ne yapmalıyım?" haline gelir.

Böyle bir seçim noktasına geldiğini biliyordu, fakat bunun kesin olarak nedenini ya da ne gibi seçenekleri bulunduğunu bilmiyordu.

Şu anda, Athsheliler'in hayatta kalma şanslarını artırmaktan daha fazlasını yapamazdı; Lepennon, Or ve yanıtlayıcı, yaşadığı süre içinde yapıldığını görmeyi umduğundan daha fazlasını yapmıştı. Arz'daki yanıtlayıcı aracılığıyla kurulan iletişimde Yönetim hep kararlıydı; Albay Dongh emirleri görmezlikten gelmek konusunda adamlarının bazıları ve ağaçkesim yetkililerince baskı altında olmasına rağmen emirleri yerine getiriyordu.

Sadık bir subaydı, ayrıca *Shackleton* emirlerin nasıl uygulandığını görmek ve rapor etmek için geri gelecekti. Eve giden raporlar önemliydi ve bu yanıtlayıcı, *machina ex machina,* koloninin eski rahat özerkliğini önlemeye yarıyor ve yaptığınız hakkında yaşam süreniz içerisinde cevap almanıza yol açıyordu. Hata için artık 54 yıllık bekleme payı yoktu. Yöntem artık durağan değildi. Artık Dünyalar Birliği'nin bir kararı, koloniyi bir gecede tek

Bölge'yle sınırlayabilir, ağaç kesimini yasaklayabilir, ya da yerlilerin öldürülmesini teşvik edebilirdi, kim bilebilir! Birlik' in nasıl çalıştığı, ne tip yöntemler geliştirdiği Yönetim'in kesin emirlerinden şimdilik çıkarsınamazdı. Dongh bu çok seçenekli yarınlar yüzünden endişeliydi, fakat Lyubov'un hoşuna gidiyordu. "Çokluk içindedir yaşam ve yaşamın olduğu yerde umut vardır" inancının genel toplamıydı bu, doğrusu mütevazı bir inanç.

Kolonistler Athsheliler'i, onlar da kolonistleri rahat bırakıyorlardı. Sağlıklı bir ortamdı, gerek olmadıkça bozulmamalıydı. Bunu bozabilecek tek şey korkuydu.

Şu anda, Athsheliler'in hâlâ şüphede ve kızgın olmaları beklenebilirdi ama, çok korkuyor olamazdılar. Centralville'in Smith Kampı katliamı haberinden duyduğu paniğe gelince, bunu canlandıracak hiçbir şey olmamıştı. O zamandan beri hiçbir Athsheli, hiçbir yerde şiddet göstermemişti; kölelerin gitmesiyle yaratıkçıklar yeniden ormanlarında yok olmuşlardı ve artık yabancı korkusunun yarattığı sürekli öfke yoktu. Kolonistler, en sonunda rahatlamaya başlıyorlardı.

Lyubov, Tuntar'da Selver'i gördüğünü rapor etseydi, Dongh ve diğerleri telaşlanacaklardı. Selver'i yakalayıp mahkemeye çıkarmakta ısrar edebilirlerdi. Koloni Kuralları, bir gezegen toplumunun diğerinin kurallarına göre dava edilmesini yasaklıyordu, fakat Askeri Mahkeme bu tip ayrımları çiğnerdi. Yargılar, suçlu bulur ve Selver'i kurşuna dizerlerdi. Kanıt vermek gerekirse, Davidson'u Yeni Java'dan geri getirirlerdi. Of, hayır, diye düşündü Lyubov, elindeki sözlüğü karışık olmayan bir

rafa iterken. Of, hayır, diye düşündü ve bu konuda daha fazla da düşünmedi. Böylece seçimini, bir seçim yaptığını bile bilmeden yaptı.

Ertesi gün kısa bir rapor verdi. Bunda Tuntar'ın hayatına her zamanki gibi devam ettiğini yazdı ve geri çevrilip tehdit edildiğini yazmadı. Rahatlatıcı ve Lyubov'un şimdiye dek yazdığı en doğru olmayan rapordu. Önemli olan her şeyi atlıyordu: Başkadın'ın ortaya çıkmayışı, Tubab'ın Lyubov'a selam vermeyi reddedişi, köyde çok sayıda yabancı oluşu, genç avcıkızın yüzündeki ifade, Selver'in varlığı.

...Tabii, bu sonuncusu bilerek yapılmış bir atlamaydı, fakat rapor bunların dışında gayet doğruydu, diye düşündü; bir bilim adamının yapması gerektiği gibi, sadece öznel izlenimlerini atlamıştı. Raporu yazarken feci bir migren tutmuştu, teslim ederkense daha da fenası.

O gece birçok düş gördü ama düşlerini sabahleyin hatırlayamadı: Tuntar'ı ziyaretinden sonraki ikinci gece, geç saatte uyandı ve alarm sireniyle histerik çığlıklar ve patlayıcıların gümbürtüsü içinde, en sonunda, neyi görmeyi reddettiğini fark etti. Centralville'de, habersiz yakalanmayan tek kişiydi. O anda, ne olduğunu anladı: vatan haini.

Ve zihninde hâlâ bunun bir Athsheli saldırısı olduğu açık değildi. Bu gece terörüydü.

Diğer evlerden uzak, bahçe içindeki kendi kulübesi görmezden gelinmişti: belki etrafındaki ağaçlar

korumuştu kendisini, diye düşündü dışarıya telaşla çıkarken. Köyün merkezi tamamen alevler içindeydi. MK'nın taş kübü bile kırık bir ocak gibi içten içe yanıyordu. Yanıtlayıcı oradaydı: o değerli köprü. Helikopter limanıyla Alan yönünde de alevler vardı. Patlayıcıları nereden bulmuşlardı? Alevler nasıl her yerde bir anda yükselebilmişti? Ana Cadde'nin iki tarafındaki tahta binaların hepsi yanıyordu; yangının çıkardığı ses çok korkunçtu. Lyubov alevlerin üzerine doğru gitti. Yerleri su basmıştı; önce bunun ateşhortumundan olduğunu düşündü, sonra evler o iğrenç içe çekilme gümbürtüsüyle yanarken, Menend nehrinin sularının anaborudan yararsızca aktığını fark etti. Bunu nasıl yapmışlardı? Bekçiler vardı, Alan'daki jiplerde her zaman bekçiler vardı... Patlamalar: yaylım ateşleri, bir tabancanın takırtısı. Küçük figürler Lyubov'un etrafında koşuşuyorlardı, fakat o, onların arasından, onları pek düşünmeden koştu. Şu anda Yurt'un hizasındaydı, kapının önünde duran, arkasında titrek alevler, önünde açık bir kaçış yolu olan bir kız gördü. Kız hareket etmedi. Lyubov ona bağırdı ve sonra da ona, bahçeye doğru koştu, kızı kuvvetle iterken, yumuşak bir şekilde "Hadi, tatlım, hadi" diyerek, kızın panik içinde yapıştığı kapı pervazlarından ellerini kurtarmak için bileğini kıvırdı. Kız o zaman hareket etti, ama yeteri kadar çabuk değil. Bahçeyi geçerlerken, üst katın içten yanan cephesi yavaşça öne devrildi, yıkılan çatının tahtalarını öne itti. Tahta kiremitlerle kirişler gülle parçaları gibi patladı; tutuşmuş bir kirişucu Lyubov'a çarptı ve onu yere düşürdü. Ateşışığıyla aydınlatılmış çamur gölünde yüzüstü kaldı. Küçük yeşiltüylü bir

avcıkızın sıçradığını, kızı geriye doğru çektiğini ve boğazını kestiğini görmedi. Hiçbir şey görmedi.

6

O gece hiç şarkı söylenmedi. Sadece bağırışma ve sessizlik vardı. Selver, uçangemiler yandığında sevindi zafere, gözleri yaşlarla doldu fakat sözcükler ağzına gelmedi. Kollarında ağır ateşfırlatıcılarıyla, grubunu şehre götürmek üzere sessizce geri döndü.

Batı'dan ve Kuzey'den gelen her insan grubu, kendisi gibi Merkez'de devadamlara hizmet etmiş, şehrin binalarıyla yollarını bilen eski bir köle tarafından yönetiliyordu.

O geceki saldırıya gelenlerin çoğu, daha önce hiç devadam şehri görmemişti; çoğu hiç devadam görmemişti. Selver'i izlediklerinden gelmişlerdi çünkü kötü düş tarafından sürüklenmişlerdi ve sadece Selver nasıl yeneceklerini gösterebilirdi. Yüzlerce, ama yüzlercesi vardı, kadın ve erkek; şehrin tüm sınırlarındaki yağmurlu karanlıkta, kesin bir sessizlik içinde beklemişlerdi, eski köleler, bir seferde iki ya da üçü, ilk olarak yapılması gerektiğine karar verdikleri şeyleri yaparken: su borusunu kırmak, Jeneratör Evi'nden ışık taşıyan kabloları kesmek, Teçhizat Deposu'na girerek soymak. İlk ölümler, bekçilerinki, sessizce olmuştu, av silahlan, kement, bıçak, okla, karanlıkta, hızla. Diğer yerlerde yangınlar çıkarılırken, on mil güneydeki ağaçkesim kampından o gece çalınmış olan dinamit, Teçhizat Deposu'yla MK binasının

bodrumunda hazırlanmış, sonra alarm durdurulmuş ve ateş tutuşturulmuştu ve hem gece hem sessizlik bitmişti. Gök gürlemeleriyle top ateşiyle devrilen ağaçların gürültüsü kendilerini savunan devadamlardan gelmişti, çünkü Teçhizat Deposu'ndan sadece eski köleler silah almış ve kullanmışlardı; diğerleri kendi mızrak, bıçak ve oklarını kullanmaya devam ettiler. Ağaçkesimi köleağıllarında çalışmış olan Reswan ve diğerlerinin yerleştirip ateşledikleri dinamitti gürültüyü yapan, tüm diğer gürültüleri bastıran ve MK Binası'nın duvarlarını patlatıp hangarla gemileri imha eden.

Bin yedi yüz kadar devadam vardı o akşam şehirde, beş yüz kadar dişiydi; tüm devadam dişilerinin şu anda orada olduğu söyleniyordu, Selver ve diğerlerinin gelmek isteyen herkes henüz toplanmadığı halde harekete geçmeye karar vermelerinin nedeni buydu. Ormanlardan dört binle beş bin arası sayıda kadın ve erkek Uçtepe'deki toplantıya gelmişti ve oradan da buraya, bu geceye.

Yangın muazzamdı, ateşin ve kasaplığın kokusu iğrençti.

Selver'in ağzı kurumuş, boğazı düğümlenmişti, bu yüzden konuşamadı ve içmek için su olsun istedi. Grubunu şehrin ortasındaki yolda ilerletirken, bir devadam koşarak ona doğru geldi, dumanlı havanın göz kamaştıran karanlığında hayal gibi beliren bir cüsse. Selver ateşfırlatıcıyı kaldırdı, devadam çamurda kayıp tırmalayarak dizlerine kapandığı halde, aletin dilini geri çekti. Aletten alevin fırlama ıslığı duyulmadı, hepsi

hangarda olmayan gemileri yakmakta kullanılmıştı. Selver ağır aleti attı. Devadam silahlı değildi ve erkekti. Selver, "Bırakın kaçsın," demeye çalıştı ama sesi zayıftı; iki erkek, Abtam Düzlükleri'nin avcıları, o konuşurken bıçaklarını çekerek atılıp onu geçtiler. Büyük, çıplak eller havayı tutmaya çalıştı, gevşeyerek düştü. Büyük ceset, yol üzerindeki bir yığının içinde uzanakaldı. Eskiden şehrin merkezi olan yerde ölmüş yatan bir sürü başkaları da vardı. Artık alevlerin sesinden başka pek bir ses yoktu.

Selver dudaklarını oynattı ve boğuk bir sesle avı sonlandıran eve dönüş çağrısını yaptı, yanındakiler daha açık ve yüksek bir sesle, yüksek perdeden devam ettirerek eşlik ettiler ona; dumanlı gecenin kötü kokulu alevlerle aydınlanan karanlığında, yakından ve uzaktan başka sesler buna cevap verdi. Grubunu hemen şehir dışına çıkaracağı yerde ilerlemelerini işaret etti, kendisi de yol ile yanmış, yıkılmış bir bina arasındaki çamurlu zeminden gitti. Ölü bir dişi devadamın üzerinden atladı, büyük, kömürleşmiş tahta bir kiriş altında kalmış bir diğerinin üzerine eğildi. Çamur ve gölge yüzünden bozulan yüzü göremedi.

Bu adil değildi; zorunlu değildi; o kadar ölü arasında ona bakması gerekmiyordu. Karanlıkta onu tanıması gerekmiyordu. Grubunun peşinden gitmeye başladı. Sonra geri döndü; kirişi Lyubov'un sırtından zorlanarak kaldırdı; dizüstü çöküp bir elini Lyubov'un ağır başının altına koydu, böyle daha rahatmış gibi görünüyordu, yüzü topraktan kurtulmuştu, o da orada öylece diz çöktü, hareketsiz kaldı.

Dört gündür uyumamıştı, daha uzun zamandır da düşgörmemişti ne kadar olduğunun farkında değildi. Hareket etmiş, konuşmuş, yolculuk etmiş, plan yapmıştı gece gündüz, Cadast'tan gelen izleyicileriyle birlikte, Broter'den ayrılalı beri. Orman halkıyla konuşarak şehirden şehire dolaşmış, onlara yeni şeyi anlatmış, düşten dünyaya uyandırmış, bu gece yapılan şeyi düzenlemişti, konuşarak; hep konuşarak ve diğerlerinin konuştuklarını dinleyerek, hiç sessiz, hiç yalnız kalmadan.

Dinlemişler, duymuşlar ve onu izlemeye karar vermişlerdi, yeni yolu izlemeye. Korktukları ateşi kendi ellerine almışlardı: kötü düşün üstesinden gelmeyi kabul etmişlerdi: ve korktukları ölümü düşmanlarının üzerine salıvermişlerdi. Her şey onun yapılması gerektiğini söylediği gibi yapılmıştı. Her şey onun söylediği gibi gitmişti. Devadamların loca ve konutlarının çoğu yakılmış, uçangemileri yakılmış ya da bozulmuş, silahları çalınmış veya yok edilmişti; dişileri ölmüştü. Ateşler yanıyor, dumanla kirlenmiş gece iyice kararıyordu. Selver güçlükle görüyordu; tan vaktinin yaklaşıp yaklaşmadığını düşünerek yukarı, doğuya doğru baktı. Orada, çamurun içinde, ölüler arasında düşündü. Bu düş işte, kötü düş. Onu yönetmek istiyordum, fakat o beni yönetiyor.

Düşte Lyubov'un dudakları kendi elinin ayasına doğru hareket etti. Selver aşağıya bakıp ölü adamın gözlerinin açık olduğunu gördü. Sönen alevlerin ışıltısı gözlerinde parlıyordu. Bir süre sonra Selver'in adını söyledi.

"Lyubov, niçin burada kaldın? Sana bu gece şehir dışında olmanı söylemiştim." Selver düşünde böyle söyledi Lyubov'a, sertçe, Lyubov'a kızgınmış gibi.

"Tutsak sen misin?" dedi Lyubov hafif bir sesle, başını kaldırmadan, ama öyle sıradan bir sesle ki, Selver bir an için bunun düş-zaman değil dünya-zaman, orman gecesi olduğunu düşündü. "Yoksa ben miyim?"

"Hiçbirimiz, ikimiz de, ben nasıl bilebilirim? Bütün makinalarla araçlar yandı. Bütün kadınlar öldü. Erkeklerin, eğer istiyorlarsa, kaçmasına izin verdik. Onlara senin evini yakmamalarını söyledim, kitaplara bir şey olmasın diye. Lyubov, niçin ötekiler gibi değilsin?"

"Onlar gibiyim. Bir insan. Onlar gibi. Senin gibi."

"Hayır. Farklısın..."

"Onlar gibiyim. Sen de öylesin. Dinle Selver. Devam etme. Başka insanlar öldürmeye devam etmemelisin. Kendi... köklerine ... geri dönmelisin."

"Senin halkın gittiğinde, o zaman kötü düş bitecek."

"Şimdi," dedi Lyubov, başım kaldırmaya çalışarak fakat sırtı kırılmıştı. Yukarı, Selver'e baktı ve konuşmak için ağzını açtı. Bakışı uzağa takıldı, diğer zamana baktı, dudakları ayrık kaldı, konuşmadan. Nefesi boğazında hırıldadı.

Selver'i çağırıyorlardı, çok uzaktan tekrar tekrar çağıran sesler. "Seninle kalamam, Lyubov!" dedi Selver, gözyaşları arasında, cevap alamayınca ayağa kalktı ve

kaçmaya çalıştı. Fakat düş- karanlığında çok yavaş gidebiliyordu, derin bir sudan geçen biri gibi.

Lyubov'dan ya da tüm devadamlardan daha uzun, bir ağaç boyunda olan Dişbudak Ruhu, beyaz maskesini ona doğru çevirmeden önünden geçti. Selver giderken, Lyubov'la konuştu: "Gideceğiz," dedi. "Ben geri gideceğim. Şimdi. Şimdi geri gideceğiz, söz veriyorum, Lyubov!"

Fakat arkadaşı, hayatını kurtaran ve düşüne ihanet eden o kibar adam, Lyubov, cevap vermedi. Gecenin içinde bir yerde, Sel- ver'in yanından yürüdü, görünmeden, ölüm kadar sessiz.

Tuntar'lı bir grup karanlıkta yürüyen, ağlayan, konuşan, düşe boyun eğmiş Selver'e doğru geldi; hızla Uçtepe'ye dönerken onu da yanlarına aldılar.

Orada, nehir kıyısında bir çadır olan geçici Loca'da, Yaşlı Erkekler'in yanında iki gün iki gece âciz ve çılgın gibi yattı. Tüm o zaman içinde, insanlar Uçtepe'ye geliyor, sonra tekrar gidiyorlar, Merkez denen Eshsen Yeri’ne dönüyorlar, oradaki ölüleriyle yabancı ölüleri gömüyorlardı: kendi ölüleri üç yüzden, diğerleri ise yedi yüzden fazlaydı. Çitlerle çevrili yerleşimlerinde boş ve ayrık olarak duran, yakılmamış yaratıkçık ağıllarında hapsedilmiş beş yüz kadar devadam vardı. Kaçabilmiş olan çok sayıda adamın bir kısmı daha güneye, saldırıya uğramamış olan ağaçkesim kamplarına gitmişlerdi; hâlâ gizlenmeye çalışanlarla ormanda ya da Kesilmiş Topraklar'da dolaşanlar yakalanmışlardı. Bazıları öldürülmüştü, çünkü daha genç olan avcılarla

avcıkızlar hâlâ sadece Selver'in *Onları öldürün* diyen sesini duyuyorlardı. Diğerleri ise, ölüm gecesini bir karabasan, yinelenmemesi için anlaşılması gereken kötü bir düş gibi arkalarında bırakmışlardı; bunlar çalılıklar arasında sinmiş olan, susamış, yorgun bir devadamla karşılaştıklarında onu öldüremediler. On ya da yirmi kişilik, çok az cephaneleri kalmasına rağmen, ağaçkesimcilerinin balta ve tabancalarıyla silahlanmış devadam grupları vardı; bu gruplar, etraflarındaki ormanda yeterli sayıda birikene kadar sürülüyor, sonra zararsız hale getirilip bağlanıyor ve Eshsen'e geri götürülüyordu. Somol'un o bölümünün her tarafı orman halkıyla kaynadığı için, iki ya da üç gün içinde hepsi yakalanmıştı, hiç kimse bir yerde böylesi kalabalık bir insan topluluğunun yarısının, hatta onda birinin bulunabileceğini hayal edemezdi; bazıları hâlâ uzak köyler ve diğer Ülkeler'den geliyorlardı, diğerleri evlerine dönmeye başlamışlardı bile. Yerleşimlerin fazla kalabalık, kulübelerinse devadamlar için fazla küçük olmasına rağmen, yakalananlar buradaki diğerlerinin yanına konuyorlardı. Su veriliyor, günde iki kez besleniyor ve birkaç yüz silahlı avcı tarafından sürekli gözleniyorlardı.

Eshsen Gecesi'nin ertesi günü, öğleden sonra, doğudan takırdayarak bir uçangemi geldi, inecekmiş gibi aşağıdan uçtu, sonra kurbanını kaçıran bir avcı kuş gibi yükseldi, harabolmuş iniş pisti, içten içe yanan şehir ve Kesilmiş Topraklar'ın etrafında döndü. Reswan radyoların icabına bakmış, onları yok etmişti; gemiyi Kushil veya üç küçük devadam köyü olan Rieshwel'e

getiren de belki radyoların sessizliğiydi. Yerleşimdeki tutsaklar kışlalardan fırlayıp üzerlerinden takırdayarak geçerken gemiye bağırmışlardı ve bir keresinde de yerleşime küçük bir paraşütle bir nesne atılmıştı, sonra gemi yine takırdayarak gökyüzünde kaybolmuştu.

Athshe'de böyle kanatları olan, hepsi de dört kişilik küçük tipte dört uçangemi kalmıştı şu anda, üç tane Kushil'de, bir tane de küçük bir devadam köyü olan Riesvvel'de; bunlarda makinalı tüfek ve alevfırlatıcı da vardı ve bu durum da, Selver ulaşılmaz şekilde yatar, diğer zamanın gizli yollarında dolaşırken, Reswan'la diğerlerinin zihnini hayli meşgul ediyordu.

Üçüncü gün dünya-zamana uyandı Selver, zayıf, yan bilinçli, aç ve sessiz. Nehirde yıkandıktan ve yemek yedikten sonra Reswan, Berre Başkadın ve yönetici seçilmiş diğerlerini dinledi. O düşgörürken dünyada neler olduğunu anlattılar. Hepsini dinledikten sonra, onları süzdü ve ondaki tanrıyı gördüler. Eshsen Gecesi'ni izleyen tiksinme ve korku humması içinde bazıları kuşku duymaya başlamıştı. Düşleri huzursuz ve kanla ateş doluydu; bütün gün yabancılar arasındaydılar, tüm ormanlardan insanlar geliyordu, yüzlerce, binlercesi, hepsi burada, hiçbiri diğerini tanımadan, pervanenin ışığa çekildiği gibi toplanmışlardı: her şeyin sonu gelmiş ve bir daha hiçbir şey aynı ya da doğru olmayacakmış gibi geliyordu onlara. Fakat, Selver'in yanında amaçlarım hatırladılar; kederleri azaldı, onun konuşmasını beklediler.

"Öldürme tamamiyle bitti,"dedi. "Herkes bunu böyle bilsin." Etrafına, onlara baktı. "Yerleşimdekilerle konuşmam gerek. Orada kim yönetiyor onları?"

"Hindi, Kanatlıayak, Islakgöz," dedi Reswan, eski köle.

"Hindi yaşıyor mu? Güzel. Kalkmama yardım et, Greda, kemiklerim su gibi..."

Bir süre ayakta durduğunda güçlendi ve bir saat içinde Uçtepe'den iki saatlik yol olan Eshsen'e doğru yola çıktı.

Geldiklerinde Reswan yerleşimin duvarına bir merdiven dayadı ve kölelere öğretilen basit İngilizcesiyle bağırdı, "Dong-a kapıya gel acele-et-çabuk!"

Bodur beton kışlaların arasındaki dar patikalarda devadamların bazıları bağırıştı ve ona toprak parçaları attı. Başını eğdi ve bekledi.

Yaşlı Albay değil, Islakgöz adını verdikleri Gosse topallayarak bir kulübeden çıktı ve Reswan'a seslendi, "Albay Dongh hasta, dışarı çıkamaz."

"Hasta nasıl?"

"Barsak, su hastalığı. Ne istiyorsun?"

"Konuşmak-konuşmak.-Tanrı efendim," dedi Reswan kendi dilinde, aşağı, Selver'e bakarak, "Hindi saklanıyor, Islakgöz'le konuşmak ister misin?"

"Tamam."

"Kapıya bak, okçu!-Kapıya, Bay Goss-a, acele-et-çabuk!"

Kapı Gosse’nin ancak sıkışarak geçmesine yetecek kadar, bir süre için aralandı. Çıktığında, Selver'in yönetimindeki grubun karşısında durdu. Eshsen Gecesi'nde sakatlanan bacağı aksıyordu. Üzerinde çamur lekeleri olan ve yağmurdan sırılsıklam olmuş eski bir pijama giymişti. Kırlaşmış düz saçları kulaklarının etrafında ve alnının üzerinde kavisler yaparak sarkıyordu. Onu yakalayanların iki katı boyuyla dimdik durdu ve yürekli, kızgın üzüntüsü içinde onlara baktı. "Ne istiyorsunuz?"

"Konuşmalıyız, Bay Gosse," dedi Lyubov'dan İngilizce öğrenmiş olan Selver. "Ben Eshreth'ten Dişbudaklı Selver. Lyubov' un arkadaşıyım."

"Evet, seni tanıyorum. Söyleyecek neyin var?"

"Öldürmenin bittiğini söylemeliyim, eğer bu, senin insanlarınla benimkiler arasında tutulacak bir söz olabilirse. Hepinizi serbest bırakacağız, eğer Güney Somol, Kushil ve Rieshwel'deki kesim kamplarındaki insanlarınızı toplayıp, hepsinin burada toplanmasını sağlarsanız. Ormanın ölü olduğu, çim tohumlan ektiğiniz bu yerde yaşayabilirsiniz. Daha fazla ağaç kesimi olmayacak."

Gosse'nin yüzü yumuşadı: "Kamplara saldırılmadı mı?"

"Hayır."

Gosse hiçbir şey söylemedi.

Selver onun yüzünü izledi, bir süre sonra yine konuştu: "Dünyada hayatta bırakılan iki binden az insanınız var, sanırım. Kadınlarınızın hepsi öldü. Diğer kamplarda hâlâ silah var; birçoğumuzu öldürebilirsiniz. Ama silahlarınızdan bazıları bizde. Ve öldürebileceğinizden çok daha fazlayız. Sanırım bunu biliyorsunuz ve uçangemilerle alevfırlatıcıları getirtip bekçileri öldürerek kaçmaya çalışmamanızın nedeni de bu. Yararı olmazdı; gerçekten çok fazlayız. Bizimle anlaşma yaparsanız en iyisi olur, böylece Büyük Gemilerinizden biri gelene ve dünyayı terk edene kadar zarar görmeden bekleyebilirsiniz. Bu üç yıl sonra olacak, sanırım."

"Evet, üç yerel yıl. Bunu nereden biliyorsun?"

"Eee, kölelerin kulakları vardır, Bay Gosse."

Gosse, sonunda, doğrudan ona baktı. Gözlerini kaçırdı, huzursuzlanarak bacağını rahatlatmaya çalıştı. Selver'e tekrar baktı, tekrar kaçırdı bakışlarını. "İnsanlarınıza zarar vermemeye zaten 'söz vermiştik'. Bu yüzden işçiler evlerine gönderilmişti. Faydası olmadı, dinlemediniz..."

"Bu bize verilen bir söz değildi."

"Hükümeti ya da merkezi bir otoritesi olmayan bir halkla herhangi bir tür anlaşma veya sözleşme nasıl yapılabilir?"

"Bilmiyorum. Söz vermenin ne olduğunu bildiğinizden emin değilim. O seferki çok çabuk unutulmuştu."

"Ne demek istiyorsun? Kim tarafından? Nasıl?"

"Rieshwel'de, Yeni Java'da. On dört gün önce. Bir köy yakıldı, halkı Rieshwel'deki kampın devadamları tarafından öldürüldü."

"Neden bahsediyorsun sen?"

"Rieshwel'li habercilerin söylediklerinden."

"Yalan. Yeni Java'yla sürekli radyo temasındaydık, katliama kadar. Orada ya da başka bir yerde kimse yerlileri öldürmüyordu."

"Siz bildiğiniz gerçeği söylüyorsunuz," dedi Selver, "ben de kendi bildiğimi. Rieshwel'deki öldürmeleri bilmediğinizi kabul ediyorum; fakat siz de bunun yapıldığını söylememi kabul etmelisiniz. Yapılması gereken şu: Söz bize verilmeli, anlaşma bizimle yapılmalı ve tutulmalı. Bunları Albay Dongh ve diğerleriyle konuşmanız gerekecek."

Gosse tekrar kapıdan girecekmiş gibi hareket etti, sonra geri döndü ve derin boğuk sesiyle, "Kimsin sen Selver? Sen mi... saldırıyı düzenleyen sen miydin? Onları sen mi yönettin?" dedi.

"Evet, ben yaptım."

"O zaman bu kanın vebali senin boynuna," dedi Gosse ani bir zalimlikle, "Lyubov'unki de, biliyorsun. Öldü - 'arkadaşın Lyubov'."

Selver deyimi anlamadı. Cinayeti öğrenmişti ama suçluluk hakkında adı dışında çok az şey biliyordu. Bakışı bir an için Gos- se'nin solgun, öfkeli bakışıyla

karşılaştığında korktuğunu hissetti. Kendisini hasta hissetti, ölümcül bir titreme. Gözlerini bir an kapatarak titremeyi kendisinden uzaklaştırmaya çalıştı. Sonunda, "Lyubov benim arkadaşım, bu yüzden de ölü değil," dedi.

"Sizler çocuksunuz," dedi Gosse nefretle. "Çocuklar, yabaniler. Gerçeklik kavramınız yok. Bu düş değil, bu gerçek! Lyubov'u öldürdünüz. O öldü. Kadınları öldürdünüz -kadınları- canlı canlı yaktınız onları, hayvan gibi kestiniz!"

"Hayatta mı bırakmalıydık onları?" dedi Selver, Gosse'ninkine eşit bir hiddetle ama yumuşak olarak, sesi biraz ezgili. "Dünya'nın leşleri içinde böcekler gibi üresinler diye? Bizi ezip geçsinler diye? Onları sizi kısırlaştırmak için öldürdük. Bir gerçekçinin ne olduğunu bilirim, Bay Gosse. Lyubov'la bu sözcükler üzerine konuşmuştuk. Gerçekçi, hem dünyayı hem de kendi düşlerini bilen kişidir. Sizin aklınız başınızda değil: binde biriniz bile düşgörmeyi bilmiyor; Lyubov bile bilmiyordu ve o aranızda en iyisiydi. Uyuyorsunuz, uyanıyorsunuz ve düşlerinizi unutuyorsunuz, tekrar uyuyorsunuz, tekrar uyanıyorsunuz ve bütün hayatınızı böyle geçiriyorsunuz ve bunun hayat, gerçek olduğunu sanıyorsunuz! Siz çocuk değil, yetişkin insanlarsınız, ama delisiniz. Sizi, bizi çıldırtmadan öldürmek zorunda kalmamızın nedeni de bu. Şimdi git ve diğer delilerle gerçekler hakkında konuş. Uzun ve iyi konuş!"

Bekçiler, içeride toplanmış devadamları mızraklarıyla tehdit ederek kapıyı açtılar; omuzlan yağmura tutulmuş

gibi eğilmiş Gosse yerleşime girdi yeniden.

Selver çok yorgundu. Berre'nin Başkadını'yla başka bir kadın ona yaklaştı ve onunla birlikte yürüdü. Sendelerse düşmesin diye kollan onların omuzlarındaydı. Genç avcı Greda, kendi Ağaç'ından bir kuzeni, onunla şakalaştı, Selver safça, gülerek cevap verdi. Uçtepe yolu sanki günlerce sürdü.

Yemek yiyemeyecek kadar yorgundu. Biraz sıcak balık suyu içti ve Erkekler Ateşi'nin önünde uzandı. Uçtepe köy değil, büyük nehir kıyısında basit bir kamp, bir zamanlar, devadamlar gelmeden önce, orman içinde bulunan bütün şehirlerin en gözde balıkçılık yeriydi. Loca yoktu. Taştan yapılmış iki siyah ateş çemberi, hayvan derisinden ve kıvrımlı sazlardan çadırların kurulabileceği uzun çimli bir kıyı; Uçtepe buydu, Somol'un ana nehri Menend, Uçtepe'de dünyada ve düşte durmaksızın konuşurdu.

Ateş başında, bazılarını Broter, Tuntar ve kendi yok olmuş şehri Eshreth'den tanıdığı, bazılarını ise tanımadığı bir sürü yaşlı erkek vardı; onların Büyük Düşgörenler olduklarını gözlerinde ve hareketlerinde görebiliyor, seslerinde duyabiliyordu; şimdiye kadar bir yerde toplanmış düşgörenlerden daha fazlaydılar belki de. Boylu boyunca uzanmış, elleri başının altında, "Devadamların deli olduğunu söyledim. Ben mi deliyim?" dedi, ateşe bakarak.

"Bir zamanı diğerinden ayıramıyorsun," dedi yaşlı Tubab ateşe meşe dalları yerleştirirken, "çünkü çok uzun

zamandır uyurken veya uyanık düşgörmedin. Bunun bedelini ödemek zaman alır."

"Devadamların aldığı zehirler uykusuzluk ve düşsüzlüğün yaptığına çok benzer bir şey yapıyor," dedi hem Merkez'de hem de Smith Kampı'nda köle olmuş olan Heben. "Devadamlar düş- görebilmek için kendilerini zehirliyorlar. Zehiri aldıktan sonra bir Düşgören'in bakışını gördüm onlarda. Fakat düşleri çağıramıyorlar, ne kontrol edebiliyor, ne kurabiliyor, ne biçimlendirebiliyor, ne de durdurabiliyorlar düşgörmeyi; güdülüyor, yeniliyorlardı. İçlerinde ne olduğunu hiç bilmiyorlardı. Günlerdir düşgörmemiş bir insanın durumu da aynı. Loca'sının en bilgesi olsa da, şimdi ve sonra, burada ve orada, sonrasında uzun bir süre için yine deli olur. Güdülmüş, köleleştirilmiştir. Kendini anlayamaz."

Güney Somol ağzıyla konuşan çok yaşlı bir adam elini Selver'in omuzuna koydu, okşayarak, "Sevgili genç tanrım, şarkı söylemen gerek, bu sana iyi gelir," dedi.

"Ben söyleyemem. Benim için sen söyle."

Yaşlı adam şarkı söyledi; diğerleri de katıldı, sesleri yüksek ve kamış düdüğü gibi, neredeyse ahenksizdi, Uçtepe'nin su kamışları üzerinde esen rüzgâr gibi. Sonbaharda, çilekler kızardığında sararan ve bir gece ilk ayazın gümüş rengine çevirdiği, ince ayrık yapraklar hakkındaki dişbudakağacı şarkılarından birini söylediler.

Selver Dişbudak şarkısını dinlerken Lyubov onun yanma uzandı. Uzandığında boyu canavar gibi uzun, kolları bacakları da o kadar kocaman görünmüyordu.

Arkasında yarı yıkılmış, yangının tamamen tahrip ettiği bina, yıldızların altında kapkara duruyordu. "Ben senin gibiyim," dedi, Selver'e bakmadan, kendi gerçeksizliğini göstermeye çalışan o düş sesiyle. Selver'in kalbi arkadaşı için duyduğu kederle ağırlaştı. "Başım ağrıyor," dedi Lyubov kendi sesiyle, boynunun arkasını her zaman yaptığı gibi ovuşturarak ve o anda Selver dokunmak, avutmak için ona uzandı. Fakat dünya-zamanda gölge, alev ışığıydı o ve yaşlı adamlar baharda, siyah dallar üzerinde, ayrılmış yapraklar arasındaki küçük beyaz çiçekler hakkındaki Dişbudak şarkısını söylüyorlardı.

Ertesi gün yerleşimde hapsedilmiş devadamlar Selver'i çağırttılar. Öğleden sonra Eshsen'e geldi ve onlarla yerleşimin dışında, bir meşe ağacının dalları altında görüştü, çünkü Selver'in bütün halkı çıplak açık gökyüzü altında kendilerini biraz huzursuz hissediyorlardı. Eshsen eskiden meşe korusuydu; bu ağaç kolonistlerin ayakta bıraktığı birkaçının en büyüğüydü. Lyubov'un yangın gecesinden zarar görmeden çıkan altı ya da sekiz evden biri olan bungalovunun arkasındaki uzun eğim üzerindeydi. Meşenin altında Reswan, Berre'nin Başkadını, Cadast'lı Greda ve toplantıda bulunmak isteyen bir düzine kadar başkası, Selver'le birlikteydi.

Devadamların silah saklamış olabileceğinden korktukları için bir sürü okçu nöbet bekliyordu, fakat sahneye bir tehdit unsuru karıştırmamak için, çalı ya da yangın enkazlarının arkasında oturdular. Gosse ve Albay Dongh'la üç subayı, kesim kampından da iki kişiyi, özellikle de bunlardan birinin Benton olduğunu

gördüklerinde, eski köleler nefeslerini tuttu. Benton "tembel yaratıkçıkları" herkesin içinde hadım ederek cezalandırırdı.

Albay zayıflamıştı, normalde kahvemsi sarı olan rengi, sarı bir yeşile dönmüştü; hasta olduğu yalan değildi. Devadamlar ayakta duruyor, Selver'in halkı da ya çömeliyor ya da nemli ve yumuşak meşe yaprağı toprağına oturuyordu; hepsi yerleştiğinde, "Şimdi, ilk olarak," dedi Albay, "ilk olarak, şartlarınızın tam olarak ne olduğunu dinlemek istiyorum ve bunun burada kumandam altında bulunan personelin güvenliğini sağlamak açısından ne anlama geldiğini öğrenmek istiyorum."

Sessizlik oldu.

"İngilizce anlıyorsunuz değil mi, bazılarınız?"

"Evet. Sorunuzu anlamadım, Bay Dongh."

"Albay Dongh, lütfen."

"O zaman, siz de bana Albay Selver diye hitap edeceksiniz, lütfen." Selver'in sesine bir şarkı notası hâkimdi; yarışmaya hazır bir şekilde ayağa kalktı, zihninde akorlar nehir gibi akarken.

Fakat yaşlı devadam orada öylece durdu: kocaman ve ağır, kızgın ama meydan okumaya karşılık vermeden. "Buraya siz küçük insansılar tarafından hakarete uğramak için gelmedim," dedi. Fakat bunu söylerken dudakları titriyordu. Yaşlıydı, şaşkındı ve aşağılanmıştı. Selver bütün zafer inancını kaybetti. Artık dünyada hiç

zafer kalmamıştı, sadece ölüm. Tekrar oturdu. "Niyetim hakaret etmek değildi, Albay Dongh," dedi uysalca. "Sorunuzu tekrarlar mısınız, lütfen?"

"Şartlarınızı öğrenmek istiyorum, sonra siz de bizimkileri öğreneceksiniz, hepsi o kadar."

Selver Gosse'ye söylediklerini tekrarladı.

Dongh'un dinlerken sabırsız olduğu görünüyordu. "Pekâlâ. Hapisane yerleşiminde üç gündür çalışan bir radyomuz olduğunun farkında değilsiniz." Reswan helikopterle atılan nesnenin silah olmasından şüphelenip kontrol ettiği için, Selver aslında bunu biliyordu; nöbetçiler bunun bir radyo olduğunu bildirmişlerdi ve o da buna göz yummuştu. Selver başıyla onayladı sadece. "Bu yüzden üç uzak kampla, Kral Toprak'ta iki, Yeni Java'da bir kampla temasa geçtik bile ve eğer kurtulmaya, o hapisane yerleşiminden kaçmaya karar vermiş olsaydık, bize silah sağlayıp kendi silahlarıyla da bizi koruyacak olan helikopterlerle bunu yapmak çok kolay olurdu; bir alevfırlatıcısı yerleşimden çıkmamızı sağlayabilir ve gerekirse tüm bölgeyi havaya uçuracak bombalar da var. Siz onların atıldığını hiç görmediniz, tabii."

"Yerleşimden çıksaydınız, nereye gidecektiniz?"

"Bizden sayıca çok fazla olduğunuz kesin, fakat kamplarda silahlı koruma altında olan üç helikopterimiz var; bunları zararsız hale getirmeye kalkışmanız artık faydasız olur. Ayrıca kuvvetli ateş gücümüz var, bu yüzden durum apaçık ortada: berabereyiz denebilir ve

karşılıklı eşit olarak konuşabiliriz. Tabii bu, geçici bir durum. Gerekirse, topyekûn bir savaşı önlemek amacıyla, savunmaya yönelik polis harekâtı düzenleyebiliriz. Dahası, arkamızda, gezegeninizi olduğu gibi havaya uçurabilecek Yıldızlararası Arz Filosu'nun bütün ateş gücü var. Fakat, bu fikirler sizin için hayli anlaşılmaz, o yüzden becerebildiğim kadar basit ve açık olarak konuşayım: Sizinle eşit koşullar çerçevesinde pazarlık yapmaya hazırız."

Selver'in sabrı taşmıştı; ölçülü olamamasının zihinsel durumunun bozukluğunun bir göstergesi olduğunu biliyordu ama kendini daha fazla kontrol edemedi. "Devam et o zaman!"

"Pekâlâ, radyoyu alır almaz diğer kamplardaki adamlarımıza bize silah getirmemelerini ya da havadan herhangi bir kurtarma çalışmasına kalkışmamalarını söyledik ve misilleme kesinlikle yasaklandı..."

"Bu akıllıcaydı. Sonra?"

Albay Dongh kızgınlıkla karşılık vermeye başladı, sonra durdu; aniden solgunlaştı. "Oturabileceğim bir şey yok mu?" dedi.

Selver devadam grubunu dolaşarak, yokuş üzerindeki, iki odalı boş bungalova gitti ve çalışma masasının açılır kapanır sandalyesini aldı. Sessiz odadan ayrılmadan önce eğilip yanağını Lyubov'un Selver'le ya da yalnız çalışırken oturduğu masanın çizilmiş, kaba tahtasına dayadı; kâğıtlarının bazıları hâlâ üzerindeydi; Selver hafifçe dokundu onlara. Sandalyeyi dışarı taşıdı ve

Dongh'un oturması için yağmurdan ıslanmış toprak üzerine koydu. Yaşlı adam, dudaklarını kemirerek, badem biçimindeki gözleri acıdan kısılmış bir halde oturdu.

"Bay Gosse, belki Albay yerine siz konuşabilirsiniz," dedi Selver. "İyi değil."

"Ben konuşurum," dedi Benton, ileri doğru bir adım atarak, ama, Dongh başını salladı ve "Gosse" diye mırıldandı.

Albay konuşmacı değil, dinleyici olduğunda işler kolaylaştı. Devadamlar Selver'in şartlarım kabul ediyorlardı. Karşılıklı barış sözü verildiğinden, ileri karakolların hepsini terk edip, tek bir bölgede, ağaçlarını kesip suladıkları Orta Somol'da yaşayacaklardı: 1700 milkare iyi sulanmış, engebeli arazi. Onlar ormana girmemeyi kabul ettiler, orman halkı da Kesilmiş Topraklar'a geçmemeyi.

Geriye kalan dört gemi tartışmaya sebep oldu. Devadamlar, diğerlerini Somol'a taşımak için onlara ihtiyaçları olduğunda direttiler. Gemiler sadece dört kişi taşıdığı ve her uçuş birkaç saat aldığından, Selver devadamların Eshsen'e yürüyerek daha çabuk varacaklarını düşündü ve onları boğazlardan salla geçirmeyi önerdi; ancak devadamların hiçbir zaman fazla yürümedikleri ortaya çıktı. Pekâlâ, kopterleri "Havadan Kurtarma Harekâtı" dedikleri şey için tutabilirlerdi. Daha sonra, yok etmek şartıyla. Red. Öfke. Gemilerini, canlarından daha fazla koruyorlardı. Selver, sadece Kesilmiş Topraklar üzerinde uçarlar ve

içlerindeki silahlan yok ederlerse, kopterlerin onlarda kalabileceğini söyleyerek kabul etti. Bunun üzerine tartıştılar, ama kendi aralarında, Selver ara sıra talebinin şartlarını tekrarlayarak bekledi, çünkü bu konuda taviz vermiyordu.

"Ne farkı var, Benton," dedi yaşlı Albay sonunda, öfkeyle titreyerek, "kahrolası silahlan kullanamayacağımızı görmüyor musun? Bu yaratıklardan her kahrolası adada dağılmış olarak üç milyon var, şehir yok, hayati ağlar yok, merkezi kontrol yok. Gerilla tipi bir yapıyı bombalarla zayıflatamazsın; bu kanıtlanmış bir şey: dünyanın benim doğduğum bölümü, otuz yıl boyunca en büyük süper güçleri püskürterek yirminci yüzyılda kanıtladı bunu. Ayrıca üstünlüğümüzü sağlayacak bir gemi gelene kadar durumumuz onlardan iyi değil. Avlanmak ve kendimizi savunmak için tabancalarımız olduğu sürece, bırak büyük silahlar gitsin!"

Onların Yaşlı Adamı'ydı Dongh ve tıpkı bir Erkekler Locası'nda olacağı gibi, sonunda onun fikri hâkim oldu. Benton suratını astı. Gosse anlaşma bozulursa ne yapılacağından söz etmeye başladı; Selver onu susturdu. "Bunlar olasılıklar, biz henüz kesinlikleri halletmedik. Büyük geminiz üç yıl sonra gelecek, bu sizin için üç buçuk yıl demek. O zamana kadar burada özgürsünüz. Sizin için çok zor olmayacak. Centralville'den başka bir şey alınmayacak, Lyubov'un bende kalmasını istediğim bazı çalışmaları dışında. Hâlâ ağaçkesimi ve zemin taşıma araçlarınızın çoğu sizde; daha fazla araca ihtiyacınız varsa, Peldel'deki demir madenleri sizin bölgenizde. Sanırım bunların

hepsi açık. Bilinmesi gereken şu: O gemi geldiğinde, sizi ve bizi ne yaparlar?"

"Bilmiyoruz," dedi Gosse. Dongh yüksek sesle, "İlk iş olarak yanıtlayıcı iletişimini yok etmemiş olsaydınız, bunlar hakkında güncel bilgi alıyor olabilirdik ve raporlarımız, bu gezegenin durumu hakkında verilebilecek son kararı muhakkak etkilerdi; bunu da gemi Prestno'dan dönmeden uygulamayı düşünebilirdik. Fakat, kendi çıkarlarınızı bilmemenizden doğan düşüncesiz tahribatınız yüzünden birkaç yüz mil uzaktaki bir yerle iletişim kurabilecek bir radyomuz bile yok."

"Yanıtlayıcı nedir?" Sözcük bu konuşma içinde daha önce de geçmişti; Selver için yeniydi.

"AİC," dedi Albay suratsızca.

"Bir tür radyo,"dedi Gosse kibirli kibirli. "Dünyamızla anında temas etmemizi sağlıyor."

"27 yıl beklemeden mi?"

Gosse aşağı doğru, Selver'e baktı. "Doğru. Çok doğru. Lyubov'dan bayağı bir şeyler öğrenmişsin, değil mi?"

"O sadece," dedi Benton, "Lyubov'un küçük yeşil arkadaşı. Bilmeye değer her şeyi kapmış, hatta biraz fazlasını. Sabotaj yapmak için en hayati noktalar, nöbetçilerin nereye gönderileceği ve silah deposuna nasıl girileceği gibi. Katliamın başladığı ana kadar temas halinde olmuş olmalılar."

Gosse rahatsız olmuş gibiydi. "Raj öldü. Tüm bunlar konu dışı artık, Benton. Anlamamız gereken..."

"Bir şekilde Yüzbaşı Lyubov'un Koloni'ye ihanet denilebilecek bir eylemde bulunduğunu mu göstermeye çalışıyorsun, Benton?" dedi Dongh, dik dik bakıp, elleriyle belini ovuştururken. "Personelim içinde casus ya da hain yoktu, Arz'dan ayrılmadan çok önce tamamen ayıklanmıştı; ayrıca yönetimimdeki adamları tanırım."

"Bir şey göstermeye çalışmıyorum, Albay. Açıkça söylüyorum ki, yaratıkçıkları harekete geçiren Lyubov'du ve eğer o filo gemisi buradayken emirler değiştirilmeseydi, bu hiç olmamış olacaktı."

Gosse ve Dongh aynı anda konuşmaya başladılar. "Hepiniz çok hastasınız," diye gözlemledi Selver, nemli kahverengi meşe yapraklan vücudundaki kısa tüylere ipeğe yapışır gibi yapıştığı için, kalkıp üzerindeki tozları silkelerken. "Sizi yaratıkçık ağılında tuttuğumuza üzülüyorum, orası zihin için iyi bir yer değil. Lütfen, adamlarınızı kamplardan çağırın. Hepsi burada oldukları, büyük silahlar yok edildiği ve iki taraf da söz verdiğinde, o zaman sizi rahat bırakacağız. Bugün buradan ayrıldığımda yerleşimin kapıları açılacak. Söylenmesi gereken başka bir şey var mı?"

Kimse bir şey söylemedi. Aşağı, ona doğru baktılar. Yedi koca adam, bronzlaşmış ya da kahverengi tüysüz tenli, kumaşla kaplı, koyu renk gözlü, merhametsiz yüzlü; on iki küçük insan, yeşil ya da kahvemsi yeşil tüyle kaplı, gece yaratıklarının büyük gözlerine sahip, hülyalı yüzlü;

iki grup arasında, Selver vardı: çevirmen, zayıf, biçimsiz, hepsinin kaderini bomboş ellerinde tutan. Yağmur altlarındaki kahverengi toprağa yavaşça düştü.

"Hoşça kalın, o zaman," dedi Selver ve halkını uzaklaştırdı.

"O kadar aptal değiller," dedi Berre Başkadın, Uçtepe'ye dönüşte Selver'e eşlik ederken. "Bu devlerin aptal olacağını düşünürdüm, fakat senin bir tanrı olduğunu anladılar, bunu konuşmanın sonunda yüzlerinde gördüm. O laga lugayı ne güzel konuşuyorsun. Çok çirkinler, çocukları da mı tüysüzdür sence?"

"Bunu hiçbir zaman öğrenmeyiz, umarım."

"Iıy, tüylü olmayan bir çocuğu emzirmeyi düşünsene. Balık emzirir gibi."

"Hepsi deli," dedi yaşlı Tubab, derin bir üzüntü içindeydi sanki. "Oysa, Tuntar'a geldiği zamanlar Lyubov öyle değildi. Cahildi ama duyarlıydı. Fakat bunlar, yaşlı adamla tartışıp onu küçümsüyor, birbirlerinden nefret ediyorlar, böyle," ve gri tüylü yüzünü, sözlerini tabii ki anlamadığı Arzlılar'ın ifadelerini taklit etmek için çarpıttı. "Onlara söylediğin bu muydu, Selver, deli olduklarım mı söyledin?"

"Onlara hasta olduklarını söyledim. Fakat sonra düşündüm ki, yenildiler, canları yandı ve o taş kafese kapatıldılar. Bundan sonra kim olsa hasta olur ve tedaviye ihtiyaç duyar."

"Kim tedavi edebilir ki," dedi Berre Başkadını, "kadınlarının tümü öldü. Onlar için çok kötü. Zavallı çirkin şeyler, kocaman çıplak örümcekler gibiler, öögh!"

"Onlar insan, insan, bizim gibi insan," dedi Selver, sesi tiz ve bıçak gibi keskindi.

"Oh, sevgili Tanrı Efendim, biliyorum. Sadece örümceğe benziyorlar demek istemiştim," dedi yaşlı kadın, onun yanağını okşayarak. "Buraya bakın, siz insanlar, Selver Uçtepe ile Eshsen arasında gidip gelmekten yorgun düştü, oturup biraz dinlenelim."

"Burada değil," dedi Selver. Hâlâ Kesilmiş Topraklar'da, kesilen ağaçların toprak üzerinde kalan parçalaryla dolu çimenli bayırlar arasında, çıplak göğün altındaydılar. "Ağaçların altına vardığımızda..." Sendeledi, tanrı olmayanlar yol boyunca yürümesine yardım ettiler.

7

Davidson, Binbaşı Muhamed'in teybini kullanmak için iyi bir amaç buldu. Biri Yeni Tahiti'de olan olayların, Arz Kolonisi'nin çarmıha gerilmesi tarihinin kaydım tutmalıydı. Böylece, Arz Ana'dan gemiler geldiğinde gerçeği öğrenebilirlerdi. Gelecek nesiller bu sayede insanların ne ölçüde hainlik, korkaklık ve budalalık yapabileceğini öğrenebilirlerdi, aynı zamanda her şeye rağmen nasıl bir cesaret gösterilebileceğini de. Boş anlarında -komutayı aldığından beri fazla olmuyordu bu- Smith Kampı Katliamı'nın bütün hikâyesini kaydetti ve kaydı Yeni Java, Kral ve de Merkez MK'da kalan saçma

sapan isterik kayıtlardan alabildiğince bilgi alarak güncelleştirdi.

Orada tam olarak ne olduğunu yaratıkçıklar dışında kimse, hiçbir zaman bilemeyecekti, çünkü insanlar kendi ihanet ve hatalarını örtmeye çalışıyordu. Ana hatlar barizdi gerçi. Selver tarafından yönetilen, örgütlü bir yaratıkçık topluluğunun Teçhizat Deposu ve Hangarlar'a girmesine izin verilmiş, şehri tamamen imha etsinler ve insanları kessinler diye ellerinde dinamit, el bombalan, tabancalar ve alevfırlatıcılanyla salıverilmişlerdi. İçeriden yapılmış bir işti bu, zaten MK'nın bombalanan ilk yer olması bunu kanıtlıyordu. Lyubov tabii ki işin içindeydi ve küçük yeşil arkadaşları, tahmin edilebileceği gibi, ona olan minnettarlıklarını göstermiş ve diğerleri gibi onun da boğazını kesmişlerdi. Gosse ve Benton katliamın ertesi sabahı ölmüş olduğunu gördüklerini iddia etmişlerdi en azından. Fakat, onların herhangi birine gerçekten inanabilir miydiniz? O geceden sonra Merkez'de hayatta kalan her insanın, az çok hain olduğunu varsayabilirdiniz. Irklarına ihanet etmiş kişiler.

Kadınların hepsinin öldüğünü iddia etmişlerdi. Bu yeteri kadar kötüydü ama daha kötüsü, buna inanmak için bir sebep olmamasıydı. Yaratıkçıklar için insanları ormanda yakalayıp tutsak etmek kolaydı ve yanan bir şehirden dehşet içinde kaçan bir kızı yakalamaktan daha kolay bir şey olamazdı. Küçük yeşil şeytanlar bir insan kız yakalayıp üzerinde deneyler yapmaya çalışmazlar mıydı? Kadınların kaçının yaratıkçık mahallelerinde hayatta olduğunu, yeraltındaki o iğrenç kokulu

deliklerden birinde, bağlanmış olarak, pis, tüylü küçük maymunadamlar tarafından ellenilip, kurcalandığını, üzerlerinde sürünülerek kirletildiğini Tanrı bilirdi. Akıl alır gibi değildi. Fakat Tanrı zaman zaman insanı, düşünülemez olanı düşünmek zorunda bırakır.

Katliamdan sonraki gün, Kral'dan bir kopter Merkez'deki tutsaklara bir alıcı-verici atmış ve o günden itibaren Muhamed Merkez'le yaptığı tüm haberleşmeyi kaydetmişti. En inanılmaz olanı Albay Dongh'la yaptığı konuşmaydı. Davidson onu ilk dinlediğinde kaset bandını koparıp yakmıştı. Şimdi, kayıtlar için, hem Merkez, hem de Yeni Java'daki üst rütbelilerin yetersizliğini gösteren mükemmel bir kanıt olarak duruyor olmasını isterdi. Yok ederek kendi öfkesine yenik düşmüştü. Fakat nasıl orada oturup Albay'la Binbaşı'nın yaratıkçıklara tamamen teslim olmayı, misillemeye kalkışmamayı, kendilerini savunmamayı, tüm büyük silahlardan vazgeçmeyi, yaratıkçıklar tarafından onlar için seçilen bir parçacık toprak üzerinde, cömert fatihlerinin, küçük yeşil hayvanların onlara bıraktığı yerde hep birlikte sıkışmayı kabul etmelerini tartışmalarının kayıtlarını dinleyebilirdi. İnanılmazdı. Tam anlamıyla inanılmaz.

Yaşlı Ding Dong ve Moo, muhtemelen, bilinçli hain değildiler. Sadece kafayı yemişler, soğukkanlılıklarını kaybetmişlerdi.

Bunu onlara yapan, bu kahrolası gezegendi. Buna dayanmak için çok güçlü bir kişilik gerekiyordu. Havada bir şey vardı, tüm o ağaçların polenleri, sıradan

insanların yaratıkçıklar gibi aptallaşmasına ve gerçeklikten uzaklaşmasına yol açan bir tür uyuşturucu etkisi yapıyordu belki de. Sonra da, sayıca az olduklarından, yaratıkçıkların temizlik harekâtına yem olmuşlardı.

Muhamed'i ayak altından kaldırmak zorunda olması çok kötüydü, ama Davidson'un planlarını kabul etmeye kesinlikle yanaşmazdı, bu açıktı; çok ileri gitmişti. O inanılmaz kaseti dinleyen herkes bunu kabul ederdi. Bu yüzden, neler olduğunu gerçekten anlamadan önce vurulmuş olması daha iyiydi, artık adı Dongh ve Merkez'de hayatta kalmış olan diğer subaylar gibi lekelenmeyecekti.

Son zamanlarda Dongh radyoya çıkmamıştı. Genellikle, Mühendislik'ten Juju Sereng çıkıyordu. Davidson, Juju'yla bayağı bir arkadaşlık etmiş ve onu bir arkadaş olarak görmüştü fakat artık kimseye güvenilmezdi. Ayrıca Juju da bir asyatipiydi. Central-ville Katliamı'nda bu kadar çok kişinin hayatta kalması çok şüphe uyandırıcıydı; konuştukları arasında tek asyo olmayan Gos- se'ydi. Yeni düzenlemeden sonra burada, Yeni Java'da kalan elli beş sadık adamın çoğu, kendisi gibi avraf, bazıları afro ve afrasyalıydı, bir tek bile katışıksız asyo yoktu. Kan kendini belli ediyordu, ne de olsa. Damarlarında İnsanlığın Beşiği'nden bir miktar kan yoksa, gerçek bir insan olamazdın. Fakat, bu onu Merkez'deki o zavallı sarı piçleri kurtarmaktan alıkoymaz, sadece stres altında ahlaki çöküşlerini açıklamaya yardım ederdi.

"Bizi nasıl bir belaya soktuğunu göremiyor musun, Don?" diye sormuştu Juju Sereng düz sesiyle. "Yaratıkçıklarla resmi bir ateşkes anlaşması yaptık. Ayrıca, Arz'ın hilflere karışmama ve misilleme yapmama emirlerine tabiyiz. Zaten nasıl misilleme yapabiliriz ki? Şu anda Kral Toprak'la Güney Merkez'dekilerin hepsi burada ve hâlâ iki binden azız, Java'da kaçımız var, altmış beş kadar adam, değil mi? İki bin adamın üç milyon akıllı düşmanı yeneceğine gerçekten inanıyor musun Don?"

"Juju, elli adam yeter. Bu irade, yetenek ve cephane meselesi."

"Çok saçma! Bak Don, mesele bir ateşkesin yapılmış olması. Eğer bozulursa, biz sorumlu oluruz. Şu anda bizi havada bırakan bu. Belki, gemi Prestno'dan döndüğünde yaratıkçıkları temizlemeye karar verirler, sonuç olarak bu onların fikriydi ve biz de uymak zorundaydık. Bu yaratıklar sırf kalabalıklarıyla, istedikleri anda dümdüz edebilirler bizi, Centralville'de yaptıkları gibi. Binlercesi vardı. Anlamıyor musun, Don?"

"Dinle, Juju, tabii ki anlıyorum. Orada hâlâ elimizde olan üç kopteri kullanmaktan korkuyorsan, içinde birkaç bizim gibi düşünen adamla beraber buraya gönderebilirsin. Eğer siz dargörüşlüleri kurtaracaksam, bu iş için birkaç kopter daha kullanabilmeliyim."

"Bizi kurtarmayacaksın, bizi yakıp kül edeceksin, allahın belası aptal herif. O son kopteri hemen buraya, Merkez'e getir: Yetkili Subay olarak Albay'ın sana şahsi emri bu. Onu adamlarını buraya getirmek için kullan: On

iki uçuş, dört bölgesel periyod yeterli. Şimdi emirleri yerine getir ve işe koyul." Bamm, yayını kesti, daha fazla tartışmaktan korkarak.

Önce üç kopteri gönderip Yeni Java Kampı'nı gerçekten bombalayabileceklerini ya da kopterden ateş açabileceklerini düşündü, çünkü, teknik olarak emirlere karşı geliyordu ve yaşlı Dongh itaat etmeyenlere karşı hoşgörülü değildi. Smith'deki o ufak misilleme saldırısının faturasının hemen Davidson'a çıkarılmasından belliydi bu. Teşebbüs cezalandırılmıştı. Ding Dong'un hoşuna giden boyun eğmeydi, subayların çoğunun yaptığı gibi. Bunun tehlikesi ise subayın kendisinin de boyun eğmesiydi. Davidson sonunda, kopterlerin onun için tehdit oluşturmadığını, çünkü Dongh, Sereng, Gosse, hatta Benton'un bile onları göndermekten korktuklarını, gerçek bir şaşkınlıkla fark etti. Yaratıkçıklar kopterlerin insanlara ait bölgede kalmasını emretmişlerdi: ve onlar da emirlere boyun eğiyorlardı.

Tanrım, bu onu hasta etti. Harekete geçmenin zamanı gelmişti. Şu anda, yaklaşık iki haftadır bekliyorlardı. Kampın korunmasını artırmıştı: kampın çevresindeki tel örgüyü sağlamlaştırmış ve küçük yeşil maymunadamların üstünden atlamasının mümkün olmayacağı kadar yükseltmişlerdi; o zeki çocuk, Aabi, bir dolu elyapımı mayın imal etmiş ve yüz metrelik bir kuşak halinde tel örgülerin etrafına gömmüştü. Artık yaratıkçıklara Merkez'deki koyunları itip kakabileceklerini, fakat Yeni Java'da uğraşmaları gerekenlerin erkekler olduğunu göstermenin vakti

gelmişti. Kopteri yükseltti ve onunla, on beş kişilik bir çocuk yaratıkçık grubunu, kampın güneyindeki yaratıkçık köyüne doğru sürdü. Nesnelerin yerlerini havadan nasıl belirleyeceğini öğrenmişti; kullandığı ipuçları, meyvaağaçlıkları, insanın yapacağı gibi sıralar halinde dikilmemiş olan, bazı belli tip ağaç gruplarıydı. Yer belirlemeyi bir kez öğrendikten sonra da, ne kadar çok köy olduğuna inanamazdınız. Orman bu şeylerle kaynıyordu. Akın grubu bu köyü elleriyle yakmıştı, adamlarının birkaçıyla beraber dönerken kamptan dört kilo bile uzak olmayan başka bir köy belirlemişti. Sadece, herkes okuyabilsin diye, imzasını iyice açık ve sarih bir biçimde atmak amacıyla bombalamıştı orayı. Sadece bir alevbombası, büyük değil, fakat o bebek yeşil tüyleri gerçekten uçurdu. Ormanda koca bir gedik açtı, gediğin köşeleri yanıyordu.

Gerçekten iş okkalı bir misilleme başlatmaya geldiğinde gerçek silahı buydu tabii. Orman yangını. Kopterden atılacak bombalar ve ateşjölesiyle bu adalardan birini tamamen yakabilirdi. Bir ya da iki ay daha, yağmur mevsimi bitene kadar beklemek lazım. Kral'ı mı yoksa Smith'i mi, ya da Merkez'i mi yakmalıydı? Önce Kral, orada hiç insan kalmadığı için, ufak bir uyarı olarak belki de. Sonra Merkez, hâlâ dize gelmemişlerse.

"Ne yapmaya çalışıyorsun?" dedi radyodaki ses ve onun dişlerini gıcırdatmasına neden oldu, öyle acı içindeydi ki, tıpkı çantası kapılmış yaşlı bir kadın gibi. "Ne yaptığını biliyor musun, Davidson?"

"Evet."

"Yaratıkçıkları yola getireceğini mi düşünüyorsun?" Bu sefer Juju değildi, Kocakafa Gosse olabilirdi ya da herhangi biri; fark etmez; hepsi meleyip duruyordu.

"Evet, öyle," dedi alaycı bir yumuşaklıkla.

"Köyleri yakmaya devam edersen sana gelip teslim olacaklarını düşünüyorsun öyle mi? Üç milyonun birden?"

"Belki."

"Bak, Davidson," dedi radyo bir süre soma, cazır cuzur ederek; kayıp sayılamayacak telefon benzeri yanıtlayıcıyla beraber ileticiyi de kaybetmiş olduklarından acil durum donanımını kullanıyorlardı. "Bak, orada konuşabileceğimiz başka kimse var mı?"

"Hayır; hepsi çok meşguller. Burada gayet iyi idare ettiğimiz söylenebilir, fakat tatlımız bitti, bilirsiniz, meyva kokteyli, şeftali, o tip şeyler. Bazı arkadaşlarımız cidden özlüyor. Sizler havaya uçtuğunuz sırada da bir miktar marihuana bekliyorduk. Kopteri göndersem, birkaç sandık tatlı ve marihuana gönderebilir miydiniz?"

Duraklama. "Evet, gönder buraya."

"Harika. Malzemeyi bir ağ içine koyun ki, çocuklar yere inmeden yukarı çekebilsinler." Dişlerini gıcırdatarak sırıttı.

Radyonun Merkez ucundan telaşlı sesler geliyordu, aniden yaşlı Dongh konuşmaya başladı, Davidson'la ilk kez konuşuyordu. Cızırtılı kısa dalgada sesi, zayıf ve

nefes nefeseydi. "Dinle, Yüzbaşı, aldığın emirlere uymamaya devam edersen Yeni Java' da yaptıklarının beni ne tip önlemler almak zorunda bıraktığını fark edip fark etmediğini bilmek istiyorum. Ben seninle akıllı ve sadakat sahibi bir asker olarak konuşmaya çalışıyorum. Burada Merkez'deki personelimin güvenliğini sağlama almak için, buradaki yerlilere senin hiçbir hareketinin sorumluluğunu taşımayacağımızı söylemek zorunda bırakılmış oluyorum."

"Bu doğru, efendim."

"Sana açıklamaya çalıştığım, onlara senin Java'da ateşkesi bozmanı önleyemeyeceğimizi söylemek zorunda kaldığım. Oradaki personelin altmış altı kişi, doğru mu, o adamları bizimle *Shackletori*u beklemek ve Koloni'yi bir arada tutmak için, sağ salim olarak buraya, Merkez'e istiyorum. Sen bir intihar eylemindesin ve orada seninle beraber olan adamlardan sorumlu olan benim."

"Hayır, siz değilsiniz, efendim. Benim. Siz rahat olun. Sadece, ormanın yandığını gördüğünüzde toplanıp bir açık alana çıkın, çünkü yaratıkçıklarla beraber ailemizi de rosto yapmak istemeyiz."

"Dinle şimdi, Davidson, sana komutayı hemen Teğmen Temba'ya devretmeni ve bunu bana rapor etmeni emrediyorum," dedi uzaktaki cızırtılı ses ve Davidson aniden radyoyu kesti, bu onu hasta etmişti. Hepsi çatlaktı, gerçeklikten tamamen kopuk, askercilik oynuyorlardı hâlâ. İşler gerçekten zorlaştığında bununla yüzleşebilen çok az adam vardı.

Beklediği gibi, bölge yaratıkçıkları, köylere yaptığı akınlara karşılık olarak hiçbir şey yapmadılar. Onlarla başa çıkabilmenin tek yolu, başından beri bildiği gibi, onları dehşete düşürmek ve dozu hiç azaltmamaktı. Bunu yaptığın zaman, patronun kim olduğunu anlayıp teslim bayrağını çekiyorlardı. Yarıçapı otuz kilo olan daire içindeki bir sürü köy o daha saldırmadan terk edilmişe benziyordu, fakat birkaç günde bir adamlarını yangın çıkarmaya göndermeyi sürdürdü.

Çocuklar iyice gergin hale gelmişti. Ağaçkesimini devam ettirdi, çünkü hayatta kalan elli beş sadık adamın kırk sekizi kesimciydi. Fakat Arzlı robot tankerlerin keresteleri yüklemek amacıyla iniş yapmayacağını, sadece yaklaşıp gelmeyecek sinyali bekleyerek yörüngede döneceklerini biliyorlardı. İş olsun diye ağaç kesmenin faydası yoktu; ağır bir işti. Ayrıca, yakabilirlerdi de. Adamları takımlar halinde, yangın çıkarma teknikleri geliştirerek çalıştırdı. Hâlâ fazla bir şey yapamayacak kadar yağmurluydu hava ama bu zihinlerini çalışır tutuyordu. Sadece diğer üç kopter de onlarda olmuş olsaydı, vur-kaç yapabilirdi gerçekten.

Kopterleri kurtarmak için bir akın tasarlamıştı ama bu fikrinden en iyi adamları olan Aabi'yle Temba'ya bile bahsetmemişti henüz. Çocukların bazıları, kendi MK'larına silahlı bir akın düzenleme fikrine olumsuz yaklaşabilirlerdi. "Diğerlerine katıldığımız zaman," diye konuşmaya devam ettiler. Diğerlerinin onları gözden çıkardığını, ihanet ettiğini, derilerini yaratıkçıklara sattığını bilmiyorlardı. Bunu onlara söylemedi, buna dayanamazlardı.

Bir gün o, Aabi, Temba ve sağlam ve iyi bir adam daha, koptere atlayıverecekler, sonra üçü makinalı tüfekleriyle aşağı atlayıp birer kopter alacaklar ve yine eve, yerlerine döneceklerdi hoplayıp zıplayarak. Birlikte yumurta kırmak için dört iyi yumurta kırıcıyla birlikte. Yumurtaları kırmadan omlet yapamazsınız. Davidson bungalovunun sessizliğinde yüksek sesle güldü. O planı biraz daha gizli tutacaktı, çünkü bunu bu kadar çok düşünmek onu keyiflendiriyordu.

İki hafta sonra, yürüme uzaklığındaki yaratıkçık köylerini bayağı bitirmişlerdi, orman da temizlenmişti. Haşarat kalmamıştı. Ağaçlarda tütme kokusu kalmamıştı. Çalılıkların arasından fırlayıp gözleri kapalı yere düşerek çiğnemeni bekleyen kimse yoktu. Ufak yeşil insanlar yoktu. Sadece bir ağaç karmaşası ve biraz yanmış arazi. Çocuklar gerçekten sinirlenmiş, kızmaya başlamışlardı; kopter akınım yapmanın zamanı gelmişti. Planını bir gece, Aabi, Temba ve Post'a anlattı.

Bir dakika boyunca hiçbiri bir şey demedi, sonra Aabi "Yakıt ne olacak, Yüzbaşı?" dedi.

"Yeterli yakıtımız var."

"Dört kopter için değil; bir hafta bile dayanmaz."

"Bunun için sadece bir aylık depo kaldığını mı söylüyorsun?"

Aabi başıyla onayladı.

"O zaman biraz da yakıt alırız, öyle gibi görünüyor."

"Nasıl?"

"Kafanızı çalıştırın."

Hepsi öyle aptal aptal oturdular. Onu kızdırdı bu. Her şey için ona bakıyorlardı. O doğal liderdi fakat kendi kendine düşünebilen adamları da severdi. "Düşünsene, tam senin tarzın bir iş, Aabi," dedi ve dışarı bir sigara içmeye çıktı, herkesin davranışlarından hasta olmuş halde, sanki herkes kafayı yemişti. Zor ve kesin gerçeklere bir türlü dayanamıyorlardı.

Marihuanaları azalmıştı artık, birkaç günden beri bir tane bile içmemişti. Ona iyi gelmiyordu bu durum. Gece kasvetli ve simsiyah, rutubetli, ılıktı, ilkbahar gibi kokuyordu. Ngenene bir buzpatencisi edasıyla yürüyerek geçti, ya da dans eden bir robot gibi; kaygan merdivenden yavaşça döndü ve bungalovun verandasında, kapının eşiğinden gelen loş ışıkta dikelen Davidson'u süzdü. Elektrikli bıçkı makinası operatörüydü, iriyarı bir adam. "Enerjimin kaynağı Büyük Jeneratör, enerjim kesilemez," dedi düz bir tonda, Davidson'u süzerek.

"Kışlana dön ve iyice uyu!" dedi Davidson, kimsenin karşı koyamadığı kırbaç şaklaması gibi sesiyle, bir saniye sonra Ngenene dikkatlice kayarak uzaklaştı, ağır ağır ve zarif bir şekilde. Adamların çoğu gittikçe daha fazla düşgördürücü kullanıyordu. Bunlardan çok vardı ama Pazar günleri ağaçkesimcilerinin dinlenmesi içindi, küçük bir ileri karakolun düşman bir dünyada yalnız bırakılmış askerleri için değil. Kafayı bulmak, düş görmek için zamanları yoktu. Bunları kilitlemeliydi. O

zaman da çocukların bazısı kafayı çatlatabilirdi. Aman, bırak çatlatsınlar. Yumurtaları kırmadan omlet yapamazsın. Belki onları biraz yakıt karşılığında Merkez'e gönderebilirdi. Siz bana iki üç depo benzin verin, ben de size iki üç sıcak vücut vereyim, sadık askerler, iyi ağaç- kesimcileri, tam sizin tarzınız, fazlaca kafayı bulmuş çocuklar.

Sırıttı, bunu Temba ve diğerlerine anlatmaya giderken kereste deposunun bacasındaki nöbetçi bağırdı. Yüksek sesle, "Geliyorlar!" diye çığlık attı, beyazadam kızılderililere karşı oyunu oynayan bir çocuk gibi. Çitin batısında başka biri daha bağırmaya başladı. Bir silah ateşlendi.

Ve geldiler. Tanrım, geldiler. İnanılır gibi değildi. Binlercesi vardı, binlercesi. Sessiz, hiç gürültüsüz, nöbetçinin çığlığına kadar; sonra bir el ateş; sonra bir patlama -patlayan bir mayın- ve bir daha, ardarda, biri diğerinden yakılan yüzlerce, yüzlerce meşale, havaya atılan, karanlık ıslak havada roket gibi yükselen meşaleler. Davidson'un bir keresinde, Son Kıtlık sırasında, büyüdüğü Ohio, Cleveland caddelerinde küçük bir çocukken gördüğü sıçan ordusu gibiydi. Bir şey sıçanları deliğinden çıkarmıştı ve günışığına çıkmak zorunda kalmışlardı, duvarın üzerinden kaynaşarak akan tüy, göz, küçük eller ve dişlerden oluşan hareketli bir battaniye gibiydiler, annesine bağırmış ve deli gibi kaçmıştı, yoksa bu çocukken gördüğü bir düş müydü sadece? Önemli olan soğukkanlı olmaktı. Kopter yaratıkçık ağılındaydı; orası hâlâ karanlıktı, çabucak vardı oraya. Kapı kilitliydi, karanlık bir gecede

nanemolla çocuklardan biri Ding Dong Baba'nın kollarına koşmak isterse diye her zaman kilitli tutuyordu. Anahtarı çıkarıp kilitte döndürmesi uzun sürdü gibi geldi fakat sorun soğukkanlı olmaktı sadece, sonra tabana kuvvet koptere koşup onun kilidini açmak da çok zaman aldı sanki. Post'la Aabi de onunlaydı artık. Sonunda yumurtaları kıran pervanelerin, tüm garip sesleri örten, bağıran, çığlık atan ve şarkı söyleyen yüksek sesleri duyulmaz hale getiren büyük takırtısı duyuldu. Yükseldiler, cehennem altlarında kaldı: sıçanlarla dolu bir ağıl, alevler içinde.

"Acil durumlarda çabuk karar vermek için sağlam bir kafa gerekir," dedi Davidson. "Sizler çabuk düşünüp çabuk harekete geçtiniz. Aferin. Temba nerede?"

"Kamına saplı bir mızrak var," dedi Post.

Pilot Aabi, kopteri kullanmayı istiyor gibiydi, Davidson buna izin verdi. Arka koltuklardan birine tırmandı, adalelerini rahatlatarak oturdu. Orman altlarında kayıyordu, karanlık altında kapkara.

"Nereye böyle Aabi?"

"Merkeze."

"Hayır. Merkez'e gitmek istemiyoruz."

"Nereye gitmek istiyoruz?" dedi Aabi kadınsı bir kıkırdamayla. "New York, Pekin?"

"Sadece biraz yukarıda kal, Aabi, kampın üzerinde dön. Büyük daireler çiz. Duyulma menzili dışında."

"Yüzbaşı artık Java Kampı falan yok," dedi, kesim personeli ustabaşısı olan Post, yapılı, sağlam bir adamdı.

"Yaratıkçıklar kampı yakmayı bitirince, biz aşağı inip yaratıkçık yakacağız. Burada, hepsi aynı yerde, dört bin kadar olmalılar. Helikopterin arkasında altı alevfırlatıcısı var. Yirmi dakika basalım. Ateşjölelerini atmaya başlayıp alevfırlatıcılarıyla da kaçanları yakalayalım."

"Tanrım," dedi Aabi hiddetle, "bizim adamlarımızdan da olabilir orada, yaratıkçıklar esir almış olabilirler, bilmiyoruz ki. Oraya geri gidip insanları yakmayacağım." Kopteri çevirmemişti.

Davidson tabancasının namlusunu Aabi'nin kafasının arkasına dayadı ve, "Evet, geri dönüyoruz; onun için kendini topla bebeğim ve bana zorluk çıkarma," dedi.

"Merkez'e götürmeye yetecek kadar yakıtımız var Yüzbaşı," dedi pilot. Yapışkan bir sinekten kurtulmaya çalışırmış gibi, tabancanın dokunuşundan kaçmak için başını ileri geri hareket ettiriyordu. "Ama o kadar. Hepsi o kadar."

"O halde, onunla bir hayli yol yapmamız gerekecek. Dön, Aabi."

"Merkez'e gitmemiz daha iyi, Yüzbaşı," dedi Post, soğukkanlı çıkmasına çabaladığı bir sesle. Ona karşı bu birleşme Davidson'u öyle kudurttu ki tabancayı elinde çevirerek kabzasını bir yılan hızıyla Post'un kulağına geçirdi. Kesimci bir kütük gibi yere yuvarlandı, başı

dizlerinin arasında, elleri de yere sarkmış biçimde ön koltukta kalakaldı. "Döndür şunu, Aabi," dedi Davidson kamçı şaklaması gibi bir sesle. Helikopter geniş bir kavis çizerek döndü. "Lanet olsun, kamp nerde, izleyecek herhangi bir işaret olmadan kopterle hiç uçmamıştım," dedi Aabi, sesi tekdüze ve nezle olmuş gibi kısık çıkmıştı.

"Doğuya git ve alevleri bul," dedi Davidson soğuk ve alçak bir sesle. Hiçbirinde doğru dürüst dayanma gücü yoktu, Temba' da bile. İşler gerçekten zorlaşınca hiçbiri onun yanında durmamıştı. Er ya da geç, hepsi ona karşı birleşmişti, çünkü onun gibi dayanma güçleri yoktu. Zayıflar güçlüye karşı işbirliği yapardı, güçlü adam tek başına ayakta kalmak ve kendine dikkat etmek zorundaydı. Bu işler hep böyleydi. Kamp neredeydi?

Bu kesif karanlıkta yanan binaları görmeleri gerekirdi, böyle bir yağmur altında bile. Hiçbir şey görünmüyordu. Gri-siyah gök, siyah yer. Yangınlar sönmüş olmalıydı. Söndürülmüş. İnsanlar yaratıkçıkları püskürtmüşler miydi? O kaçtıktan sonra? Fikir soğuk duş etkisi yaptı. Hayır, tabii ki olamaz, binlere karşı sadece elli kişi bunu beceremez. Fakat, Tanrı'nın yardımıyla, mayın tarlaları etrafında bir dolu patlatılmış yaratıkçık parçası olmalıydı yine de. Lanet olsun, çok kalabalık geliyorlardı. Hiçbir şey durdurmuş olamazdı onları. Buna karşı hazırlıklı olmak mümkün değildi. Nereden gelmişlerdi? Ormanda hiçbir yerde yaratıkçık yoktu günlerdir. Bir yerlerden yağmışlardı, her taraftan, ormanda sürünerek, sıçanlar gibi deliklerinden çıkıp gelmişlerdi. Böyle binlercesini durdurmanın bir yolu yoktu. Lanet olası kamp

neredeydi? Aabi dolap çeviriyor, yolu saptırıyordu. "Kampı bul, Aabi," dedi yumuşak bir sesle.

"Tanrı aşkına, bulmaya çalışıyorum," dedi çocuk.

Post hareketsizdi, pilotun yanında iki büklüm duruyordu.

"Öylece yok olmuş olamaz, değil mi Aabi. Bulmak için yedi dakikan var.”

"Kendin bul," dedi Aabi, tiz bir sesle, suratı asık.

"Sen ve Post hizaya gelene kadar değil, bebeğim. Alçal."

Bir dakika sonra Aabi, "Oradaki nehre benziyor," dedi.

Nehir ve büyük bir açıklık vardı ama Java Kampı neredeydi? Açıklık üzerinde kuzeye doğru uçarlarken de görünmedi. "Bu olmalı, başka büyük bir açıklık yok, değil mi?" dedi Aabi, ağaçsız bölgeye geri dönerek. İniş farları parladı, fakat ışık huzmelerinden başka bir şey göremediler, söndürmek daha iyi olacaktı. Davidson pilotun omuzu üzerinden uzanıp ışıkları söndürdü. Bomboş ıslak karanlık, gözlerinin üzerine siyah havlu kapatılmış hissini verdi. "Tanrı aşkına!" diye bağırdı Aabi ve ışıkları tekrar yakarak kopteri sola ve yukarı çevirdi fakat yeteri kadar hızlı değildi. Karanlıkta yükselen ağaçlar uçağı kaplamışlardı.

Pervaneler, ışığın aydınlattığı yol boyunca yapraklarla dalları hortum biçiminde savurarak inledi. Küçük kanatlı gemi ileri atıldı, silkinerek serbest kalmaya çalışır

gibiydi, sonra ağaçlara yan taraftan saplandı. Işıklar söndü. Gürültü kesildi.

Davidson, "Kendimi pek iyi hissetmiyorum," dedi. Bir kez daha söyledi. Sonra konuşmayı bıraktı, çünkü konuşacak kimse yoktu. Sonra, zaten konuşmadığının farkına vardı. Sersemlemiş- ti. Başını çarpmış olmalıydı. Aabi yoktu. Neredeydi? Kopter buydu. Ters dönmüştü ama o hâlâ koltuğundaydı. Çok karanlıktı, kör olmuş gibiydi. Etrafına bakındı ve hareketsiz, hâlâ iki büklüm, ön koltukla kontrol paneli arasında sıkışmış Post'u gördü. Davidson her hareket ettiğinde kopter titriyordu, sonunda yere değil ağaçlara çakılmış olduğunu anladı, bir uçurtma gibi sıkışmıştı. Başı biraz daha iyi gibiydi, karanlık, yamulmuş kabinden çıkmayı gittikçe daha çok istemeye başlamıştı. Pilot koltuğuna doğru kıvrıldı ve bacaklarını dışarı uzattı, elleriyle tutundu fakat yere değmiyordu, sadece sallanan bacaklarına çarpan dallar vardı. En sonunda, kendini bıraktı, ne yükseklikten düşeceğini bilmeden; o kabinden çıkmak zorundaydı. Sadece birkaç feet yüksekliğindeydi. Başı sarsıldı ama ayağa kalktığında kendini daha iyi hissediyordu. Keşke bu kadar karanlık, bu kadar siyah olmasaydı. Kemerinde bir el feneri vardı, geceleri kamp civarında dolaşırken muhakkak yanında bir tane taşırdı. Fakat yerinde değildi. Bu komikti. Düşmüş olmalıydı. En iyisi koptere geri dönüp onu almaktı. Belki Aabi almıştı. Aabi kopteri bilerek çarpmış, Davidson'un el fenerini almış ve kaçmıştı. Ufak çelimsiz piç, o da diğerleri gibiydi.

Hava kapkaranlık ve çok nemliydi, ayaklarını nereye koyacağını bilemiyordu insan, her yerde kökler, çalı ve

sarmaşık ağlan vardı. Her taraftan sesler geliyordu, su damlaması, hışırtılar, küçük sesler, karanlıkta sürünen ufak şeyler. İyisi mi, geri, koptere çıkmalı, el fenerini almalıydı. Fakat nasıl geri tırmanacağını bilemiyordu. Kapı parmaklarının ulaşabileceğinden yüksekteydi.

Bir ışık, zayıf bir pırıltı göründü ve ağaçların arasında kayboldu. Aabi el fenerini almış ve inceleme yapmaya, konumlarını belirlemeye çıkmıştı, zeki çocuk. "Aabi!" diye seslendi dokunaklı bir fısıltıyla. Ağaçların arasındaki ışığı tekrar görmeye çalışırken tuhaf bir şeye bastı. Botlarıyla tekme attı, sonra elini üzerine dikkatlice koydu, çünkü insanın göremediği şeyleri ellemesi akıllıca değildi. Çok ıslak bir şey, ölü bir sıçan gibi kaygan. Elini çabucak çekti. Bir süre sonra başka bir yere koydu, elinin altındaki bir bottu, bağların üst üste geldiği yerleri hissedebiliyordu. Ayaklarının altında uzanan Aabi'ydi. Çakılınca kopterden düşmüştü. Doğrusu ihanet ederek Merkez'e gitmeye çalışmakla bunu haketmişti. Davidson görünmeyen giysiyle saçın ıslak dokunuşundan hoşlanmadı. Doğruldu. Yakın ve uzak ağaç gövdeleri tarafından kesilen ışık yine göründü, tıpkı uzakta hareket eden bir kor gibiydi.

Davidson elini meşin tabancalığına attı. Tabancası orada değildi.

Post ya da Aabi ters bir şey yaparlarsa diye elinde tutuyordu. Elinde yoktu. El feneriyle beraber onun da helikopterde olması gerekirdi.

Çömelmiş olarak hareketsiz durdu; sonra birdenbire koşmaya başladı. Nereye gittiğini göremiyordu.

Ağaçların gövdelerine çarptıkça sarsılıyor, kökler ayaklarına takılıyordu. Çalılara çarparak boylu boyunca yere düştü. Elleriyle dizlerinin üstünde saklanmaya çalıştı. Çıplak, ıslak sürgünler yüzünü tırmalıyor, sıyırıyordu. Çalılıkların daha içlerine doğru kıvrıldı. Beyni çürümeyle gelişmenin, ölü yaprakların, yok olmanın, yeni filizlerin, eğrelti- otlarının, çiçeklerin, gecenin, baharın ve yağmurun kokusuyla doluydu. Işık onu tamamen aydınlatıyordu. Yaratıkçıkları gördü.

Köşeye sıkıştırıldıklarında onların ne yaptıklarını ve Lyubov' un bunun hakkında söylediklerini hatırladı. Sırtüstü döndü, ve gözleri kapalı, başı arkaya eğik olarak uzandı. Kalbi göğsünden fırlayacak gibiydi.

Hiçbir şey olmadı.

Gözlerini açmakta çok zorlandı ama sonunda becerdi. Orada duruyorlardı: bir sürü, on ya da yirmi tane. Ellerinde avlanmak için kullandıkları o mızraklardan vardı, oyuncak gibi görünüyorlardı ama demir uçları keskindi, barsaklarını deşebilirlerdi.

Gözlerini yumdu ve orada uzanmaya devam etti.

Hiçbir şey olmadı.

Kalbi yatıştı, daha iyi düşünebileceğini hissetti. Ta içinde bir şey hareket etti, neredeyse kahkaha gibi bir şey. Tann'ya şükür onu yere serememişlerdi! Kendi adamları ihanet etmiş ve insan aklı artık âciz kalmışsa, o da onların bizzat kendi numaralarını onlara karşı kullanırdı - böyle ölü numarası yapar, o durumdaki herhangi birini

öldürmelerine izin vermeyen refleksi harekete geçirirdi. Birbirleriyle fısıldaşarak etrafında durdular. Ona zarar ve- remiyorlardı. Sanki bir tanrıymış gibi.

"Davidson."

Gözlerini yine açmak zorunda kalmıştı. Yaratıkçıkların biri tarafından taşman reçine meşalesi hâlâ yanıyordu fakat zayıflamıştı. Orman artık zift siyahı yerine, loş bir griydi. Bu nasıl olmuştu? Sadece beş ya da on dakika geçmişti. Görmek hâlâ zordu ama artık gece değildi. Yaprakları, dalları ve ormanı görebiliyordu. Ona bakan yüzü görebiliyordu. Şafağın bu tekdüze alacakaranlığında renksiz görünüyordu. Yaralı çehre bir insanınkine benziyordu. Gözler, kara delikler gibiydi.

Davidson, aniden yüksek, kükreyen bir sesle, "İzin ver kalkayım," dedi. Islak yerde yatmaktan ötürü soğuktan titriyordu. Orada, Selver ona yukarıdan bakarken yatamazdı.

Selver'in elleri boştu, ama etrafındaki bir sürü şeytanın sadece mızrakları değil, tabancaları da vardı. Onun kamptaki deposundan çalınmış tabancalar. Çabalayarak ayağa kalktı. Giysileri buz gibi omuzlarına ve bacaklarının arkasına yapışıyordu, o da titremesini kesemiyordu.

"Hadi," dedi. "Acele-et-çabuk!"

Selver sadece baktı. Şimdi, en azından, yukarı, hayli yukarı bakması gerekiyordu, Davidson'un gözleriyle karşılaşmak için.

"Seni şimdi mi öldürmemi istiyorsun?", diye sordu. Bu şekilde konuşmayı Lyubov'dan öğrenmişti elbette; sesi bile, konuşan Lyubov olabilirdi. Tuhaftı.

"Benim seçimime bağlı, öyle mi?”

"Ee, bütün gece sağ bırakılmayı dilediğini gösterir biçimde yattın, şimdi ölmek mi istiyorsun?"

Başı ve kamındaki ağrıyla, şu Lyubov gibi konuşan iğrenç küçük deliye olan nefreti -bir de onun merhametine kalmıştı- birleşerek midesini bulandırdı; öğürdü, bu onu hasta etmişti. Soğuktan ve mide bulantısından titredi. Cesaretini toplamaya çalıştı. Aniden ileriye doğru bir adım attı ve Selver'in yüzüne tükürdü.

Kısa bir sessizlik oldu, sonra Selver, bir çeşit dans figürüyle, tükürerek karşılık verdi. Ve güldü. Ve Davidson'u öldürmek üzere hiçbir harekette bulunmadı. Davidson dudaklarındaki soğuk tükürüğü sildi.

"Bak, Yüzbaşı Davidson," dedi yaratık, Davidson'un başını döndürüp hasta eden o fısıltı gibi alçak sesiyle, "ikimiz de tanrıyız, sen ve ben. Sen deli bir tanrısın, ben de akıllı olup olmadığımdan pek emin değilim. Ama tanrıyız. Şu anda ikimizin arasındaki gibi bir karşılaşma bu ormanda bir daha hiç olmayacak. Tanrıların yaptığı gibi birbirimize hediyeler veriyoruz. Sen bana bir yetenek verdin, kendi türümden olanları öldürme yeteneğini, cinayeti. Şimdi, ben sana, becerebildiğim kadarıyla, benim insanlarımın yeteneğini vereceğim, bu öldürme değil. Sanırım, her ikimiz için de, diğerinin

hediyesini taşımak zor. Yine de, tek başına taşıman gerek. Eğer seni oraya götürürsem, Eshsen'deki insanların seni yargılayıp öldüreceklerini söylüyorlar, bu onların yasası. Bu yüzden, sana hayatını vermeyi istediğim için, seni diğer esirlerle birlikte Eshsen'e götüremem; ormanda dolaşmana da izin veremem çünkü çok fazla zarar veriyorsun. Bu yüzden, bizlerden biri delirdiğinde gördüğü muameleyi göreceksin. Kimsenin yaşamadığı Rendlep'e götürülüp orada bırakılacaksın."

Davidson yaratıkçığa bakakaldı, gözlerini alamadı. Sanki üzerinde hipnotik bir güce sahipti. Buna dayanamazdı. Kimsenin onun üzerinde bir gücü olamazdı. Kimse ona zarar veremezdi. "O, bana saldırdığın gün, boynunu kırmalıydım senin," dedi, sesi hâlâ kalın ve kükrer gibiydi.

"Belki de en iyisi bu olurdu,"diye cevapladı Selver. "Fakat Lyubov sana engel oldu. Tıpkı şu anda seni öldürmeme engel olduğu gibi. Cinayetlerin sonu geldi artık. Ağaç kesiminin de. Rendlep'de kesilecek hiç ağaç yok. O, sizin Çöplük Adası dediğiniz yer. İnsanların orada hiç ağaç bırakmadı, bu yüzden, bir kayık yapıp kaçamazsın oradan. Orada artık pek bir şey yetişmiyor, bu yüzden, sana yiyecek ve yakacak getirmemiz gerekecek. Rendlep'de öldürülecek hiçbir şey yok. Ağaç ya da insan. Ağaçlar ve insanlar vardı ama artık sadece onların düşleri var. Bana, senin yaşaman için uygun bir yermiş gibi geliyor, çünkü yaşamalısın. Orada düşgörmeyi öğrenebilirsin ama deliliğini, en sonunda, doğal sonucuna ulaştırman daha muhtemel."

"Beni şu anda öldür de şu lanet olası keyfine bir son ver."

"Seni öldürmek mi?" dedi Selver, Davidson'a bakan gözleri, ormanın alacakaranlığında açık ve korkunç bir biçimde parlar gibi oldu. "Seni öldüremem Davidson. Sen bir tanrısın. Bunu kendin yapmalısın."

Döndü ve hafif adımlarla uzaklaştı, birkaç adım ilerideki gri ağaçların arasında hızla kayboldu.

Davidson'un başının üzerinden bir ilmek kaydı ve boğazını birazcık sıktı. Küçük mızraklar, arkasından ve yanlarından yaklaştı. Canını yakmaya çalışmadılar. Koşup kaçabilirdi, öldürmeye cesaret edemezlerdi. Bıçakların uçlan parlatılmıştı, yaprak biçiminde, jilet gibi keskindiler. İlmek, boynunu yavaşça çekti. Onu götürdükleri yere peşlerinden gitti.

8

Selver, Lyubov'u uzun zamandır görmemişti. O düş, onunla birlikte Rieshwel'e gitmişti. Davidson'la son konuştuğunda onunla beraberdi. Sonra gitmişti, belki de şu anda Lyubov'un Eshsen'deki mezarında uyuyordu, çünkü Selver'in yaşadığı Broter köyüne hiç gelmiyordu.

Fakat büyük gemi döndüğünde, o da Eshsen'e gitti, Lyubov orada buluştu onunla. Sessiz ve narindi, o kadar üzgündü ki, Selver'de eski sıkıntı verici kederi uyandırdı.

Lyubov onunla kaldı, zihninde bir gölge olarak, gemiyle gelen devadamlarla karşılaştığında bile. Bunlar yetkili

kişilerdi; arkadaşı dışında, tanıdığı tüm devadamlardan farklıydılar fakat Lyubov'dan çok daha güçlüydüler.

Devadamcası kötülemişti, bu yüzden başta konuşmayı onlara bıraktı. Ne tip insanlar olduklarından birazcık emin olduğunda Broter'den getirdiği ağır kutuyu çıkardı. "Bunun içinde Lyubov' un çalışmaları var," dedi, sözcüklerde tereddüt ederek. "Bizler hakkında diğerlerinden çok daha fazla şey biliyordu. Dilimizi ve Erkek Dili'ni öğrendi; tüm bunları yazdık. Nasıl yaşadığımızı ve düşgördüğümüzü biraz anladı. Diğerleri anlamadı. Eğer istediği yere götürürseniz, çalışmalarını size vereceğim."

Uzun boylu, beyaz tenli olan, Lepennon, mutlu olmuş gibiydi; Selver'e, yazıların Lyubov'un istediği yere kesinlikle götürüleceğini ve büyük değer verileceğini söyleyerek teşekkür etti. Bu,

Selver'i memnun etti. Fakat arkadaşının ismini yüksek sesle söylemek ona acı vermişti çünkü zihninde ona döndüğünde arkadaşının yüzü hâlâ acı içindeydi. Devadamlardan bir süre uzaklaşarak onları seyretti. Dongh, Gosse ve Eshsen'deki diğerleri gemiden beş adamla birlikteydiler. Yeni gelenler yeni işlenmiş demir gibi temiz ve parlak görünüyorlardı. Eskileri yüzlerinde kılların uzamasına izin vermişlerdi, böylece biraz, iri, siyah tüylü Athsheliler'e benzemişlerdi. Giysileri hâlâ üstlerindeydi, fakat eskimiş ve kirlenmişlerdi. Eshsen gecesinden beri hasta olan Yaşlı Adam dışında zayıflamamışlardı; hepsi biraz mahvolmuş veya delirmiş adamlara benziyorlardı.

Bu görüşme, sözsüz anlaşma gereği, yıllar boyunca ne orman insanlarının ne de devadamların barınak inşa ettiği ya da kamp kurduğu ormanın kıyısında yapılıyordu. Selver ve beraberindekiler ormanın devam ettiği bölgelerin dışında kalan büyük bir dişbudak ağacının gölgesine yerleşmişlerdi. Meyvaları filizler üzerinde hâlâ küçük yeşil yumrular halinde, yapraklan uzun ve yumuşak, değişken ve yazyeşiliydiler. Büyük ağacın içindeki ışık yumuşak ve gölgeliydi.

Devadamlar konuştular, gelip gittiler ve en sonunda, içlerinden biri dişbudak ağacına yaklaştı. Gemiden gelenlerden sert tipli olanı, Komutan'dı. İzin istemedi ama niyetinin kabalık etmek olmadığı belliydi, Selver'in yanında, topuklannın üzerinde çömeldi. "Biraz konuşabilir miyiz?" dedi.

"Elbette."

"Bütün Arzlılar'ı beraberimizde götüreceğimizi biliyorsunuz. Onları taşımak için ikinci bir gemi getirdik yanımızda. Dünyanız artık bir koloni olarak kullanılmayacak."

"Üç gün önce, geldiğinizde, Broter'de aldığım mesaj da buydu."

"Bunun kalıcı bir anlaşma olduğunu anladığınızdan emin olmak istedim. Geri dönmeyeceğiz. Dünyanız Birlik Yasağı altında. Bunu sizin sözcüklerinizle şöyle de söyleyebilirim: Buraya ağaç kesmek veya topraklarınızı gaspetmek için kimsenin gelmeyeceğine söz verebilirim, Birlik var olduğu sürece."

"Hiçbiriniz gelmeyeceksiniz," dedi Selver soran bir ifadeyle.

"Önümüzdeki beş nesilden kimse gelmeyecek. Hiç kimse. Belki birkaç kişi, on ya da yirmi, yirmiden fazla değil, halkınızla konuşmak, dünyanızı incelemek için gelebilir, buradaki bazılarının yaptığı gibi."

Selver, "Biliminsanları, Uzmanlar," dedi. Düşünceye daldı. "Kararınızı hemen veriyorsunuz sizler," dedi, yine soruyla karışık.

"Ne anlamda söylüyorsunuz?" Komutan yorgun görünüyordu.

"Ee, hiç kimsenin Athshe ağaçlarını kesmeyeceğini söylüyorsunuz: herkesin vazgeçeceğini. Fakat bir sürü yerde yaşıyorsunuz. Şu anda Karach'da bir başkadın bir emir verdiğinde buna yandaki köyün insanları tarafından uyulmaz, dünyadaki tüm insanlar tarafından aynı anda hiç uyulmaz..."

"Hayır, bunun nedeni sizin her şeyin üzerinde bir devletinizin olmaması. Fakat bizim var artık, ve sizi temin ediyorum, emirlerine uyulacaktır. Hepimiz tarafından, aynı anda. Buradaki kolonistlerin anlattığı kadarıyla, sen bir emir verdiğinde Selver, buradaki, her adadaki, herkes tarafından aynı anda uyulmuş. Bunu nasıl başardın?"

"O zamanlar tanrıydım," dedi ifadesizce.

Komutan yanından ayrıldığında uzun boylu, beyaz olanı yavaşça yaklaştı ve ağacın gölgesinde oturup

oturamayacağım sordu. Yol yordam biliyordu ve son derece akıllıydı. Selver onun yanında huzursuz olmuştu. Yumuşaktı, Lyubov gibi, anlayacak fakat kendisi anlayışın tamamen ötesinde kalacaktı. Çünkü onların içinde en kibar olanı bile, en kabalan kadar etkilenemez ve ulaşılmazdı. Ölen karısı Thele'yi gördüğü düşler huzur doluyken, Lyubov'un zihnindeki varlığının acı vermesinin nedeni de buydu.

"Daha önce buraya geldiğimde," dedi Lepennon, "Raj Lyubov'la tanıştım. Onunla pek konuşma şansım olmadı fakat sözlerini hatırlıyorum. Fakat sonra, halkın üzerine yazılarını okuma fırsatım oldu. Senin deyişinle, çalışmalarını. Athshe'nin şu anda Arz Kolonisi olmaktan kurtulmasının en önemli nedenlerinden biri o çalışmalardır. Bu kurtuluş, Lyubov'un hayatını yönlendirdi, sanırım. Sen arkadaşı olarak, ölümünün onu bu amaca ulaşmasından, yolculuğunu sonuçlandırmaktan alıkoymadığını göreceksin."

Selver hareketsiz kaldı. Huzursuzluğu korkuya dönüştü zihninde. Bu adam gerçek bir Büyük Düşgören gibi konuşuyordu.

Hiç cevap vermedi.

"Bana bir şeyi söyler misin Selver, soru seni rahatsız etmezse. Başka soru sorulmayacak, bundan sonra.... Öldürmeler oldu: Smith Kampı'nda, sonra da burada, Eshsen'de, son olarak da Davidson'un yönettiği isyancı grubun olduğu Yeni Java Kampı'nda. Hepsi o kadar. O zamandan beri başka olmadı.... Bu doğru mu? Başka hiç öldürme olmadı mı?"

"Davidson'u öldürmedim."

"Bu bir şey değiştirmez," dedi Lepennon yanlış anlayarak. Selver Davidson'un öldürülmediğini söylüyordu, oysa Lepennon, onu başka birinin öldürdüğünü söylediğini sanmıştı. Devadanım hata yapabileceğini görerek rahatlayan Selver, düzeltmeye çalışmadı.

"Daha sonra hiç öldürme olmadı mı?"

"Hiç. Onlar söyleyebilirler," dedi Selver Albay ve Gosse'yi göstererek.

"Kendi insanlarınız arasında diyorum. Athsheli'nin Athsheli' yi öldürmesi, yani."

Selver sessizdi.

Lepennon'a baktı, o garip, bakışıyla karşılaştığında değişen, Dişbudak Ruhu'nun maskesi kadar beyaz yüze.

"Bazen bir tanrı gelir," dedi Selver. "Bir şeyi yapmak için yeni bir yol, ya da yapılacak yeni bir şey getirir. Yeni bir şarkı söyleme biçimi veya yeni bir ölüm şekli. Bunu dünya-zaman ile düş- zamanı arasındaki köprüden getirir. Bunu yaptığında, artık yapılmıştır. Dünyada var olan şeyleri, düşe geri gönderip orada duvarlar arasında tutarak, olmadığını farzedemezsin. Bu deliliktir. Var olan, vardır. Rol yapmanın yararı yok, artık öldürmeyi bilmediğimizi söyleyemeyiz."

Lepennon uzun elini Selver'in eline o kadar çabuk ve o kadar yumuşak bir biçimde koydu ki, Selver, dokunuşu, sanki bir yabancının değilmiş gibi kabul etti. Dişbudak yapraklarının gölgeleri üzerlerinde titredi.

"Fakat, öldürmek için sebepleriniz olduğunu düşünmemelisiniz. Cinayetin sebebi yoktur," dedi Lepennon, yüzü Lyubov'un ki kadar endişeli ve üzgündü. "Gideceğiz. İki gün içinde gitmiş olacağız. Hepimiz. Sonsuza kadar. Sonra Athshe daha önceki gibi olacak."

Lyubov, Selver'in zihnindeki gölgeler arasından belirdi, "Ben burada olacağım,"dedi.

"Lyubov burada olacak," dedi Selver, "Davidson da. İkisi de. Belki ben öldükten sonra, insanlar ben doğmadan ve sizler gelmeden önceki gibi olurlar. Yine de böyle olacağım pek sanmıyorum."